

Økonomien i jordbruket på Vestlandet

Trender og økonomisk utvikling siste tiåret, 1998–2007

Torbjørn Haukås

Anastasia Olsen

Heidi Knutsen

NILF

Norsk institutt for
landbruksøkonomisk forskning

Serie	Notat
Redaktør	Agnar Hegrenes
Tittel	Økonomien i jordbruket på Vestlandet. Trendar og økonomisk utvikling siste tiåret, 1998–2007
Forfattere	Torbjørn Haukås, Anastasia Olsen, Heidi Knutsen
Prosjekt	Publisering av distriktstall (D223)
Utgiver	Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Utgiversted	Oslo
Utgivelsesår	2009
Antall sider	88
ISBN	978-82-7077-739-6
ISSN	0805-9691

Litt om NILF

- Forskning og utredning angående landbrukspolitikk, matvaresektor og -marked, foretaksøkonomi, nærings- og bygdeutvikling.
- Utarbeider nærings- og foretaksøkonomisk dokumentasjon innen landbruket; dette omfatter bl.a. sekretariatsarbeidet for Budsjettnemnda for jordbruket og de årlige driftsgranskningene i jord- og skogbruk.
- Utvikler hjelpemidler for driftsplanlegging og regnskapsføring.
- Finansieres av Landbruks- og matdepartementet, Norges forskningsråd og gjennom oppdrag for offentlig og privat sektor.
- Hovedkontor i Oslo og distriktskontor i Bergen, Trondheim og Bodø.

Forord

«Driftsgranskingar i jord- og skogbruk» er ei årleg rekneskapsgransking der det inngår ca. 900 bruk over heile landet. Grunnlagsmaterialet for denne granskinga er omfattande, og mange data vert det ikkje plass til i den landsdekkande publikasjonen. Det er stor etterspurnad etter lokale økonomiske data for Vestlandet. I tillegg er det eit mål for NILF å gjere data frå driftsgranskingane lettare tilgjengelege.

Notatet er basert på driftsgranskingsdata frå dei tre vestlandsfylka Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Det deltek 168 bruk frå Vestlandet i granskinga, knapt 60 bruk frå kvart fylke. Dei økonomiske dataa i 10-årstrendane i kapittel fire er deflaterte etter konsumprisindeksen, medan 5-årsoversiktene i tabellsamlinga inneheld beløp i nominelle kroner frå kvart av åra. Kontinuiteten blant deltakarane i statistikken er god, derfor vil trendane over 5–10 år gje ei god oversikt over den økonomiske utviklinga i jordbruket i landsdelen. I tillegg til driftsøkonomien er totaløkonomien på bruka godt dokumentert.

Driftsgranskingane i jord- og skogbruk er eit årleg fellesprosjekt, som krev stor innsats av medarbeidarar ved alle kontora til NILF. Distriktskontoret i Bergen har ansvaret for tala frå Vestlandet.

Anastasia Olsen og Torbjørn Haukås har skrive notatet. Heidi Knutsen har skreve kapittel fire og har lest og kommentert notatet. Anne Bente Ellevold har ferdigstilt notatet for trykking. I tillegg til lokale tal frå driftsgranskingane inneheld notatet to artiklar: «Eple til press-aktuelt å satse på produksjon i Noreg?» av Torbjørn Haukås og «Næringsaktivitet på små landbrukseiendommar» av Heidi Knutsen.

Oslo, februar 2009
Ivar Pettersen

Innhald

1	INNLEIING.....	1
2	DRIFTSRESULTATET I JORDBRUKET PÅ VESTLANDET 2007.....	3
3	TRENDAR OG ØKONOMISK UTVIKLING SISTE TIÅRET	7
3.1	Resultat i jordbruket.....	7
3.1.1	Driftsoverskot	7
3.1.2	Vederlag til arbeid og eigenkapital (jordbruksinntekta).....	10
3.1.3	Lønsevne per time.....	12
3.1.4	Samanlikning av vestlandsbruka og bruk i heile landet.....	13
3.2	Skogbruket	15
3.3	Totaløkonomien på vestlandsbruka.....	16
3.3.1	Nettoinntekt.....	16
3.4	Nettoinvestering	18
3.5	Gjeld.....	19
3.6	Soliditet - eigenkapitalprosent.....	20
4	SKATT.....	23
4.1	Jordbruksfrådrag.....	23
4.2	Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital (jordbruksinntekta)	25
5	EPLER TIL PRESS – AKTUELT Å SATSE PÅ PRODUKSJON I NOREG?	29
5.1	Bakgrunn	29
5.2	Sortsval og plantemateriale	30
5.3	Organisering	30
5.4	Nødvendig pris til produsent	31
5.5	Konklusjon	31
6	NÆRINGSAKTIVITET PÅ SMÅ LANDBRUKSEIGEDOMMAR	33
6.1	«Mindre bruk».....	33
6.2	«Landbrukseiendommer som ikke mottar produksjonstilskudd»	34
7	TABELLSAMLING 2003–2007	35
	FORKLARING PÅ FAGUTTRYKKA I TABELLSAMLINGA	87

Figurar

Figur 2.1	Jordbruksinntekt per årsverk à 1845 timar i Vestlandsjordbruket i perioden 1975–2007	5
Figur 3.1	Driftsoverskot per bruk for heile landet og Vestlandet.....	8
Figur 3.2	Driftsoverskot i middel per bruk for ulike driftsformer på Vestlandet.....	9
Figur 3.3	Driftsoverskot i middel per bruk for ulike storleiksgrupper på Vestlandet.....	9
Figur 3.4	Jordbruksinntekt per årsverk for heile landet og Vestlandet	10
Figur 3.5	Jordbruksinntekt per årsverk for driftsformene mjølk/ gris, -mjølk/ storfe- kjøt og mjølk/ sau	11
Figur 3.6	Jordbruksinntektene per årsverk for driftsformene sau og frukt	11
Figur 3.7	Lønsevne per time for heile landet og for Vestlandet.....	12
Figur 3.8	Lønsevne per time for dei ulike driftsformene	13
Figur 3.9	Driftsoverskot per bruk i skogbruket på Vestlandet.....	16
Figur 3.10	Nettoinntekt i middel per bruk for heile landet og for Vestlandet.....	16
Figur 3.11	Prosentvis fordeling av samla inntekt til brukarfamilien på Vestlandet.....	17
Figur 3.12	Nettoinvesteringar for heile landet og Vestlandet	18
Figur 3.13	Nettoinvesteringar for driftsformene mjølk svin, mjølk/storfe, sau og frukt	19
Figur 3.14	Gjeld i middel per bruk for ulike driftsformer.....	20
Figur 3.15	Eigenkapitalprosent for dei ulike driftsformene.....	21
Figur 4.1	Skattejusterte jordbruksinntekter og jordbruksinntekter før justering per årsverk for heile landet og Vestlandet	25
Figur 4.2	Skattejusterte jordbruksinntekter og jordbruksinntekter før justering per årsverk for driftsforma mjølk/ storfekjøt.....	26
Figur 4.3	Skattejusterte jordbruksinntekter og jordbruksinntekter før justering per årsverk for driftsformene mjølk/svin og mjølk/sau	26
Figur 4.4	Skattejusterte jordbruksinntekter og jordbruksinntekter før justering per årsverk for driftsformene sau og frukt.....	27

Tabellar

Tabell 2.1	Samla oversikt for 2007	5
Tabell 3.1	Mjølk/storfeproduksjon, Vestlandet og landet.....	14
Tabell 3.2	Saueproduksjon på Vestlandet og i heile landet	15
Tabell 4.1	Jordbruksfrådrag gruppert etter region	23
Tabell 4.2	Jordbruksfrådrag gruppert etter driftsformer, Vestlandet	24
Tabell 4.3	Jordbruksfrådrag gruppert etter bruksstorleik.....	24

Tabellsamling

Tabell 1	Landsdeltal, Vestlandet	36
Tabell 2	Fylkestal, Hordaland	39
Tabell 3	Fylkestal, Sogn og Fjordane	42
Tabell 4	Fylkestal, Møre og Romsdal	45
Tabell 5	Vestlandet, storleiksgruppe I (under 50 daa), alle driftsformer	48
Tabell 6	Vestlandet, storleiksgruppe II (50–100 daa), alle driftsformer	51
Tabell 7	Vestlandet, storleiksgruppe III (100–200 daa), alle driftsformer	54
Tabell 8	Vestlandet, storleiksgruppe IV (200–300 daa), alle driftsformer.....	57
Tabell 9	Vestlandet, storleiksgruppe V (over 300 daa), alle driftsformer	60
Tabell 10	Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon.....	63
Tabell 11	Vestlandet, driftsformer, sauehald	66
Tabell 12	Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin	69
Tabell 13	Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau.....	72
Tabell 14	Vestlandet, driftsformer, frukt.....	75
Tabell 15	Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe under 15 årskyr	78
Tabell 16	Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe 15–19,9 årskyr	81
Tabell 17	Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe fra og med 20 årskyr.....	84

1 Innleiing

Driftsgranskingane i jord- og skogbruk har ei lang historie. Noregs Vel starta driftsgranskingar alt i 1911. Granskinga vart overteken av Noregs landbruksøkonomiske institutt (NLI)¹ ved opprettinga i 1947.

Hovudformålet med driftsgranskingane er å vise resultat og utvikling i økonomiske tilhøve på gardsbruk der inntekter frå jordbruket har eit visst omfang. Driftsgranskingane skal vise økonomiske resultat for brukarfamilien og for ulike bruk med omsyn til storleik, driftsform og geografisk plassering. Vidare skal driftsgranskingane gje grunnlag for samanlikning med anna nasjonal og internasjonal statistikk, gje grunnlag for forskning og utgreiing, gje hjelp til rådgjeving og undervisning og til offentleg politikk og forvaltning.

Etter 1950 har det kvart år vore med om lag 1 000 bruk i driftsgranskingane. Ved utval av bruk, er det lagt vekt på at driftsgranskingane skal vere representative for den delen av landbruket der storparten av inntekta kjem frå bruket. Nye bruk til driftsgranskingane vert rekrutterte ut frå lister over bruk som er tilfeldig trekte ut frå Statens landbruksforvaltnings tilskotsregister. Uttrekte bruk skal ha eit standard dekningsbidrag som minst svarar til 8 ESU, eller 70 000–80 000 kroner. Det er produksjonsomfanget, og ikkje det økonomiske resultat på det enkelte bruket, som er kriterium for utvalet. Deltaking i driftsgranskingane er frivillig, og det er inga grense for kor lenge eit bruk kan vere med, men brukaren skal ikkje vere eldre enn 67 år. Kvart år vert om lag 10 prosent av deltakarbruka skifta ut.

I 2007 var det i alt med 902 bruk i driftsgranskingane. Av desse kom 168 bruk frå Vestlandet.

Oppbygging av notatet

Dette notatet tar for seg den økonomiske utviklinga i jordbruket på Vestlandet dei siste 10 åra med hovudvekt på rekneskapsåret 2007.

Kapittel to inneheld den årlege pressemeldinga for Vestlandet som omhandlar driftsresultatet i jordbruket for året 2007. Kapittel tre viser utviklinga i økonomien i jordbruket, soliditeten og totaløkonomien til brukarfamilien dei siste ti åra. Trendane i denne perioden er presenterte i figurar, og alle bakgrunnsdata er deflaterte etter konsumprisindeksen. Fjerde kapittel inneheld informasjon om jordbruksfrådraget og inntektsverknad av dette. Kapittel fem og seks inneheld to korte artiklar frå prosjekt som er gjennomførte ved distriktskontoret i Bergen. I kapittel fem tek vi opp kor aktuelt er det å satse på eple til press i Noreg og i kapittel seks ser vi på næringsaktivitetar på små landbrukseigendomar. Kapittel sju er sjølv tabellsamlinga som inneheld tal frå driftsgranskingane for Vestlandet for dei siste fem åra. Tabellane er delte inn slik at ein kan finne tal for landsdelen, fylka, ulike storleiksgrupper og ulike produksjonar. Utvalet av bruk i driftsgranskingane skal ikkje vere representativt for jordbruket i kvar fylke, men for regionen. Alle dei økonomiske dataa i kapittel sju (tabellane) er nominelle tal for åra, og dermed ikkje inflasjonsjusterte.

Sist i notatet finn ein forklaringar på dei faguttrykka som er nytta.

---

¹ NILF vart oppretta i 1986 ved at NLI vart slått saman med Sekretariatet for Budsjettnemnda i jordbruket

2 Driftsresultatet i jordbruket på Vestlandet 2007

Hovudtendensar:

- Auke i jordbruksinntekta for alle dei vanlege driftsformene
- Størst framgang for bruk med kombinert mjølkeproduksjon og svinehald
- Framleis høgt investeringsnivå

Jordbruksinntekta til vestlandsbonden auka med 22 prosent frå 2006 til 2007, og var i gjennomsnitt kr 181 800 per årsverk. Det viser den årlege rekneskapsundersøkinga frå Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF).²

Jordbruksinntektene, målt som vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk, auka med 22 prosent frå 2006 til 2007. Mot slutten av 2007 vart det gitt rom for å auke mjølkeproduksjonen med inntil 10 prosent over kvote. Dette gjorde at mange mjølkeprodusentar kunne auke mjølkeproduksjonen sin. Produksjonsauke, auke i mjølk- og kjøtpriisen saman med moderat kostnadsvekst gjorde 2007 til eit godt inntektsår for vestlandsbonden trass i auka renter.

Jordbruksinntektene auka for alle dei vanlege driftsformene på Vestlandet, og var høgast for bruka med kombinasjonen mjølkeproduksjon og svinehald, med kr 230 300 per årsverk. Desse bruka hadde eit relativt dårleg år i 2006, men auka mjølkeproduksjon og gode prisar på mjølk og svinekjøt i 2007 er viktige årsaker til at jordbruksinntekta på desse bruka auka med 55 prosent frå 2006 til 2007.

Driftsgranskingane i jordbruket er basert på eit tilfeldig og representativt utval av 902 bruk over heile landet. I alt omfattar granskinga 168 bruk frå Vestlandet; 54 i Hordaland, 55 i Sogn og Fjordane og 59 i Møre og Romsdal. Jordbruksarealet for desse bruka var i middel 212 dekar, 8 dekar meir enn i 2006. Jordbrukskapitalen var i middel per bruk kr 1 503 000.

Mjølkeproduksjon har gjennom mange år vore basisen for landbruket på Vestlandet, og det er flest bruk i denne gruppa. Etter stagnasjon i jordbruksinntektene i fleire år, auka jordbruksinntektene for mjølkeprodusentane frå 2006 til 2007. Mjølkeproduksjonen auka med 10 prosent frå 2006 til 2007, og mjølkeprisen auka med 25 øre til kr 3,71 per liter. Det var også ein liten auke i kjøtproduksjonen, og prisane på storfekjøt auka med kr 1,42 per kg. I alt auka produksjonsinntektene frå husdyrprodukt med 17 prosent. Også kostnadene auka, variable kostnader med 9 prosent og faste kostnader med 10 prosent. Sjølv om rentekostnadene auka i 2007, vart jordbruksinntektene auka med 21 prosent, til kr 196 600 per årsverk. Arbeidsinnsatsen var om lag uendra frå 2006 til 2007. Mjølkebruket hadde i middel 252 dekar jord, 18,2 årskyr og ein mjølkekvote på 113 200 liter.

Etter eit relativt dårleg år i 2006, hadde bruka med kombinert mjølkeproduksjon og svinehald eit godt år i 2007, og det var desse bruka som hadde høgast jordbruksinntekt av bruka på Vestlandet i 2007 med kr 230 300 per årsverk. Det var ein auke på

---

² Dette kapitlet er lik den pressemeldinga (lang versjon) som NILF sende ut i desember 2008 om resultatet av driftsgranskingane for Vestlandet i 2007. Pressemeldinga vart sendt ut samtidig med at resultatata for heile landet vart offentleggjort.

55 prosent frå 2006. Driftsforma omfatta i 2007 14 bruk med eit produksjonsomfang på 17,8 årskyr, 29,4 purker, 594 salbare smågris og 22 500 kg slaktegris.

Også sauebruka på Vestlandet fekk auka jordbruksinntektene i 2007. Produksjonsomfanget var om lag uendra frå 2006, men gode prisar på sau- og lammekjøt gjorde at produksjonsinntektene auka. I alt auka jordbruksinntekta med 9 prosent, til kr 97 800 per årsverk. Sauebruka hadde 101 vinterfôra sauer i snitt.

Etter eit godt år i 2006, vart det nedgang i driftsoverskotet for fruktprodusentane i 2007. Høge prisar på produkta var ikkje nok til å vege opp for moderate avlingar. Arbeidsinnsatsen vart redusert med 18 prosent, jordbruksinntekta auka derfor med 4 prosent frå 2006 til 2007, til kr 175 900 per årsverk.

Nettoinvesteringane på gjennomsnittsbuket på Vestlandet var i 2007 på kr 48 700. Ei positiv nettoinvestering vil seie at ein aukar verdien på egedelar i løpet av året.

Samla gjeld har auka med 4 prosent frå 2006, og utgjorde i 2007 kr 1 194 000 for det gjennomsnittlige deltakarbruket på Vestlandet. Gjeldsprosenten vart redusert frå 41 prosent til 38 prosent.

Driftsgranskingane viser at driftsoverskotet frå jordbruket utgjorde 42 prosent av familien sine samla inntekter i 2007, anna næring med utgangspunkt i bruket sine ressursar utgjorde 4 prosent og lønsinntekt 44 prosent. Resten, 10 prosent av dei samla inntektene, er anna næring, pensjonar, sjukeløn og kapitalinntekter. I 2007 auka driftsoverskotet frå jordbruket sin samla del av totalinntekta med 3 prosentpoeng frå 2006, medan delen frå lønsinntekt var den same som i 2006 og bidraget frå anna næring, pensjonar m.m. gjekk ned.

Maksimalt jordbruksfrådrag auka med kr 70 500 i frå 2006 til 2007, til kr 142 000. Tek ein omsyn til inntektsverknad av jordbruksfrådraget, vert den skattejusterte jordbruksinntekta i 2007 kr 205 800 i gjennomsnitt per årsverk for bruka frå Vestlandet. Det er ein auke på 26 prosent frå 2006. Det er ikkje teke omsyn til inntektsverknaden av jordbruksfrådraget i dei andre resultatmåla frå driftsgranskingane.

Alle dei presenterte resultatata er middeltal frå grupper av bruk. Det er stor spreing i materialet, noko som ikkje kjem fram her. Middeltala for dei 168 bruka gjev likevel ein god peikepinn på korleis den økonomiske utviklinga for jordbruket på Vestlandet har vore.

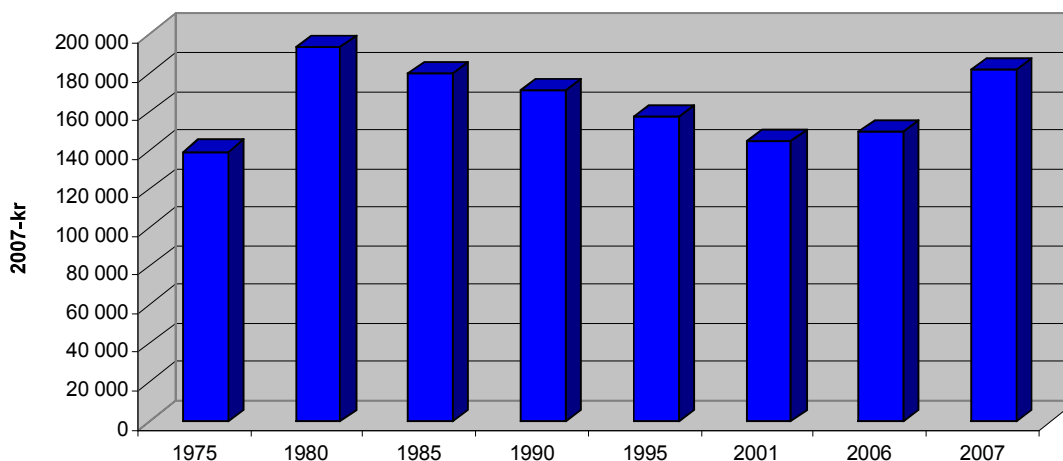
Tabell 2.1 Samla oversikt for 2007

	Tal bruk	Gj. areal dekar	Driftsoverskot per bruk		Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk		Skattekorrigert vederlag	
			2006	2007	2006	2007	2006	2007
Vestlandet, alle	168	212	211 400	266 300	148 600	181 800	162 800	205 800
Bruk < 50 dekar	10	36	130 200	146 400	110 700	151 900	124 100	173 600
« 50 - 100 dekar	21	73	159 100	161 200	152 600	158 300	165 800	181 100
« 100-200 dekar	68	156	198 400	221 100	152 900	176 800	168 100	202 400
« 200-300 dekar	35	242	206 300	313 200	137 900	183 800	151 900	208 400
« 300-500 dekar	29	362	304 000	386 500	154 000	198 000	166 700	220 600
Mjølkeproduksjon	67	252	247 900	309 200	162 100	196 600	177 600	221 600
Mjølksauhold	24	258	198 900	286 400	129 200	162 900	142 700	184 900
Mjølksvinehold	14	227	312 600	536 400	148 300	230 300	161 200	253 700
Sauhold	19	160	70 600	82 700	89 400	97 800	104 700	120 400
Frukt m/sau	20	56	195 300	183 200	168 500	175 900	182 300	199 200
Mjølke Hordaland	14	203	200 500	271 800	139 500	188 700	152 800	210 300
Mjølke Sogn og Fjordane	17	197	217 500	273 900	158 700	200 900	173 500	229 800
Mjølke Møre og Romsdal	35	300	282 800	343 300	171 200	196 500	186 300	221 000

Alle beløpa i tabellen er oppgjevne i nominelle kroner.

Jordbruksinntekt per årsverk er definert som løn til alt arbeid og rente på egenkapitalen

Utvikling i jordbruksinntekt for Vestlandet, 1975 - 2007

Figur 2.1 Jordbruksinntekt per årsverk à 1845 timar i Vestlandsjordbruket i perioden 1975–2007

3 Trendar og økonomisk utvikling siste tiåret

Dette kapittelet viser ein del trendar og utviklingstrekk i jordbruket på Vestlandet frå og med 1998 til og med 2007. Materialet er gruppert etter region, storleik og driftsform. Nokre av gruppene er små, og for dei kan utskifting av bruk og større investeringar på einskilde bruk gje utslag på resultatata.

Alle resultatata i dette kapittelet er omrekna til 2007-kroner etter konsumprisindeksen.

3.1 Resultat i jordbruket

Figurane i dette avsnittet viser utviklinga for følgjande resultatmål i jordbruket: Driftsoverskot per bruk, vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk og lønsevne per time.³

3.1.1 Driftsoverskot

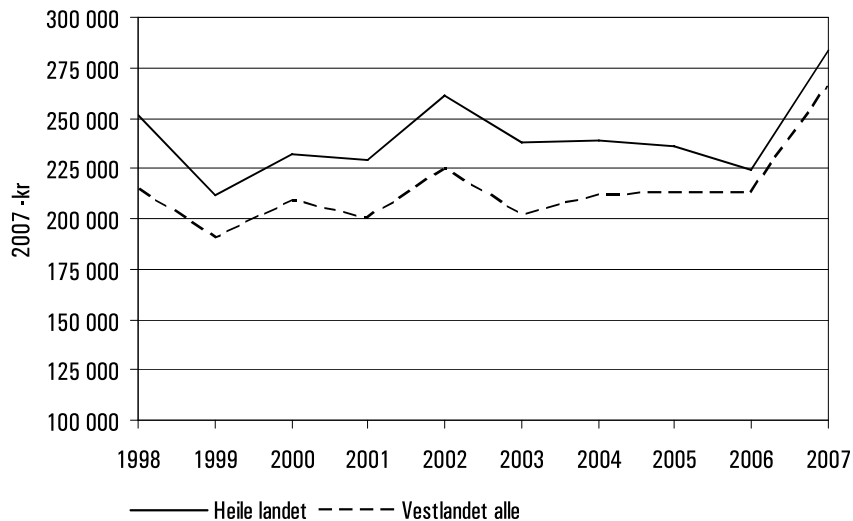
Driftsoverskot er produksjonsinntekter minus kostnader per bruk. Driftsoverskotet skal betaling for familiens arbeid i jordbruket og gje vederlag til både eigen og lånt kapital.

Utviklinga for Vestlandet har følgd same trenden som resten av landet. I 2007 auka gjennomsnittleg driftsoverskot på Vestlandet med 25 prosent. Auken var omlag på same nivå som for resten av landet. Auka produksjon og høgare prisar på viktige produkt som mjølk, kjøt (storfe, svin og sau) og smågris er hovudårsaka til inntektsveksten. Prisauken for desse husdyrprodukta var mellom 5 og 17 prosent. Produksjonsinntektene auka med 10 prosent frå 2006 til 2007, medan det var ein moderat kostnadsvekst på 5 prosent. Årsaka til høgare prisar var både auke i målprisen og den spesielle marknadssituasjonen i deler av 2007. Det var underdekning på mange produkt i marknaden både i Noreg og i Europa, noko som medførte at det vart råd til å ta ut målpris på mange produkt. Underdekning på mjølk i deler av 2007 førte til at mjølkebøndene fekk høve til å produsere opp til 10 prosent over mjølkekvoten sin. Dessutan vedtok Landbruks- og matdepartementet å endre kvoteåret frå å følgje kalenderåret til å starte 1.3.2007. Denne endringa gjorde at produsentar som elles ville trappa ned produksjonen for å unngå å produsere over kvoten, kunne oppretthalde produksjon ut kalenderåret. Dette har medført auke i mjølkeproduksjonen for alle driftsformer med mjølk og høgare mjølkepris. Også kjøtprisen auka på grunn av mangel på kjøt deler av året, og gav høve til å ta ut målprisar for dei fleste kjøtsluga. Skilnaden i driftsoverskot mellom Vestlandet og resten av landet auka frå kr 11 000 til kr 16 000 frå 2006 til 2007. Viktigaste årsaka til dette er at bruka med størst volum får best effekt av høgare prisnivå på produkta. Vestlandsbruka er i gjennomsnitt noko mindre enn gjennomsnitt for landet.

For Vestlandet har driftsoverskotet halde seg jamt i overkant av kr 200 000 gjennom perioden, figur 3.1. Lågast driftsoverskot var det i 1999 med kr 191 000, medan i 2007 var eit rekordår med det beste resultatet i løpet av tiåret med kr 266 000.

---

³ Sjå forklaringa på faguttrykk bakerst i notatet.

Figur 3.1 Driftsoverskot per bruk for heile landet og Vestlandet

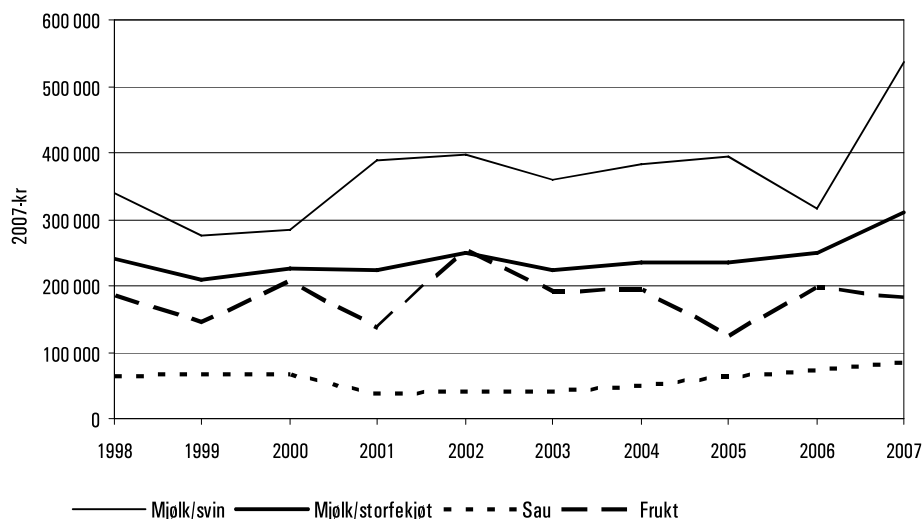
Blant dei presenterte driftsformene kjem kombinasjon mjølk og svin best ut i 2007. Med ein auke i driftsoverskotet på 41 prosent i høve til 2006 til kr 536 400, har driftsforma det klart beste resultatet i tiårsperioden (figur 3.2). Bruk med kombinasjonen mjølk og svin er relativt store bruk med 227 dekar innmark i middel, og med eit produksjonsomfang i middel på 17,8 årskyr, 29 purker og 300 slaktegrisar

Mjølkeproduksjon kombinert med storfekjøtt er den største driftsforma på Vestlandet. Driftsforma viser i 2007 det beste resultatet gjennom dei siste 10 åra. Gjennomsnittleg driftsoverskot var på kr 309 000, og det utgjer ein auke på 20 prosent frå 2006.

Økonomisk resultat på fruktbruk varierer mykje frå år til år. 2006 var eit godt år med høge avlingar, i 2007 var avlingane lågare, og det førte til ein nedgang i driftsoverskotet. Gjennomsnittleg driftsoverskot i 2007 låg på kr 183 000 som er 7 prosent mindre enn året før.

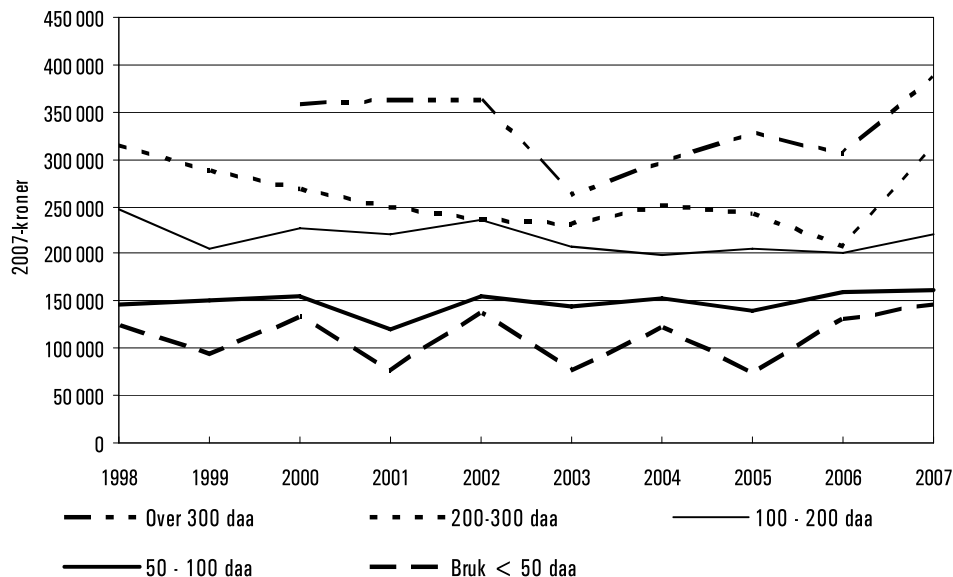
Sauehald held fram trenden frå dei siste 5 åra med ein svak auke i driftsoverskot på Vestlandet som i resten av landet. Hovudårsaka til auken var vesentleg auke i prisar på sau- og lammekjøtt samtidig som produksjonsomfanget var om lag det same som året før.

Figur 3.2 Driftsoverskot i middel per bruk for ulike driftsformer på Vestlandet

Driftsoverskotet for ulike storleiksgrupper varierer (figur 3.3). Dei største bruka fekk best utbytte av pris- og volumauke i 2007. Derfor hadde bruka i gruppene 200–300 daa og over 300 daa størst auke i driftsoverskot i 2007, høvesvis 21 og 34 prosent. I desse gruppene er det eit stort innslag av mjølk og svinehald. Trass i at bruka med areal under 50 dekar i hovudsak er bruk med fruktproduksjon og mindre saueprodusentar, hadde dei ein auke i gjennomsnittleg driftsoverskot på 10 prosent. Gruppene 50–100 daa og 100–200 daa hadde ein mindre auke i driftsoverskotet. I desse gruppene dominerer sauehald og mindre mjølkeprodusentar.

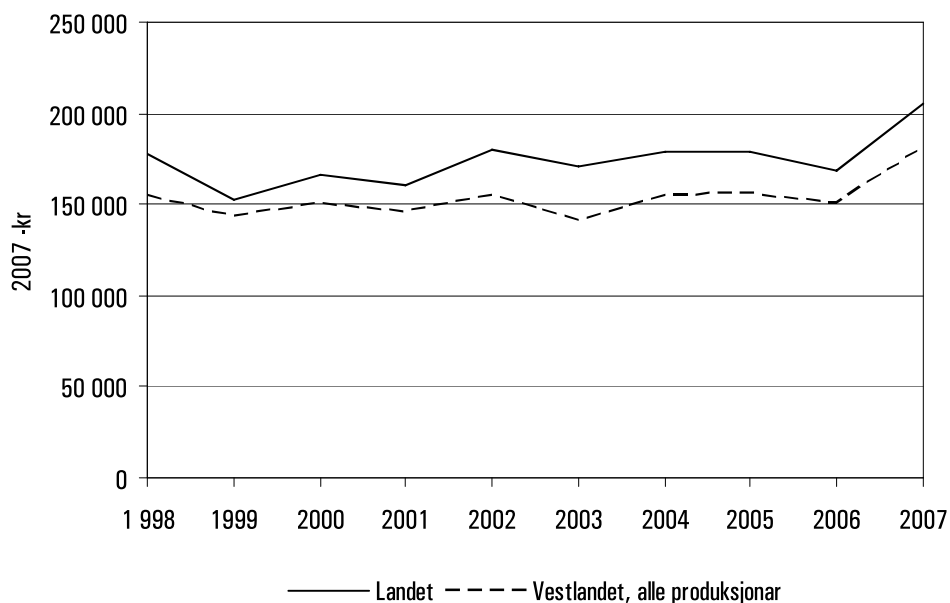

Figur 3.3 Driftsoverskot i middel per bruk for ulike storleiksgrupper på Vestlandet

3.1.2 Vederlag til arbeid og eigenkapital (jordbruksinntekta)

Jordbruksinntekta er her definert som løn til alt arbeid og rente på eigenkapitalen, og viser kor mykje som er att til å dekke alt arbeid på bruket (også leigd hjelp), og til forrenting av eigenkapitalen.

Figur 3.4 viser jordbruksinntektene per årsverk i middel for heile landet og for Vestlandet. For Vestlandet ligg snittet mellom kr 140 000 og 180 000 gjennom perioden. I 2007 var jordbruksinntektene per årsverk på kr 182 000, og det er det beste resultatet gjennom tiårsperioden. Gjennomsnittet for Vestlandet har hatt same utvikling som landet elles gjennom heile perioden, men har lege om lag kr 20 000 per årsverk under landsgjennomsnittet. Dette kan forklarast med mindre produksjonseiningar på Vestlandet.

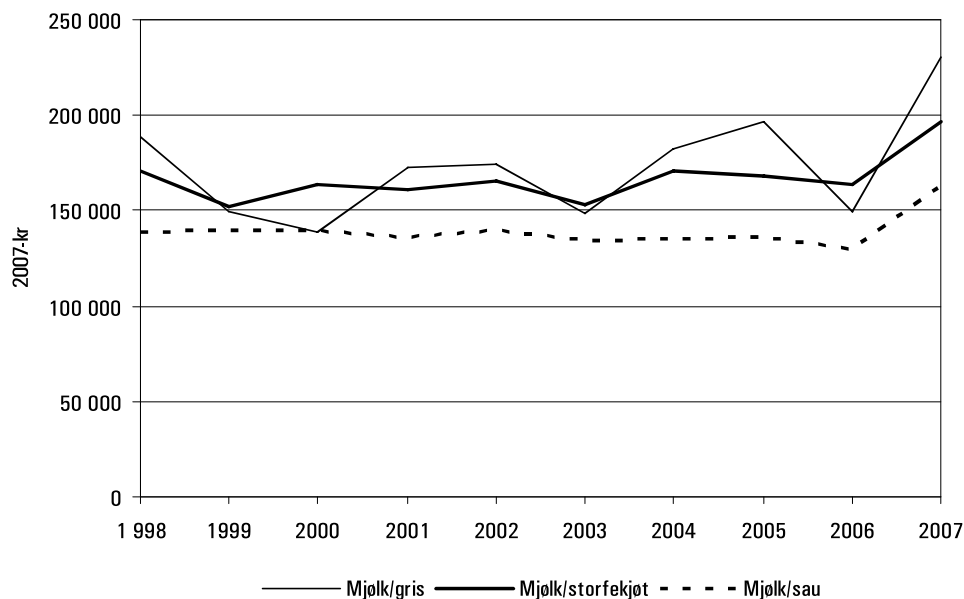

Figur 3.4 Jordbruksinntekt per årsverk for heile landet og Vestlandet

Kraftig auke i produksjonsinntektene og moderat kostnadsauke medverka til kraftig auke i jordbruksinntekt. Det var eit godt år for alle driftsformer på Vestlandet, og størst auke var det for bruk med kombinasjonen mjølk/svin med heile kr 80 000 per årsverk. 2007 var et spesielt år på mange måtar. Sjå forklaring i kapittel 3.1.1.

Kombinasjon mjølk/sau ga lågast jordbruksinntekt av samanlikna med andre bruk med mjølkeproduksjon. Svak økonomi i sauehaldet forklarar dette.

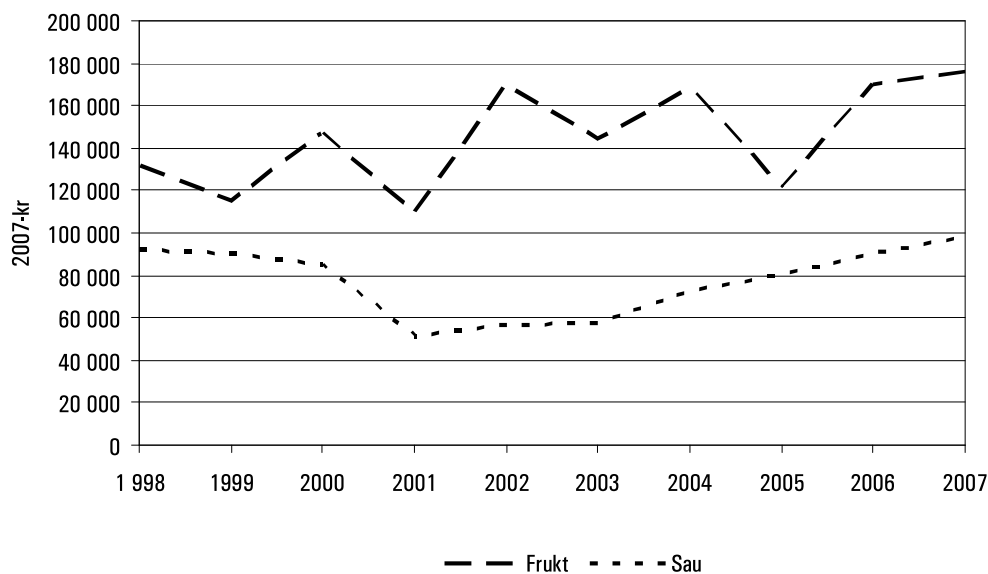
Ein del av den store auken i alle resultatata frå 2006 skuldast delvis at 2006 vart eit svakt økonomisk år for vestlandsjordbruket.

Figur 3.5 Jordbruksinntekt per årsverk for driftsformene mjølk/ gris, -mjølk/ storfekjøtt og mjølk/ sau

Fruktavlingane varierer mykje mellom år. Veksling er ofte eit problem i frukt-næringa. 2007 var eit moderat avlingsår for frukt, medan prisane var relativt høge. Arbeidsinnsatsen, mellom anna til høsting, vart redusert i 2007. Jordbruksinntekt per årsverk auka derfor frå 2006 til 2007 sjølv om driftsoverskotet vert redusert.

Dei reine sauebruka har den lågaste jordbruksinntekta blant dei presenterte driftsformene. Trass svak økonomi i sauehaldet har jordbruksinntekta auka jamt dei siste åra (figur 3.6). Resultatet per årsverk er i 2007 om lag det same som i 1998 målt i faste kroner. Det skuldast i hovudsak auke i priser på sau- og lammekjøtt. .

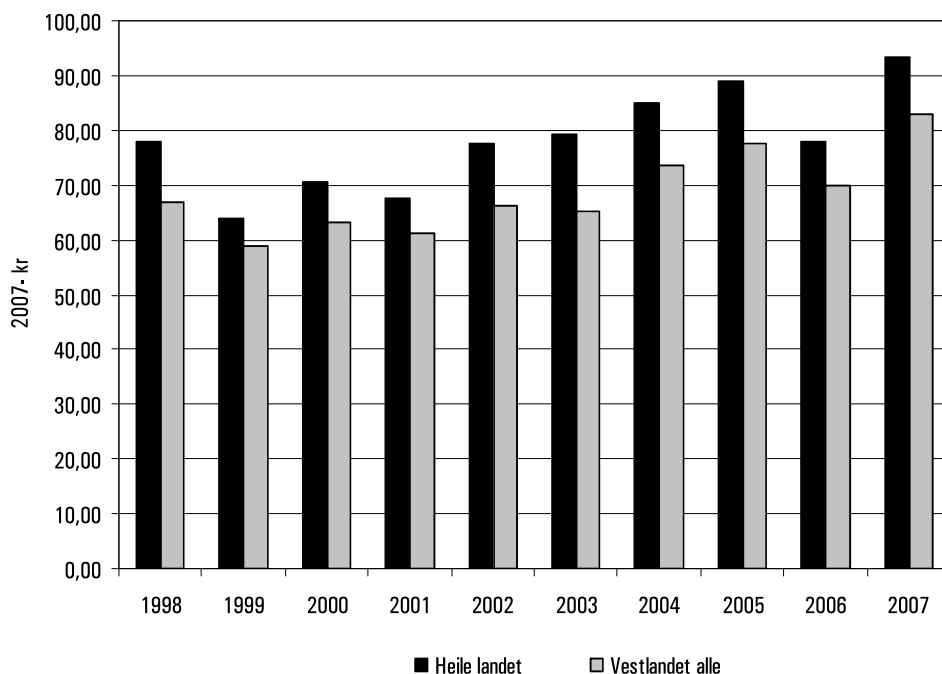

Figur 3.6 Jordbruksinntektene per årsverk for driftsformene sau og frukt

3.1.3 Lønsevne per time

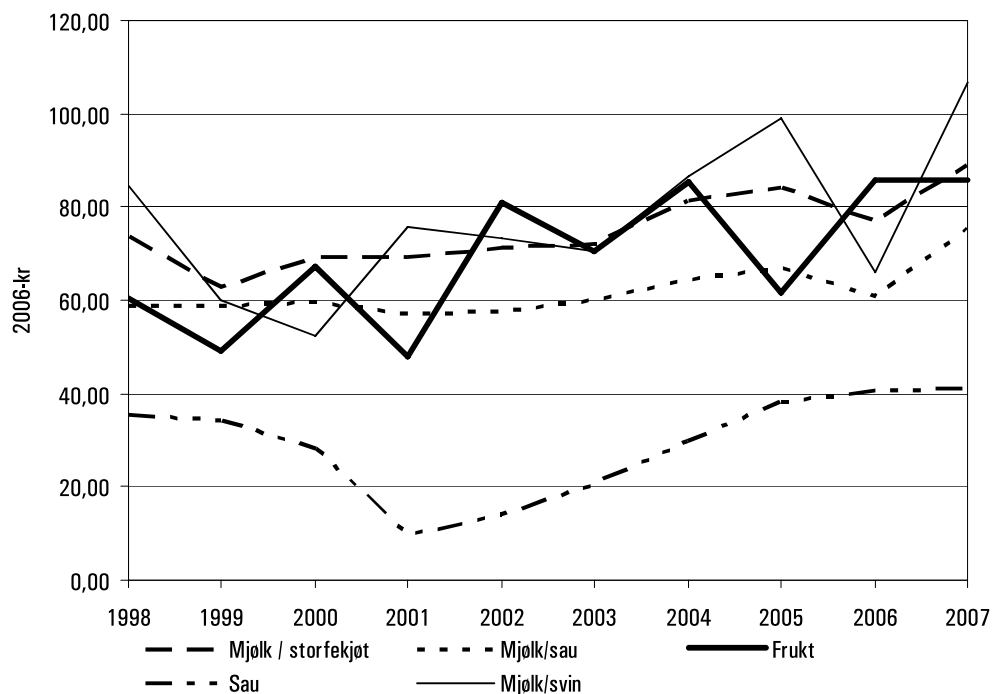
Lønsevne per time er arbeidsfortenesta til familien pluss kostnader til leigd arbeid delt på alle innsette arbeidstimar. Lønsevna syner kor mykje som er igjen til løn når all innsett kapital har fått godtgjering. Kapitalgodtgjering i 2007 var 5 prosent mot 4 prosent i 2006.

Lønsevna per time for vestlandsbruka var i 2007 på kr 83,00 (figur 3.7). Det var ein auke på over ti kroner per time frå 2006, og igjen det beste resultatet dei siste 10 åra. Trass i renteauke frå 2006, auka lønsevne per time med 16 %. Inntektsauken var altså større enn renteauken. Vestlandet har hatt same utviklinga som resten av landet gjennom tiåret, men nivået på Vestlandet ligg også her noko under landsgjennomsnittet.

Figur 3.7 Lønsevne per time for heile landet og for Vestlandet

Også for lønsevne viser kombinasjon mjølk og svin best resultat, ikkje berre for dei siste 10 åra, men gruppa har også størst auke i resultatet frå 2006 til 2007. Lønsevne per time for driftsforma auka med kr 46, og låg i 2007 på kr 106 per time. Lønsevne per time for sauehald og fruktprodusentar låg i 2007 på same nivå som året før, høvesvis kr 41 og kr 86 per time. Figur 3.8 viser utviklinga i lønsevne per time for dei ulike driftsformene.

Figur 3.8 Lønsevne per time for dei ulike driftsformene

3.1.4 Samanlikning av vestlandsbruka og bruk i heile landet

Det kan vere interessant å sjå kva som skil Vestlandsbruk frå bruk elles i landet. I tabellane under har vi valt å sjå på produksjonsformene mjølk/storfekjøtt og sau, og samanlikna dei med tilsvarende produksjon i heile landet for året 2007.

Det er lite som skil mjølkebruka på Vestlandet frå mjølkebruka elles i landet, sjå Tabell 3.1. Vestlandsbruka er noko mindre, har mindre mjølkekvote og omset mindre storfekjøtt. Mindre kjøttproduksjon kan forklarast med at vestlandsbonden har mindre areal, og dermed mindre høve til kjøttproduksjon i forhold til storleik på kvote. Dei er elles like produktive og effektive som mjølkeprodusentane i resten av landet.

Mjølkeprisen på Vestlandet ligg 9 øre per liter under landsgjennomsnittet. I utgangspunktet er det lik pris til produsent over heile landet. Kvalitetsmessig er vestlandsmjølka over gjennomsnittet. Det som er mest sannsynleg forklaring på prisskilnaden, er sesongvariasjonar i prisen. I 2007 vart det betalt 80 øre meir per liter for sommarmjølke. Likevel er det berre ein liten del av produsentane som har beiteareal som gjer mjølkeproduksjon om sommaren interessant. Proteininnhaldet i vestlandsmjølka er også litt lågare enn snittet, noko som verkar inn på mjølkeprisen.

Tabell 3.1 Mjølkestorfeproduksjon, Vestlandet og landet

Mjølkestorfe	Vestlandet	Heile landet
<i>Tal bruk</i>	67	365
<i>rskyr</i>	18,2	19,2
Jordbruksareal, daa	252	285
Mjølkekvote	113 242	120 010
<i>Timar i jordbruket</i>	3 268	3 430
Timar per arsku	180	179
<i>Produksjon</i>		
Mjølke per arsku, kg	7 023	6 967
Storfekjøtt omsett, kg	3 904	4 557
<i>Prisar</i>		
Mjølke, kr	3,71	3,80
Kukjøtt, kr	30,57	30,75
Anna storfekjøtt, kr	36,23	36,35
<i>Resultatm I</i>		
Driftsoverskot, kr	309 172	323 831
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per arsværk	196 580	199 298
Lønsevne, kr/time	88,92	91,99

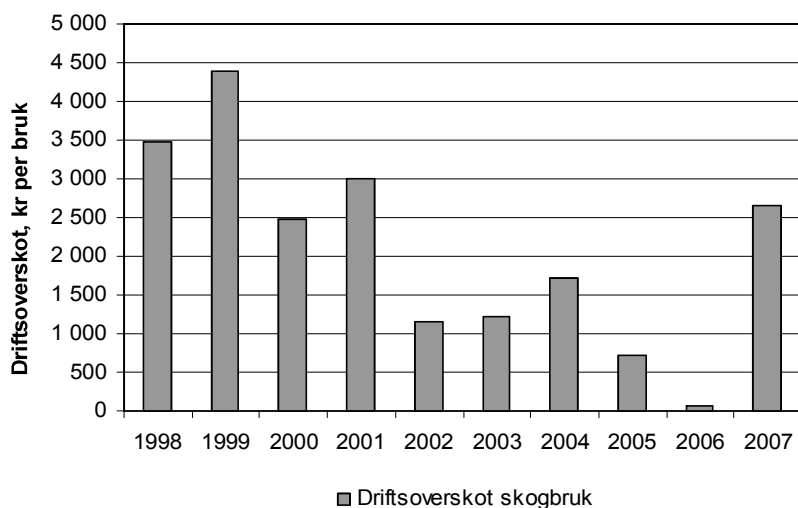
Lønsemda i sauehaldet på Vestlandet har vore svak i ei årrekke (tabell 3.2). Mykje av årsaka er at sauebruka på Vestlandet er mindre enn bruka elles i landet. Små og ofte tungdrivne bruk kan forklarar skilnaden i arbeidsforbruk. Vestlandsbruka produserer også mindre kjøtt per vinterfôra sau (v.f.s.) og har færre gagnslam, og til saman gjer dette store utslag på driftsresultatet. For dei bruka som har stort produksjonsomfang, betyr økonomien meir. Dei må drive profesjonelt, og pris, kvalitet og mengde omsett kjøtt betyr mykje meir for desse enn for dei med få dyr. Det er også slik at for dei små bruka vil alternativverdien av arbeidskrafta vere høg. Mange av brukarane i denne gruppa har full jobb ved sida av bruket, og er derfor ikkje så avhengig av jordbruksinntektene.

Tabell 3.2 Saueproduksjon på Vestlandet og i heile landet

Sau	Vestlandet	Heile landet
<i>Tal bruk</i>	19	95
<i>Tal vinterf ra sau (v.f.s.)</i>	101	133
Jordbruksareal, daa	159,8	187,4
<i>Timar i jordbruket</i>	1 980	2 223
Timar per v.f.s.	19,6	16,7
<i>Produksjon</i>		
Kjøtt per v.f.s., kg	26	28
Omsett sau- og lammekjøtt, kg	2 467	3 566
Gagnslam per vinterfora sau	1,3	1,4
<i>Prisar</i>		
Sau- og lammekjøtt, kr	34,94	34,27
Ull, kr	33,03	32,48
<i>Resultatm /</i>		
Driftsoverskot, kr	82 650	125 186
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per arsverk	97 849	114 902
Lønsevne, kr/time	40,92	53,44

3.2 Skogbruket

Dei fleste gardsbruka i driftsgranskingane har skogareal knytt til bruket. Mesteparten av bruka driv ikkje aktivt skogbruk, og driftsoverskotet frå skogen utgjer berre ein liten del av totalinntekta. På nokre få bruk betyr derimot inntekter frå skog og utmark mykje, særleg på Nordmøre. Driftsoverskotet for skogen er lågt gjennom heile perioden (figur 3.9). I 2007 utgjorde overskotet kr 2 700 per bruk. Trass i at det var ein kraftig auke i forhold til 2006, utgjer driftsoverskot frå skogbruk ein liten del av inntekta på gjennomsnittsbuket på Vestlandet.

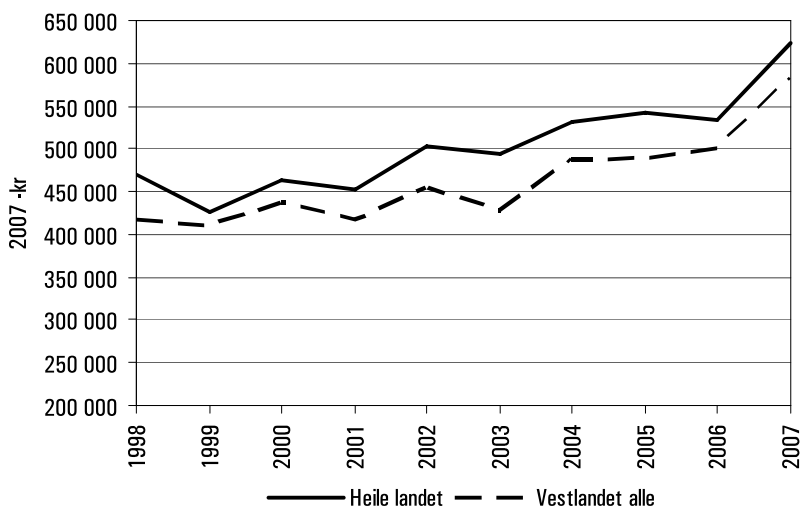
Figur 3.9 Driftsoverskot per bruk i skogbruket på Vestlandet

3.3 Totaløkonomien på vestlandsbruka

3.3.1 Nettoinntekt

Nettoinntekt er eit resultatmål for totaløkonomien for brukarfamilien. Nettoinntekta er samla driftsoverskot frå alle næringar, løner, pensjonar, renteinntekter, verdi av eige arbeid på nyanlegg med frådrag av betalte renter og kår.

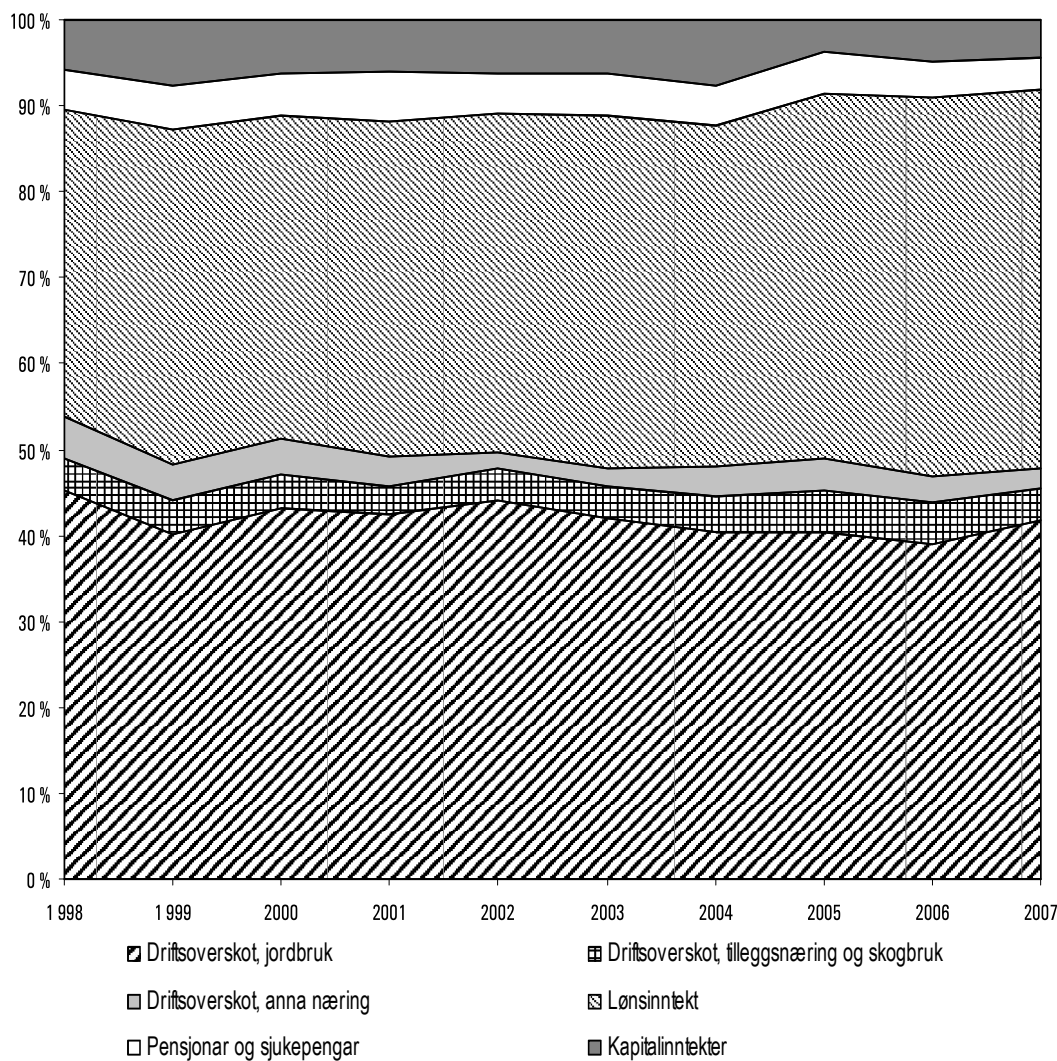
Nettoinntekta held fram i ein positiv trend også i 2007. På Vestlandet som i resten av landet, var auken i nettoinntekt vesentleg større enn noko anna år i tiårsperioden. Auken var på heile kr 81 000 for vestlandsbruka og kr 91 000 for heile landet (figur 3.10).

Figur 3.10 Nettoinntekt i middel per bruk for heile landet og for Vestlandet

Figur 3.11 viser prosentvis fordeling av alle inntektene til brukarfamilien på Vestlandet. Fram til 2006 har driftsoverskotet frå jordbruket utgjort ein stadig mindre del av dei samla inntektene til brukarfamilien, medan bidraget frå løsinntekter har auka. I 2007 fekk vi ei endring i denne trenden. Bidraget frå løsinntekter låg på same nivå som året før, medan driftsoverskotet frå jordbruket auka med 3 prosentpoeng. Det var nedgang i bidraget frå tilleggsnæringar og andre næringar.

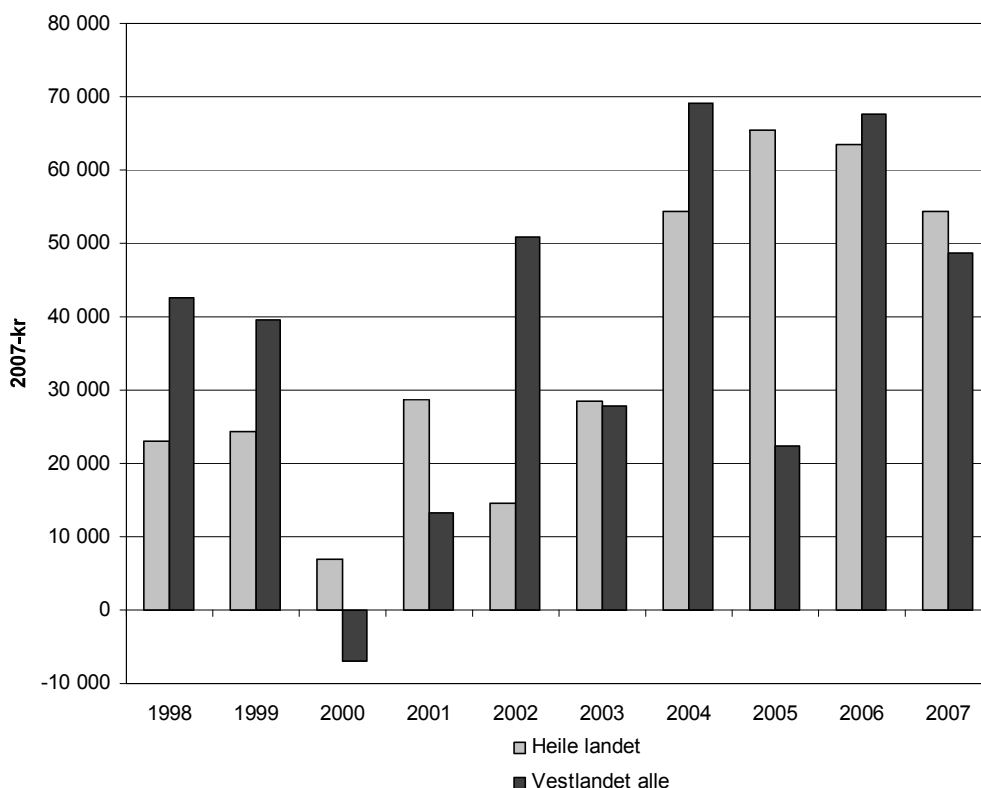

Figur 3.11 Prosentvis fordeling av samla inntekt til brukarfamilien på Vestlandet

3.4 Nettoinvestering

Nettoinvesteringar er investeringar gjort i løpet av året, minus avskrivningar, investeringstilskot og verdien av selde egedelar. Positiv nettoinvestering vil seie ei oppbygging av produksjonsapparatet. Sjølv i relativt store grupper vil større investeringar på enkeltbruk gje utslag for gjennomsnittet for gruppa. Ein må derfor vurdere nettoinvestering over tid.

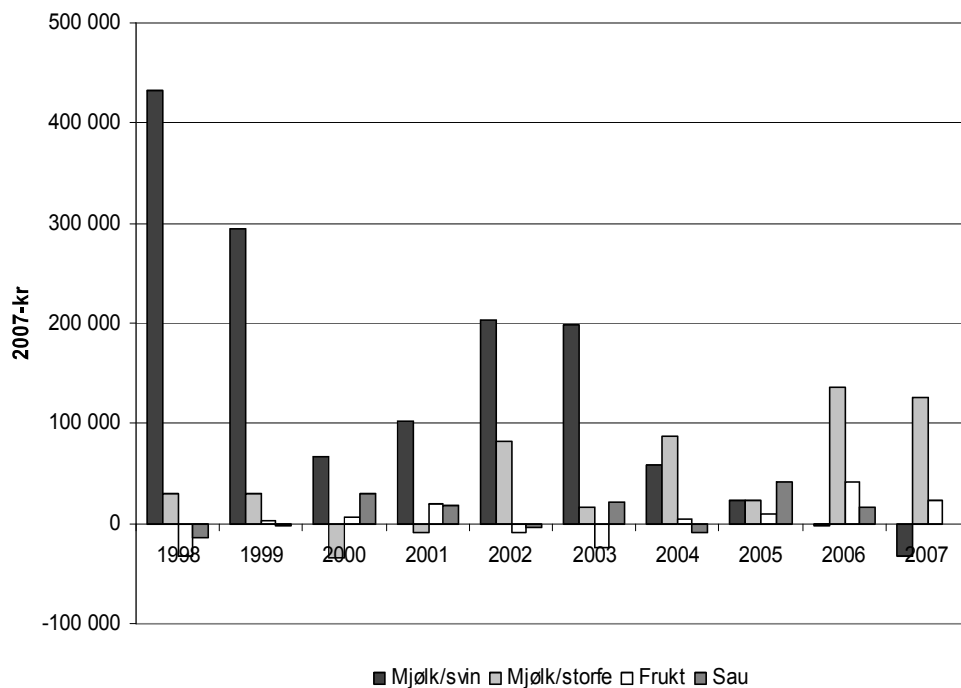
Vestlandet har hatt positiv nettoinvestering gjennom perioden, med unntak av år 2000 (figur 3.12). Den høgaste nettoinvesteringa var i 2004 med kr 68 500 per bruk i gjennomsnitt. Ein av grunnane til dette var historisk lågt rentenivå i 2004. Renteauken i 2007 dempa investeringslysten litt, og nettoinvesteringa gjekk noko ned på Vestlandet som i resten av landet. Vestlandsbonden hadde i snitt ei nettoinvestering på kr 48 700 per bruk i 2007. Det er ein nedgang på 39 prosent i forhold til 2006. Likevel er dette eit høgt investeringsnivå, noko som tyder på optimisme for framtida.

Figur 3.12 Nettoinvesteringar for heile landet og Vestlandet

Bruka med driftsformene mjølk/storfe har stått for mesteparten av nettoinvesteringa dei siste 2 åra. (figur 3.13). Det vart investert mest i driftsbygningar. Strukturendringar saman med nye husdyrforskrifter har no gjort investeringar i bygningar nødvendig. Både kombinasjonen mjølk/svin og sauebruka hadde negativ nettoinvestering i 2007 på høvesvis kr -33 000 og kr -400 per bruk i snitt. Her vart det i hovudsak investert i maskiner og reiskap, men høge avskrivningar på bygningar gjorde at nettoinvesteringa vart negativ.

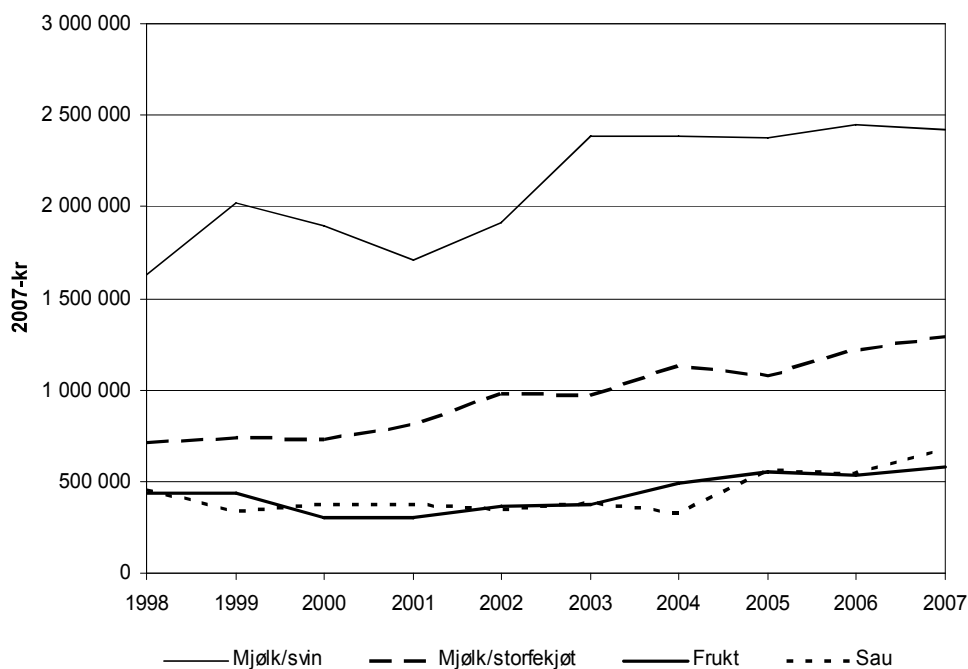
Bruka med mjølk og svin hadde ein kraftig investeringsperiode rundt årtusenskiftet, noko som gjer at trongen for nye investeringar no er mindre, medan avskrivningane framleis er høge.

Figur 3.13 Nettoinvesteringar for driftsformene mjølk svin, mjølk/storfe, sau og frukt

3.5 Gjeld

Gjeld er her all gjeld til brukarfamilien, også privat gjeld slik som gjeld til bustad, bil og studielån. I 2007 auka samla gjeld på Vestlandet med knapt kr 40 000. Størst auke (heile 25 %) er det blant saueprodusentane (figur 3.14). Sidan sauebruk hadde negativ nettoinvestering i jordbruksdrifta, skuldast gjeldsauken i hovudsak private investeringar og utskifting av bruk i utvalet. Det er vanlegvis sterk samanheng mellom gjeldsutvikling og nettoinvestering. Mjølkebruka som hadde høgast nettoinvestering, hadde ein auke i gjeld på vel kr 70 000 per bruk, medan kombinasjonen mjølk og svin med negativ nettoinvestering, hadde ein nedgang i gjeld på kr 30 000 i snitt per bruk.

Figur 3.14 Gjeld i middel per bruk for ulike driftsformer

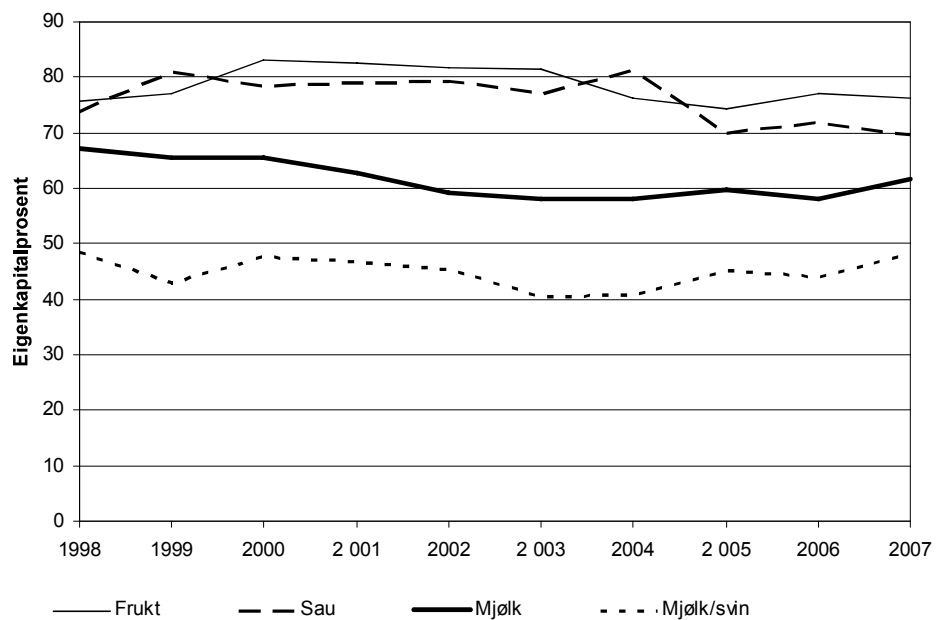
3.6 Soliditet - egenkapitalprosent

Soliditet er eit uttrykk for evna til å tåle tap. Ein kan bruke ulike nøkkeltal for å vise dette, mellom anna egenkapitalprosenten. Den viser kor stor del av egedelane som er finansiert med eigenkapital.

Det er ei vanleg oppfatning at egenkapitalprosenten bør vere over 50. Høg egenkapitalprosent gjev høve til å ta opp lån på gode vilkår. Inntening og rente på lånt kapital har mykje å seie for kor høg egenkapitalprosenten treng vere. I utrekning av egenkapitalprosent er alle egedelar til brukarfamilien med.

Av driftsformene er det mjøl/svin som har lågast egenkapitalprosent (figur 3.15). Egenkapitalprosent heng godt saman med dei årlege endringane i gjeld og nettoinvestering. Sidan bruk med mjøl/svin ikkje hadde store investeringar i 2007 og gjennomsnittleg gjeld minka, auka egenkapitalprosent med 4 prosentpoeng frå 2006. Driftsforma nærmar seg nå den nedre tilrådde grensa.

Trass i store investeringar og ein auke i gjelda på 6 prosent, auka mjølkebruk eigenkapitalprosent med over tre prosentpoeng. Grunnen ligg i god inntening i jordbruksdrifta på desse bruka i 2007, og der i gjennom styrka eigenkapital.

Figur 3.15 Eigenkapitalprosent for dei ulike driftsformene

4 Skatt

Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget påverkar ikkje resultatmåla i driftsgranskingane, og kjem i tillegg til dei presenterte resultatmåla. Jordbruksfrådraget er etter kvart blitt ein del av inntektspolitikken i landbruket. Jordbruksfrådraget i alminneleg inntekt vert gjeven til skatteytarar som har inntekt frå jordbruks- og/eller hagebruksverksemd eller driv med honning- og/eller pelsproduksjon som næring, sjølv om verksemda ikkje er knytt til jordbruk.

4.1 Jordbruksfradrag

Jordbruksfrådraget vart innført i 2000. Maksimalt jordbruksfrådrag er auka fleire gonger. Frå 2006 til 2007 vart frådraget nær dobla. For 2007 var følgjande gjeldande: Ved næringsinntekt opp til kr 45 000 vart jordbruksfrådraget lik inntekta; ved inntekt frå kr 45 000 og opp til kr 348 125, vart frådraget kr 45 000 pluss 32 prosent av all inntekt over kr 45 000. Maksimalt frådrag som ein kan få, er kr 142 000, då må næringsinntekt vere høgare enn kr 348 125. Frådraget kan delast mellom brukar og eventuell ektefelle. Det vert betalt 28 prosent skatt av resten av inntekta.

Det vart registrert kor stort jordbruksfrådraget var på alle bruka i driftsgranskingane i 2007 for å sjå på utnyttingsgraden. I gjennomsnitt per deltakarbruk for heile landet var jordbruksfrådraget kr 100 700. For Vestlandet var nivået noko lågare med kr 95 900 i snitt per bruk. Ein del av deltakarane har ikkje oppnådd maksimalt jordbruksfrådrag på grunn av for låg næringsinntekt (tabell 4.1.).

Tabell 4.1 Jordbruksfradrag gruppert etter region

Regionar	Tal bruk	Tal bruk med maks. fradrag	Tal bruk utan fradrag	Jordbruksfradrag, kroner	Skatte-reduk-sjon	Inntekts-verknad per ars-verk
Austlandet, flatbygder	190	63	18	95 800	26 800	33 300
Austlandet, andre bygder	160	35	11	91 300	25 600	25 000
Jæren	49	24	0	109 800	30 700	23 700
Agder og Rogaland, andre bygder	82	22	1	106 000	29 700	26 600
Vestlandet	168	35	10	95 900	26 900	24 000
Trøndelag flatbygder	68	21	3	99 500	27 900	29 400
Trøndelag, andre bygder	70	28	1	112 200	31 400	26 200
Nord-Noreg	115	46	1	115 000	32 200	29 300
Alle	902	274	45	100 700	28 200	27 200

I tabell 4.2 har vi samanlikna dei driftsformene som er mest utbreidde på Vestlandet: produksjon av mjølk og storfeslakt, sauehald, frukt, kombinert kumjøl/sau og kombinert produksjon av kumjøl og svinekjøt. I gjennomsnitt per deltakarbruk for Vestlandet var jordbruksfrådraget kr 95 900. Det var langt færre bruk som klarte å oppnå maksimalt frådrag i 2007 enn i 2006. Årsaka var at kravet til næringsinntekt for å oppnå maksimalt frådrag, vart auka med 125 200 kr til kr 348 000. Det var også nokre fleire bruk i 2007 enn i 2006 med så låg næringsinntekt at dei ikkje fekk jordbruksfrådrag.

Tabell 4.2 Jordbruksfradrag gruppert etter driftsformer, Vestlandet

Driftsformer	Tal bruk	Tal bruk med maks. fradrag	Tal bruk utan fradrag	Jordbruksfradrag, kroner	Skatte-reduksjon	Inntektsverknad per årsverk
Mjølkk	67	18	1	106 100	29 700	25 000
Mjølkk/sau	24	4	0	109 700	30 700	22 000
Mjølkk/svin	14	9	0	133 000	37 200	23 400
Sauehald	19	0	3	58 000	16 200	22 600
Frukt	20	1	2	78 800	22 100	23 300
Alle	168	35	10	95 900	26 900	24 000

I gjennomsnitt for driftsgranskingsbruka på Vestlandet var skattereduksjonen for 2007 kr 26 900. Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget per årsverk, med 33 prosent marginals-katt, varierer frå produksjon til produksjon. Den største inntektsverknaden får mjølkebruk med litt over kr 25 000 per årsverk, minst inntektsverknad får bruka som driv med kombinasjon mjølkk/sauehald. Det er likevel svært liten skilnad mellom dei presenterte driftsformene.

I tabell 4.3 har vi sett på korleis bruksstorleik påverkar utnytting av jordbruksfrådraget. Vi kan sjå at Vestlandet har mange små bruk, og dermed låg utnyttingsgrad. Inntektsverknad per årsverk aukar opp til bruk med 200 dekar for deretter å gå ned. Dette skjer fordi frådraget er per bruk. På større bruk med høgare årsverkstal, vil derfor inntektsverknad per årsverk bli redusert.

Tabell 4.3 Jordbruksfradrag gruppert etter bruksstorleik

Arealgruppe	Tal bruk	Tal bruk med maks. fradrag	Tal bruk utan fradrag	Jordbruksfradrag, kroner	Skatte-reduksjon	Inntektsverknad per årsverk
0–50	10	0	2	69 000	19 300	21 700
50–100	21	1	2	72 400	20 300	22 800
100–200	68	10	4	90 000	25 200	25 600
200–300	35	10	1	113 000	31 600	24 500
300–500	29	11	1	109 000	30 500	22 600
over 500	5	3	0	133 300	37 300	21 000
Alle	168	35	10	95 900	26 900	24 000

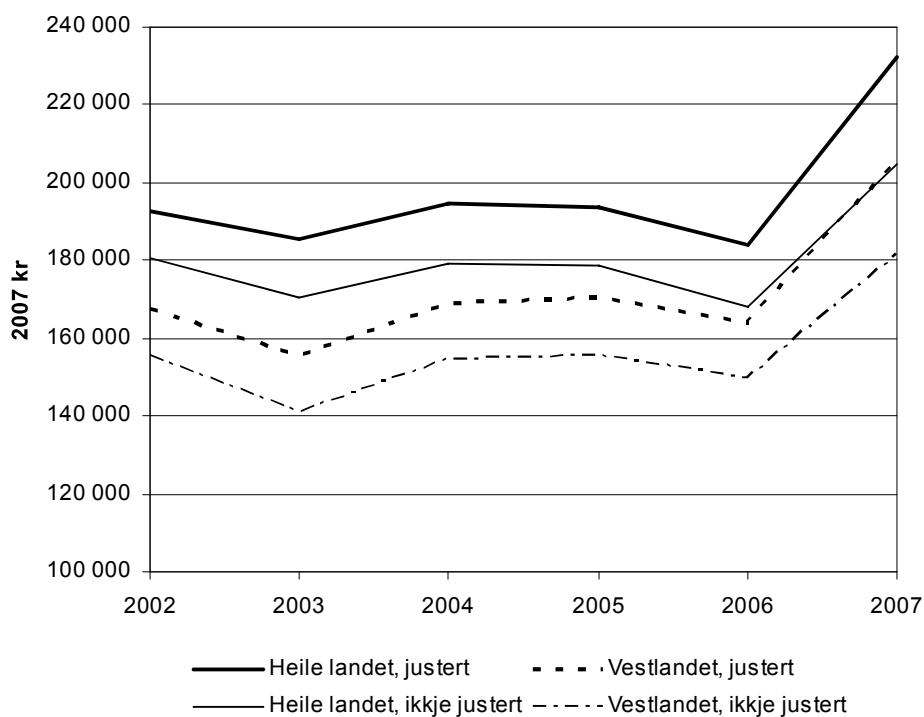

Jordbruksfrådrag føreset at skatteytar har næringsinntekt å trekke frådraget frå. Ein må også vere klar over at andre frådrag kan redusere effekten av jordbruksfrådraget⁴.

4.2 Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital (jordbruksinntekta)

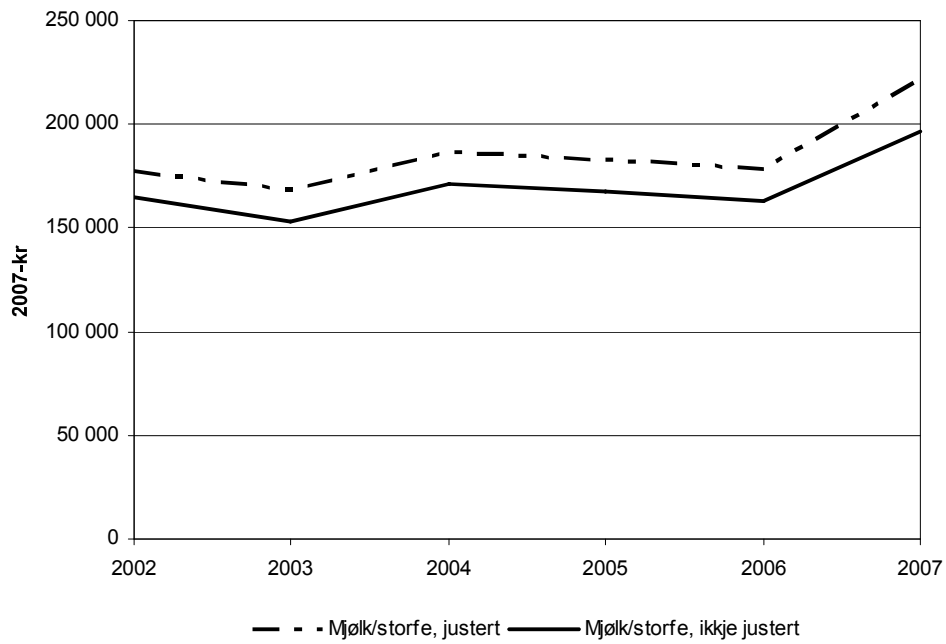
Inntektsverknad av jordbruksfrådraget er eit inntektspolitisk verkemiddel for å auke innteninga i landbruket. Dette er også er verkemiddel som ikkje er omfatta av WTO-avtalen. Jordbruksfrådraget er gradvis auka sidan starten i 2000. I 2007 vart maksimalt frådrag som nemnt auka frå kr 71 500 til kr 142 000. Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget for Vestlandsbonden auka frå kr 14 300 i 2006 til kr 24 000 i 2007, og er med dette blitt ein viktig del av inntektsdanninga i jordbruket.

Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk har auka gradvis i perioden sidan jordbruksfrådraget vart innført, sett i forhold til jordbruksinntekta før skattejustering. Figur 4.1–4.4 viser utviklinga i jordbruksinntekt før skattefrådrag og skattejustert jordbruksinntekt for åra 2000–2007 for alle bruka i driftsgranskingane og alle vestlandsbruka og for nokre driftsformer på Vestlandet.

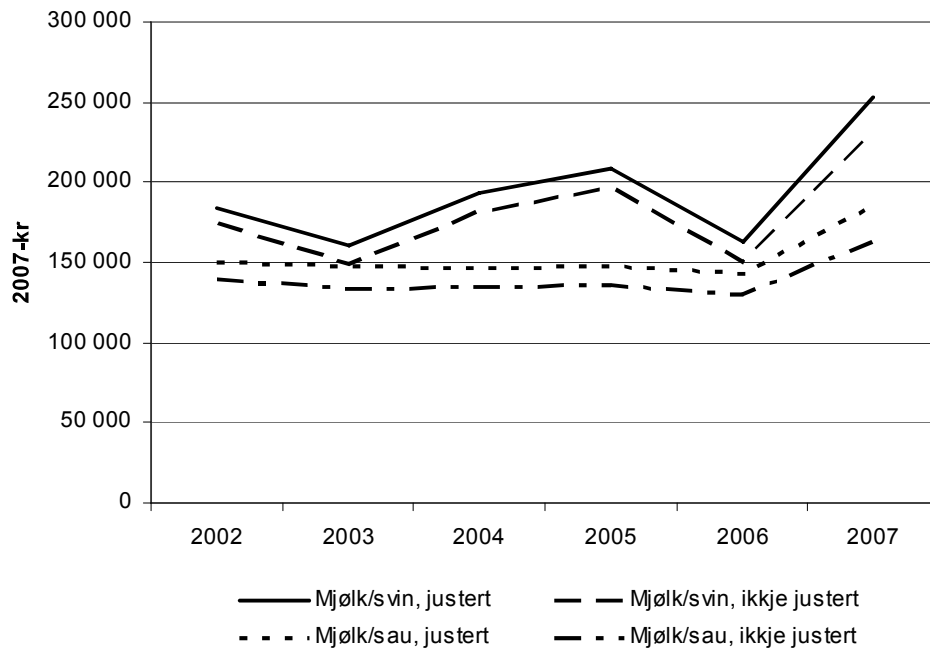

Figur 4.1 Skattejusterte jordbruksinntekter og jordbruksinntekter før justering per årsverk for heile landet og Vestlandet

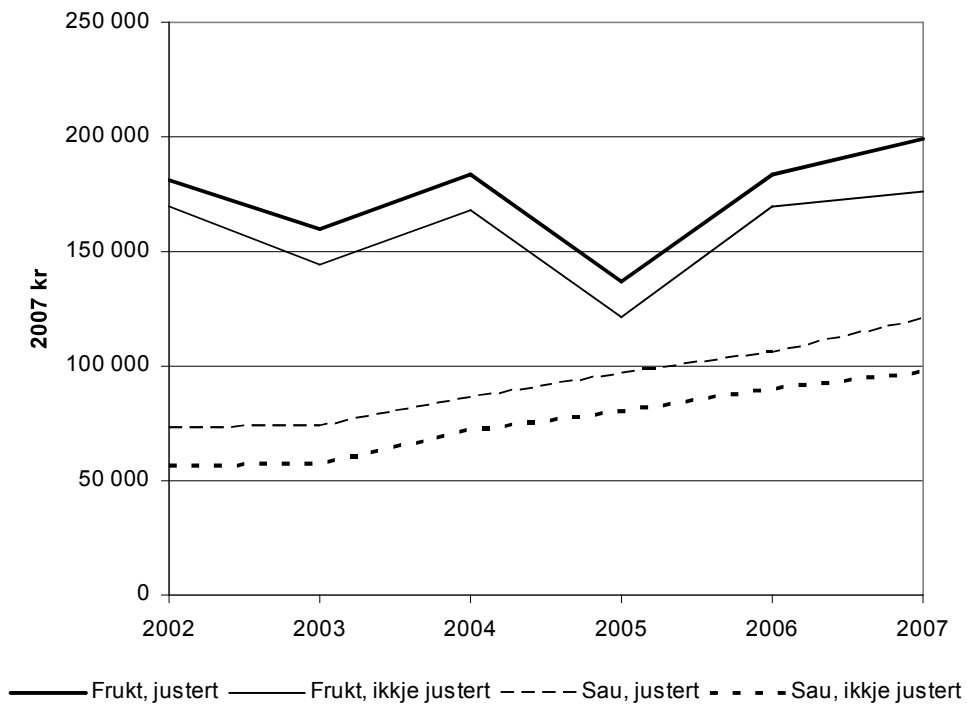
⁴ Kilde: Andersen F. *Skatt og merverdiavgift i jordbruket*. NILF-rapport 2008-6, NILF, Oslo

Figur 4.2 Skattejusterte jordbruksinntekter og jordbruksinntekter før justering per årsverk for driftsforma mjølk/ storfekjøt

Figur 4.3 Skattejusterte jordbruksinntekter og jordbruksinntekter før justering per årsverk for driftsformene mjølk/svin og mjølk/sau

Figur 4.4 Skattejusterte jordbruksinntekter og jordbruksinntekter før justering per årsverk for driftsformene sau og frukt

5 Eple til press – aktuelt a satse pa produksjon i Noreg?

Av Torbjørn Haukås

5.1 Bakgrunn⁵

Tradisjonelt har industrien i Noreg nytta norske eple frå konsumproduksjon som råvarer. Det har vore eple som ikkje held klasse 1 kvalitet, eple som er regulerte ut frå marknaden på grunn av for stor produksjon, eller eple av sortar som ein ikkje ønska på konsummarknaden. Dette har medført at konserverindustrien har fått svært ujamn tilførsle av råvarer, og i nokre år har det vore svært liten tilgang på norske industriple. Dette er ikkje tilfredsstillande for industrien. Dessutan er det ønskjeleg å auke innslaget av norske eple i jus og nektar. I 1994 var det om lag 50 prosent norske eple som var nytta av industrien, medan det i dag er mindre enn 10 prosent. Marknaden for industriprodukt basert på eple, har auka vesentleg dei siste åra, og i 2007 var registrert forbruk av konsentrat 8 300 tonn, medan den norske produksjonen var på 550 tonn. Konserverordninga av 2002 inneber at industrien skal ta imot alle norske presseple mot å få tollfri import på resten.

For nokre år sidan vart mestedelen av presseple nytta til konsentrat. Det vil seie at jusen vart innkokt til ein sirup som vart råvare for industrien. Etter kvart som marknaden for ferskpressa jus har auka og det har komme stadig fleire jusprodusentar til, er mengda som vert konsentrert, svært liten. Ferskpressa jus kan omsetjast til ein langt høgare pris i marknaden. Medan eple til konsentrat vart betalt med kr 2,45 per kg i 2007, vart det betalt opp mot kr 7,00 per kg for eple til ferskpressa jus. Eit viktig spørsmål vert då om ein skal oppretthalde konsentratproduksjon for å kunne ta unna overskotsvare i store avlingsår i framtida. Aller helst bør ein ha ein jamn årleg produksjon for at dette tilbodet skal halde fram.

Konsentrat produsert i Noreg kosta i 2007 kr 32,35 per kg levert norsk industri. Råvarekostnaden var kr 2,45 per kg eple, eller kr 19,60 per kg konsentrat. Prosessen med innkoking kosta kr 12,75 per kg konsentrat. Polen er ein stor produsent av eplekonsentrat. Både råvare- og foredlingskostnader er høgare i Noreg enn i Polen. Prisane på konsentrat frå Polen har vore om lag kr 19,20 per kg konsentrat. Konsentrat frå Kina kosta kr 10,80 per kg før toll i 2007.

I kjølvatnet av jordbruksoppgjæret 2007 vart det avgjort å gå vidare md ei utgreiing for å vurdere om det var mogeleg å auke epleproduksjonen til industriell foredling. Utgreiinga tok utgangspunkt i konserverordninga som er retta mot industrien. NILF og Bioforsk Vest Ullensvang fekk oppdraget av Statens landbruksforvaltning (SLF).

Sentrale problemstillingar reist frå oppdragsgjevar var:

- *Kva er nødvendig pris på industriple for å gje ei tilstrekkeleg satsing?*
- *Kva er eigna sortar og korleis er tilgangen av plantemateriale?*
- *Korleis kan produksjonen organiserast slik at dyrkarar og industri får tilstrekkeleg langsiktige og stabile vilkår?*

---

⁵ Kjelde: E. Vangdal, T. Haukås og R. Ommedal: Vurdering av produksjon av eple til industri. NILF -notat 2008: 23

NILF har sett på ein del sentrale spørsmål knytt til økonomi opp mot primærprodusenten. Bioforsk vurderte dei produksjonstekniske sidene ved produksjonen, som val av sortar, plantesystem, grunnstammer etc. Saman med NILF vurderte Bioforsk organisering og opplegg for oppstart av ein eventuell ny produksjon av eple til industrien.

5.2 Sortsval og plantemateriale

Den ideelle eplesorten for dyrking til industri, må oppfylle ein del viktige kriterium. Ein ønskjer sortar med høg og jamn årleg avling (lite tilbøyeleg til vekselbering), lite utsett for sjukdomar og skadedyr, eple med høgt sukkerinnhald, eple med middels til lågt syreinnhald og det må vera tilgjengeleg plantemateriale av sorten.

Under føresetnaden av at ein skal ha ei rask satsing, må ein satsa på dei sortane vi dyrkar i Noreg i dag. Mest aktuelle er då Aroma eller Raud Aroma, Gul eller Raud Gravenstein, James Grieve, Discovery og Elstar.

Det er allereie stor mangel på grunnstammer og tre til tradisjonell fruktdyrking. Det er ønskjeleg med 6 000 dekar ny eplehage med 400 000 tre for ei satsing for industriproduksjon. Til fornying av eksisterande frukthagar for produksjon til konsum trengst det årleg 150–200 000 tre. Produksjonen av norske grunnstammer har dei siste åra vore i underkant av 100 000 stammer.

Sjølv om det vert satsa på å auke produksjonen av norske grunnstammer, kan tilgangen på grunnstammer bli ein falskehals for framtidig satsing på produksjon av eple til industri. Det er i dag ikkje høve til å importere grunnstammer på grunn av fare for sjukdom. Det er heller ikkje råd å skaffe dei ønska kvalitetane av grunnstammer i så store mengder om ein skulle få dispensasjon til å importere. Det vil truleg ta 3–5 år før ein kan skaffa nok tre.

Haustingslinje er avgjerande for kostnaden ved innhausting. Maskinhausta frukt vil vera så skadd at ho må pressast og konsentrerast innan 4 dagar. Dermed vil produksjonssesongen vera frå dei fyrste epla er mogne kring 10. september til kring 20. oktober, og innkokingskapasiteten vil verta ein flaskehals. Ved handhausting får ein ei vare som kan lagrast i fleire månader, og produksjonsperioden kan gjerast 3–4 gonger lengre (t.d. ut januar). Dermed vil det vere vesentleg mindre trong for investeringar i industrien.

5.3 Organisering

Ei større satsing på epleproduksjon til industri krev kontrakt dyrking mellom produsent og industri. Det er viktig at kontrakten gjer det klart at heile kvantumet skal gå til industri. Dersom større deler av denne epleproduksjonen kjem ut på konsummarknaden, kan dette få store konsekvensar for epleprisane til produsentar av konsumeple. Kontraktane må vere langsiktige i og med det lange omløpet for kulturen. Organisering av produksjonen kan skje på ulike måtar, anten ved entreprenørdrift eller ved at bøndene driv produksjonen sjølve i ulik grad.

For å oppnå ei effektiv satsing er det trong for store einsarta hagar. Område i Telemark, Vestfold og Buskerud kan vere aktuelle. Det finst òg truleg areal i Østfold, men her er fruktdyrkarmiljøet tynt. Det vil vera større sjanse for å få ei vellukka satsing nær område der det er aktiv tradisjonell fruktdyrking.

For produksjon til ferskpressa jus må ein ta omsyn til at fleire av produkta er geografiske merkenamn (Hardangerjuice, Sognajus). Noko av produksjonsauken må difor leggjast til desse områda. Sjølv om det er lite areal tilgjengeleg, finst det område både i dei

midtre og indre delane av Hardanger og Sogn som kan nyttast. Dette må vera handhausta vare, og ein er ikkje så avhengig av store samanhengande og lett drivne areal.

5.4 Nødvendig pris til produsent

For å kunne svare på kva som er nødvendig pris til produsent for å få ei satsing, vart det laga ein modell som viser kva kilopris som er nødvendig for å ha ei tilfredsstillande lønsemd i produksjonen. Det vart rekna på produsentpris etter to ulike føresetnader – maskinhausting og handhausting av epla. For dei to alternativa var det ulike føresetnader med tanke på dyrkingssystem. Maskinhausting krev meir robuste grunnstammer som gjev kraftigare tre og dermed færre tre per dekar. Det tek då lengre tid før ein får store avlingar på feltet, men ein kan ha trea i produksjon over ein lengre periode. For handhausting vil moderne tettplantingar med svaktveksande grunnstammer gje rask og stor avling, og dyrkingssystemet som er valt, er det same som er tilrådd for konsumeproduksjon.

Produsenten må ha ein utbetalingspris på knapt 5 kr per kg for eple til industri dersom det vert satsa på større felt som vert hausta med maskin. Skal det haustast for hand, må produsentprisen over kr 6 per kg for å få tilfredsstillande lønsemd i produksjonen. Hovudårsaka til denne skilnaden, er at det vert vesentleg lågare arbeidskostnader per kg ved maskinhausting.

Val av føresetnader er avgjerande for kva resultat ein får i modellering. For handhausting er det rekna med avlingsnivå på 1 800 kg per dekar, 250 tre per dekar, vel 150 kr per time for arbeid og 5 prosent rente på innsett kapital. Det er rekna eit omløp på 20 år for epleplantingane. For maskinhausting er tilsvarande føresetnader 1 500 kg per dekar, 67 tre per dekar, vel 150 kr per time for arbeid og 5 prosent rente på innsett kapital. Omløpet er på 25 år. Kostnadane for haustemaskina er fordelt på 960 dekar. Det medfører at maskina må delast mellom fleire produsentar. Ei halvering av arealet aukar kostnaden med 0,08 kr per kg.

For begge dei to alternativa er det berre kulturlandskapstilskot som er lagt inn i modellen. Andre tilskot som til dømes arealtilskot, distrikts- og kvalitetstilskot og etableringstilskot vil redusere kravet til utbetalingspris per kg.

Ein auke i avlingsnivået med 300 kg per dekar for dei to alternativa, vil redusere kravet til utbetalingspris med kr 0,70 – 0,80 per kg.

5.5 Konklusjon

Noreg er eit høgkostland, og det er dyrt å produsere konsentrat. For å oppnå ein tilfredsstillande pris til produsent, vert råvareprisen kr 38,64 per kg med dei føresetnadene som er brukte i denne utgreinga. Med tillegg for innkoking vert pris til industrien kr 51,39 per kg. Dagens tollsats på konsentrat er 27,20 per kg. Det er tollfritak for import av konsentrat for industrien i dag føresett at all norskprodusert konsentrat er omsett og fordelt blant jusprodusentane. Nokre av representantane for industrien seier at dei vil måtte vurdere kva som ville løne seg dersom prisen på norsk konsentrat kjem opp i kr 50–60 kr per kg. Råvarekostnad per liter drikkeferdig eplejus vil då vere om lag kr 6,50 per liter mot kr 1,50–2,00 for importert konsentrat utan toll i dag.

Produksjon av eple til ferskpressa jus derimot, vil vere aktuelt å satse på. Det er stor etterspurnad etter presseple blant mange produsentar, og mangel i marknaden i enkelte år.

6 Næringsaktivitet på små landbrukseiendommer

Av Heidi Knutsen

Næringsaktivitet på landbrukseiendommer kan deles i tradisjonelt jord- og skogbruk, annen aktivitet som tar utgangspunkt i eiendommens ressurser i form av arealer, bygninger og jord- og skogbruksmaskiner (tilleggsnæring), og i næringsaktivitet som ikke er knyttet til landbruket (annen næring).

NILFs driftsgranskinger i jord- og skogbruk omfatter driftsregnskap fra såkalt «yrkesmessig drevne bruk». Driftsgranskningene omfatter ikke bruk/landbrukseiendommer med standard dekningsbidrag mindre enn 8 ESU. For å få bedre kunnskap om hvilke aktiviteter som foregår på disse eiendommene ble det i prosjektet «Næringsaktivitet og ressursgrunnlag på ulike typer landbrukseiendommer» blant annet gjennomført to utvalgsundersøkelser, én blant «mindre bruk» og én blant «landbrukseiendommer som ikke mottar produksjonstilskudd». Statistisk sentralbyrå har foretatt koblinger mot andre offentlige registre, blant annet er det hentet opplysninger om inntekt fra likningsdata.

Prosjektet ble finansiert av Landbruks- og matdepartementet og ble gjennomført i samarbeid med Statistisk sentralbyrå.⁶

6.1 «Mindre bruk»

Utvalgsundersøkelsen som ble gjennomført på gruppen «mindre bruk», ble gjennomført som telefonintervjuer. I alt ble det registrert svar fra 348 bruk.

Største delen av respondentene hadde grovfôrproduksjon på bruket (75 %), men i deler av landet, særlig i fylkene på Østlandet, var det mange kornprodusenter blant respondentene, av alle respondentene hadde 26 prosent kornproduksjon. I gjennomsnitt var jordbruksarealet på 84 dekar. 63 prosent av respondentene oppga at de hadde produktiv skog og 36 prosent at de disponerte utmarksarealer.

Det var husdyr på 59 prosent av brukene. Sauehold var vanligste husdyrproduksjon (41 % av brukene hadde sau) med i gjennomsnitt 61 dyr (sauer og lam) per bruk på de brukene som hadde sau.

61 prosent av respondentene oppga at det var tilleggsnæringsaktivitet på bruket. De vanligste aktivitetene var jakt, fiske og annen aktivitet i utmark og utleie av bolighus og hytter. Mange av respondentene oppga at de hadde mer enn en aktivitet. 40 prosent av respondentene oppga omsetning for tilleggsnæringsaktivitetene. I gjennomsnitt anslo de at omsetningen per aktivitet var kr 88 500, eller kr 126 000 per bruk. Det var bare 20 prosent av respondentene som oppga at de hadde næringsaktivitet som ikke var avhengig av eiendommens ressurser.

Det er registrert at eier og/eller ektefelle/samboer hadde lønnsinntekt på 93 prosent av de 305 brukene det foreligger inntektsdata for, på 165 bruk hadde begge ektefel-

---

⁶ Kilde: H. Knutsen, A. Olsen, S. K. Paulsen Rye, O. Sjelmo, A. Spissøy og K. Stokke. *Næringsaktivitet på ulike typer landbrukseiendommer*. Notat 2008-24, NILF, Oslo

ler/samboere lønnsinntekt. 95 prosent var registrert med næringsinntekt (positiv eller negativ) fra jord- og skogbruk og 29 prosent hadde annen næringsinntekt. I alt var det registrert næringsinntekt på 99 prosent av brukene.

Av dem som har lønnsinntekt, er flest sysselsatt i offentlig sektor (34 % av eierne og 61 % av ektefellene/samboerne). Deretter følger privat tjenesteyting (36 % av eierne og 31 % av ektefellene/samboerne). Respondentene ble også spurt hvor arbeidsplassene var lokalisert. 67 prosent av dem som svarte på dette, oppga at arbeidsplassen var lokalisert i bostedskommunen.

De fleste som svarte på hvordan aktivitetsnivået for de ulike aktivitetene ville være om fem år, trodde at de ville fortsette omtrent som nå, og det var flere som trodde at de kom til å utvide aktiviteten enn som trodde de kom til å legge ned. Det var nesten ingen som regnet med å etablere aktivitet innen tradisjonelt landbruk eller annen næring, men for annen næringsaktivitet knyttet til eiendommens ressurser, svarte 12 av 141 (8 %) at de trodde de kom til å etablere aktivitet.

6.2 «Landbrukseiendommer som ikke mottar produksjonstilskudd»

Undersøkelsen blant «landbrukseiendommer som ikke mottar produksjonstilskudd», ble gjennomført som en postal undersøkelse. Det ble sendt ut 1 000 spørreskjema til eiere med næringsinntekt (utvalg A) og 200 til eiere uten næringsinntekt (utvalg B). Det ble registrert i alt 441 svar, 367 fra utvalg A og 74 fra utvalg B. Hovedkonklusjonene for denne gruppen var at i) bygningsmassen i stor grad er i bruk, ii) arealene drives, iii) mange driver tilleggsnæring og iv) aktivitetsnivået ser ut til å holde seg fremover.

Samlet for begge utvalg oppgir 83 prosent at de selv bor på bruket. 23 prosent i utvalg A og 8 prosent i utvalg B driver utleie av husvære – bolighus eller hytter. 5 prosent og 7 prosent bruker bolighus på eiendommen som feriehus. 6 prosent og 11 prosent har bolighus stående tomme på eiendommen. Ca. 1/3 av eierne har driftsbygninger som står tomme. Resten leies ut eller nyttes av eieren.

21 prosent i utvalg A og 31 prosent i utvalg B oppgir at de bruker jordbruksareal til egen produksjon. Mer vanlig er det at jordbruksarealet drives av andre – 71 prosent av eierne i utvalg A og 58 prosent i utvalg B leier ut til andre som driver jordbruk. Noen nytter også arealene til andre aktiviteter. Det er store skog- og utmarksarealer som disponeres av eiere av landbrukseiendommer som ikke mottar produksjonstilskudd. Disse arealene nyttes i stor grad. Om man ser på begge utvalgene sammen, har 17 prosent av respondentene krysset av for at skogen ikke drives, mens 12 prosent har krysset av for at det ikke er aktivitet i utmarka.

Det foregår relativt mange aktiviteter på eiendommene i undersøkelsen. Det er noe mindre aktivitet og omsetningstall blant respondentene i utvalg B enn i utvalg A. For bruk med jordbruksareal drives dette arealet på 81 prosent av brukene. I utvalg A er det i alt 74 prosent som oppgir at de har én eller flere aktiviteter i skog og utmark. 27 prosent har én aktivitet, 46 prosent har mellom to og fire aktiviteter. For samme utvalg er det 21 prosent som oppgir at de driver «annen virksomhet» med tilknytning til eiendommen. Lønnsarbeid og næringsaktivitet uten tilknytning til eiendommen foregår stort sett i hjemstedskommunen.

De langt fleste av respondentene i undersøkelsen ser for seg et aktivitetsnivå på linje med dagens nivå de neste fem år. Det er flere som vil utvide enn som vil legge ned. Et interessant poeng er at det er mange som tenker alternativt i forhold til utnyttelse av eiendommens ressurser. For de som vil gå i gang med ny aktivitet, er det langt flere som tror de vil starte aktivitet som ikke er jordbruksaktivitet, men har basis i eiendommen, enn de som tror de vil starte jordbruk.

7 Tabellsamling 2003–2007

---

1. Landsdeltal, Vestlandet
2. Fylkestal, Hordaland
3. Fylkestal, Sogn og Fjordane
4. Fylkestal, Møre og Romsdal
5. Vestlandet, storleiksgruppe I (under 50 daa), alle driftsformer
6. Vestlandet, storleiksgruppe II (50–100 daa), alle driftsformer
7. Vestlandet, storleiksgruppe III (100–200 daa), alle driftsformer
8. Vestlandet, storleiksgruppe IV (200–300 daa), alle driftsformer
9. Vestlandet, storleiksgruppe V (over 300 daa), alle driftsformer
10. Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon
11. Vestlandet, driftsformer, sauehald
12. Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin
13. Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau
14. Vestlandet, driftsformer, frukt
15. Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe under 15 årskyr
16. Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe 15–19,9 årskyr
17. Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe frå og med 20 årskyr

Tabellsamlinga inneheld tabellar med tal frå driftsgranskingane for åra 2003–2007. Det er presenterte tabellar for kvart fylke, storleiksgrupper og dei viktigaste driftsformene. Tabellane er nummererte fortløpande, og kvar tabell er delt inn i tre delar, a, b og c.

Del a: produksjonstekniske data og oppnådde prisar, inneheld opplysningar om tal bruk som er med, arealopplysningar, opplysningar om produksjon og yting, arbeidsforbruk og oppnådde prisar.

Del b: produksjonsinntekter og kostnader per bruk, produksjonsinntekter frå planteproduksjon, husdyrhald og produksjonstillegg og variable og faste kostnader.

Del c: resultat og balanse, viser ulike resultatmål og ei oversikt over balansen per 31.12.

Tabell 1a Landsdelstal, Vestlandet
Produksjonstekniske data og opnådde prisar

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Tal bruk i gruppa	177	181	173	168	168
Alder på brukar	45	45	46	46	47
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa	4,4	4,3	5,1	5,3	4,2
Korn i alt, FEm per daa	302	310	253	314	239
Grovfôr i alt, daa	158,9	170,4	172,0	193,7	203,3
Grovfôr i alt, FEm per daa	346	353	342	341	332
Frukt og bær, daa	3,2	3,4	3,5	4,4	4,3
Jorbruksareal i alt, daa	167,7	179,3	181,6	204,2	212,2
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	345	352	339	341	332
Leigd areal, daa	53,9	58,4	62,9	73,6	80,4
Husdyrproduksjon					
Arskyr	9,6	10,1	9,9	10,2	10,7
Omsett mjølk, liter	54 436	58 451	57 939	59 275	66 092
Mjølkekvote	57 070	61 034	60 768	63 886	67 701
Mjølk, per årsku, kg	6 403	6 574	6 610	6 579	6 870
Storfekjøt, kg omsett	2 284	2 534	2 554	2 667	2 664
Tal grisekull	3	4	5	6	6
Slaktegris, kg omsett	2 134	2 118	2 528	3 168	2 865
Vinterfora sauer	28	26	28	28	32
Kg kjøt per vf sau	24	25	26	25	26
Ull, kg omsett	138	128	145	130	145
Mjølk per årsgreit, kg	493	494	577	620	608
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 949	1 953	1 937	1 961	1 983
Ektefelle	356	330	354	392	378
Barn under 17 år	14	9	18	30	24
Sum familie	2 319	2 293	2 309	2 383	2 385
Leigd arbeid	428	433	469	503	425
Leigd arbeid, ubetalt	276	287	219	246	269
Timar jordbruket	3 024	3 012	2 997	3 133	3 079
Timar skogbruket	50	44	38	32	28
Timar nyanlegg	44	60	35	58	37
Oppnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg	1,64	1,48	1,61	1,62	1,49
Havre					1,45
Kumjølk, liter	3,46	3,44	3,46	3,47	3,71
Kukjøt	26,54	28,07	28,99	29,36	30,74
Anna storfekjøt	31,46	33,40	34,41	35,00	36,77
Smågris, kr per stk	774	673	687	669	807
Svinekjøt, slaktegris	21,58	21,10	20,34	20,56	22,88
Sau- og lammekjøt	30,13	28,44	27,05	29,83	34,38
Ull	33,86	32,08	32,43	33,27	32,68
Geitemjølk, liter	3,40	3,72	4,22	4,00	4,22
Egg	13,72	12,77	11,02	11,35	11,41

Tabell 1b

Landsdelstal, Vestlandet
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Korn	1 770	928	1 062	1 515	1 328
Frukt	17 509	25 821	22 599	39 234	31 681
Andre planteprodukt	6 382	7 627	7 995	13 098	10 870
Planteprodukt	25 662	34 376	31 656	53 849	43 879
Storfe, mjølk	188 422	201 319	200 651	205 794	245 222
Stofe, livdyr og slakt	81 853	86 547	100 100	104 363	118 024
Smågris	10 226	8 353	14 104	17 525	22 420
Slaktegris	48 305	42 153	52 002	68 136	66 231
Purker og rånar	3 648	5 771	6 328	5 795	7 995
Sau, livdyr og slakt	20 818	19 429	20 462	23 617	32 988
Ull	4 614	3 957	4 451	4 080	4 884
Geit, mjølk	4 412	4 478	5 639	5 417	5 730
Geit, livdyr og slakt	192	146	281	346	317
Fjørfe, egg	7 080	3 187	10 093	10 381	7 855
Fjørfe, livdyr og slakt	1 471	3 357	1 984	-1 056	583
Andre innt. husdyrholdet	1 789	602	482	317	387
Husdyrprodukt	372 830	379 298	416 577	444 715	512 636
Areal- og kulturlandskaptilskot, grovfôr	56 707	59 164	27 919	28 808	30 040
Areal- og kulturlandskaptilskot, korn	1 595	1 814	949	1 302	1 124
Kulturlandskapstilskot			32 758	34 586	40 096
Prod. tillegg, husdyr	63 936	68 036	63 407	64 794	68 641
Botnfrådrag	-6 000	-6 000	-5 587	-5 107	-5 286
Ref. avløysarutgifter	36 817	37 937	37 290	38 269	38 395
Drifts-, grunn og distr.tilskot	82 418	83 397	83 938	87 190	92 037
Andre tilskot og trygder	22 796	22 661	16 390	20 334	28 370
Leigeinntekter traktor og reiskap	5 793	6 472	5 645	7 072	10 342
T raktor i skogen	2 043	1 855	1 528	1 558	1 232
Anna	2 257	2 579	6 487	2 089	4 677
Produksjonsinntekter i alt	666 853	691 588	718 959	779 459	866 183
Kraftfôr	128 111	127 500	136 135	147 493	155 957
Andre fôrkostnader	7 619	6 491	6 954	9 315	10 862
Såvarer	3 094	2 457	2 522	3 486	2 471
Handelsgjødtsel og kalk	17 279	18 477	18 515	21 320	23 671
Konserveringsmidlar	5 602	5 212	4 717	5 138	5 237
Kjøp av dyr	24 488	23 480	20 120	22 319	26 224
Forbr.art. og diverse	34 331	38 076	39 056	45 919	48 399
Variable kostnader	220 522	221 692	228 020	254 991	272 822
Leigd arbeid	53 346	57 205	57 961	64 070	63 779
Drivstoff	9 312	10 077	11 975	15 438	15 155
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	2 772	4 101	4 772	6 248	4 574
Vedl. hald driftsbygningar	17 608	18 801	21 623	20 498	23 858
Vedl. hald traktor og maskiner	32 764	33 034	34 165	31 459	38 034
Avskrivingar	70 808	70 961	74 842	80 573	81 018
Maskinleige	10 493	12 588	13 584	25 172	23 526
Andre kostnader	57 579	60 488	65 345	69 604	77 109
Faste kostnader	254 683	267 254	284 268	313 062	327 053
Kostnader i alt	475 206	488 946	512 287	568 052	599 874

**Tabell 1c Landsdelstal, Vestlandet
Resultat og balanse**

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Driftsoverskot	191 648	202 642	206 671	211 407	266 309
- Renter av aktiva i jordbruket	57 536	48 578	38 798	58 127	75 146
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	134 112	154 064	167 873	153 280	191 163
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	95 351	110 174	122 518	107 570	132 892
Lønsevne i alt	187 458	211 269	225 834	217 350	254 938
Lønsevne per time	61,99	70,14	75,34	69,38	82,82
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsverk	134 104	147 866	150 986	148 605	181 763
Skattejustert vederlag per årsverk	147 810	161 589	165 229	162 944	205 781
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	191 648	202 642	206 671	211 407	266 309
Driftsoverskot, skogbruk	1 152	1 642	697	60	2 693
Driftsoverskot, tilleggsnæring	16 111	19 653	24 611	26 390	20 173
Driftsoverskot, anna næring	9 193	17 329	19 220	15 474	14 700
Løsinntekt	187 429	199 287	217 897	239 444	280 134
Pensjonar	12 724	13 095	20 742	17 081	16 443
Sjukepengar	9 619	9 626	4 359	5 127	7 427
Andre kapitalinntekter	12 348	24 990	9 818	11 734	6 287
Arbeid nyanlegg	6 132	8 548	5 118	8 336	5 565
Renteinntekter	9 973	4 973	4 228	6 444	16 248
- Renteutgifter	43 206	30 722	32 465	38 532	47 526
- Kår	5 507	5 581	5 521	5 213	5 855
Nettoinntekt	407 616	465 481	475 376	497 752	582 598
Privatforbruk eks. skatt	294 325	306 415	335 893	349 725	367 844
Skatt	113 900	122 260	116 724	125 249	132 394
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskot	275 458	302 283	330 741	337 620	426 329
Andre krav	75 786	105 853	115 476	110 419	120 853
Omløpsmidlar jordbruket	92 046	92 574	96 320	110 413	109 477
Omløpsmidlar skog	638	1 093	773	592	409
Omløpsmidlar tilleggsnæring	729	2 492	2 654	4 713	5 521
Omløpsmidlar anna næring	75 332	110 008	96 950	95 755	168 582
Omløpsmidlar i alt	519 989	614 303	642 915	659 511	831 171
Anleggsmidlar jordbruk	1 072 924	1 152 521	1 209 266	1 377 549	1 427 279
Anleggsmidlar skogbruk	34 409	35 951	37 202	34 084	36 318
Anleggsmidlar tilleggsnæring	56 814	57 360	72 178	85 160	105 709
Anleggsmidlar anna næring	15 054	30 930	41 623	31 683	13 712
Hovudbygning	458 073	465 231	468 454	487 939	517 440
Privat	95 177	113 114	124 499	131 055	146 191
Anleggsmidlar i alt	1 732 450	1 855 107	1 953 223	2 147 472	2 246 649
Eigedeler i jordbruket	1 164 970	1 245 095	1 305 586	1 487 962	1 536 756
Eigedeler i alt	2 252 439	2 469 410	2 596 139	2 806 983	3 077 820
Kortsiktig gjeld	176 825	219 947	205 922	220 172	195 611
Langsiktig gjeld	695 648	781 359	836 398	931 117	998 361
Eigenkapital	1 379 966	1 468 104	1 553 819	1 655 694	1 883 848

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 2a Fylkestal, Hordaland
Produksjonstekniske data og opnådde prisar

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Tal bruk i gruppa	57	57	54	54	54
Alder på brukar	44	45	46	46	46
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa	0,1			0,7	0,4
Korn i alt, FEm per daa	201			296	397
Grovfôr i alt, daa	130,6	147,4	143,7	154,7	171,1
Grovfôr i alt, FEm per daa	303	310	316	292	306
Frukt og bær, daa	8,7	9,5	9,9	10,8	11,2
Jorbruksareal i alt, daa	141,2	158,6	155,4	167,5	183,5
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	303	310	316	292	306
Leigd areal, daa	38,1	46,2	49,5	58,7	71
Husdyrproduksjon					
Arskyr	6,7	7,2	6,9	7,0	8,0
Omsett mjølk, liter	35 870	40 842	40 597	38 930	49 861
Mjølkekvote	38 848	43 987	42 561	42 634	53 971
Mjølk, per årsku, kg	6 194	6 566	6 643	6 407	6 941
Storfekjøtt, kg omsett	1 447	1 626	1 396	1 692	1 777
Tal grisekull	1	2	1	2	3
Slaktegris, kg omsett	1 792	1 937	1 702	2 239	2 177
Vinterfora sauer	32	30	30	32	40
Kg kjøtt per vf sau	25	24	27	24	27
Ull, kg omsett	162	130	158	148	173
Mjølk per årsgreit, kg	311	334	489	565	511
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 906	1 921	1 792	1 745	1 818
Ektefelle	324	253	315	352	370
Barn under 17 år	28	15	11	31	15
Sum familie	2 258	2 189	2 117	2 127	2 203
Leigd arbeid	355	364	427	442	418
Leigd arbeid, ubetalt	231	259	180	232	196
Timar jordbruket	2 843	2 812	2 725	2 801	2 817
Timar skogbruket	63	44	48	38	33
Timar nyanlegg	62	64	35	29	21
Opnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg	1,55				
Kumjølkk, liter	3,47	3,45	3,46	3,50	3,74
Kukjøtt	26,50	28,09	29,41	29,77	30,95
Anna storfekjøtt	31,41	32,51	33,65	35,22	37,23
Smågris, kr per stk	718	727	725	695	878
Svinekjøtt, slaktegris	22,42	21,34	21,25	21,02	23,13
Sau- og lammekjøtt	30,55	29,61	28,80	31,15	34,88
Ull	33,44	32,42	32,59	32,70	34,02
Geitemjølkk, liter	3,69	3,71	4,07	4,85	5,12
Egg	13,69	12,67	10,97	11,30	11,37

Tabell 2b

Fylkestal, Hordaland
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2 003	2004	2 005	2006	2007
Korn	31	0		9	
Frukt	47 455	65 619	55 769	86 203	82 381
Andre planteprodukt	3 854	4 373	7 389	12 192	7 280
Planteprodukt	51 340	69 993	63 159	98 404	89 661
Storfe, mjølk	124 398	140 722	140 381	136 238	186 671
Stofe, livdyr og slakt	54 715	54 450	61 733	68 291	86 288
Smågris	1 562	4 052	2 151	6 313	6 157
Slaktegris	40 704	38 832	36 846	47 114	51 309
Purker og rånar	-515	3 465	931	4 261	3 072
Sau, livdyr og slakt	24 898	21 889	24 124	27 641	42 644
Ull	5 430	3 995	4 927	4 381	6 271
Geit, mjølk	2 992	2 556	1 864	2 416	2 363
Geit, livdyr og slakt	95	14	59	129	194
Fjørfe, egg	21 746	9 969	32 069	32 016	24 340
Fjørfe, livdyr og slakt	4 575	10 661	6 366	-3 302	1 768
Andre innt. husdyrhaldet	636	125	319	427	230
Husdyrprodukt	281 235	290 731	311 769	325 926	411 307
Areal- og kulturlandskaptilskot, grovfôr	47 520	50 121	23 452	24 685	26 371
Areal- og kulturlandskaptilskot, korn	225	0		69	145
Kulturlandskaptilskot			28 201	28 902	36 215
Prod. tillegg, husdyr	51 281	55 170	50 708	52 142	59 474
Botnfrådrag	-5 895	-6 000	-5 593	-5 093	-5 278
Ref. avløysarutgifter	30 255	30 927	29 179	29 751	30 981
Drifts-, grunn og distr.tilskot	62 213	63 184	73 309	83 395	91 135
Andre tilskot og trygder	36 319	39 884	23 027	26 162	36 552
Leigeinntekter traktor og reiskap	2 911	2 434	5 416	8 561	15 494
Traktor i skogen	2 224	3 079	2 113	1 972	1 560
Anna	4 589	5 923	513	5 054	4 090
Produksjonsinntekter i alt	564 217	605 445	605 253	679 929	797 707
Kraftfôr	101 631	99 334	106 334	110 787	133 060
Andre fôrkostnader	7 285	7 335	7 782	10 952	13 728
Såvarer	3 397	2 294	2 614	3 135	2 479
Handelsgjødtsel og kalk	13 783	14 363	15 649	15 689	21 108
Konserveringsmidlar	4 185	5 067	4 034	4 317	4 116
Kjøp av dyr	26 187	23 624	24 510	22 588	25 361
Forbr.art. og diverse	29 013	34 361	34 446	43 957	45 224
Variable kostnader	185 480	186 378	195 368	211 425	245 076
Leigd arbeid	46 788	49 270	47 201	54 200	56 591
Drivstoff	7 011	7 456	9 696	12 285	14 588
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	3 440	3 664	4 211	8 226	4 418
Vedl. hald driftsbygningar	17 348	17 444	19 471	17 946	23 675
Vedl. hald traktor og maskiner	27 482	28 541	34 562	30 848	39 369
Avskrivningar	58 763	63 356	73 110	74 784	79 743
Maskinleige	7 516	9 372	7 744	8 688	12 899
Andre kostnader	52 002	56 260	59 691	61 580	66 954
Faste kostnader	220 349	235 362	255 686	268 557	298 237
Kostnader i alt	405 829	421 740	451 055	479 982	543 313

Tabell 2c

Fylkestat, Hordaland
Resultat og balanse

Periode	2 003	2004	2 005	2006	2007
Driftsoverskot	158 388	183 706	154 198	199 948	254 395
- Renter av aktiva i jordbruket	49 232	43 604	37 111	54 660	73 711
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	109 156	140 102	117 087	145 287	180 684
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	80 913	105 592	94 047	113 631	138 959
Lønsevne i alt	155 943	189 371	164 289	199 487	237 275
Lønsevne per time	54,85	67,36	60,29	71,22	84,24
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsverk	117 489	140 419	123 608	188 385	187 329
Skattejustert vederlag per årsverk	131 063	154 752	138 830	168 990	210 787
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	158 388	183 706	154 198	199 948	254 395
Driftsoverskot, skogbruk	1 693	2 416	2 617	426	1 131
Driftsoverskot, tilleggsnæring	9 148	15 078	29 302	31 146	26 681
Driftsoverskot, anna næring	8 377	12 675	14 935	10 408	10 838
Løsinntekt	191 408	211 324	253 209	280 613	326 078
Pensjonar	18 664	15 649	21 293	16 263	22 456
Sjukepengar	11 138	9 247	4 012	7 743	13 084
Andre kapitalinntekter	13 404	12 420	4 961	-929	8 927
Arbeid nyanlegg	8 805	9 209	5 117	4 282	3 056
Renteinntekter	9 596	4 066	4 664	5 622	12 464
- Renteutgifter	43 286	32 276	32 282	35 355	44 718
- Kår	5 427	5 887	5 566	4 777	5 115
Nettoinntekt	381 907	437 627	456 460	515 389	629 277
Privatforbruk eks. skatt	284 722	299 261	321 108	338 931	389 334
Skatt	97 704	114 495	114 452	127 792	139 477
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskot	297 489	302 149	354 138	355 765	451 901
Andre krav	60 531	110 042	125 147	99 856	122 041
Omløpsmidlar jordbruket	52 751	56 863	53 797	60 416	69 772
Omløpsmidlar skog	14	1 051	222	618	396
Omløpsmidlar tilleggsnæring	140	5 877	7 130	13 944	16 944
Omløpsmidlar anna næring	40 074	41 776	87 872	46 146	47 387
Omløpsmidlar i alt	450 999	517 758	628 306	576 744	708 441
Anleggsmidlar jordbruk	951 469	1 077 028	1 196 021	1 312 968	1 424 104
Anleggsmidlar skogbruk	38 208	39 125	38 497	31 160	36 240
Anleggsmidlar tilleggsnæring	59 440	77 996	88 820	121 196	144 612
Anleggsmidlar anna næring	10 256	27 002	43 518	38 683	3 579
Hovudbygning	418 544	445 196	457 542	449 488	516 391
Privat	90 566	105 855	121 205	137 062	171 265
Anleggsmidlar i alt	1 568 484	1 772 201	1 945 603	2 090 557	2 296 191
Eigedeler i jordbruket	1 004 220	1 133 891	1 249 818	1 373 383	1 493 876
Eigedeler i alt	2 019 483	2 289 959	2 573 908	2 667 301	3 004 632
Kortsiktig gjeld	133 227	171 095	155 708	152 406	142 809
Langsiktig gjeld	699 934	846 687	855 277	924 281	1 057 317
Eigenkapital	1 186 322	1 272 177	1 562 923	1 590 614	1 804 506

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 3a Fylkestat, Sogn og Fjordane
Produksjonstekniske data og opnådde prisar

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Tal bruk i gruppa	62	62	60	55	55
Alder på brukar	44	45	46	45	45
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa					
Korn i alt, FEm per daa					
Grovfôr i alt, daa	150,6	154,8	161,8	168,4	166,2
Grovfôr i alt, FEm per daa	329	335	331	324	317
Frukt og bær, daa	0,5	0,7	0,8	2,2	2,2
Jorbruksareal i alt, daa	151,3	155,9	162,9	170,9	168,6
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	329	335	331	326	317
Leigd areal, daa	32,7	39,6	43,9	50,7	54,1
Husdyrproduksjon					
Arskyr	8,7	8,6	8,9	8,4	8,1
Omsett mjølk, liter	49 139	48 895	50117	47066	47 264
Mjølkekvote	51 475	51 860	53115	49790	50 486
Mjølk, per årsku, kg	6 438	6 500	6399	6351	6 438
Storfekjøtt, kg omsett	2 136	2 115	2431	2557	2 326
Tal grisekull	2	2	6	7	4
Slaktegris, kg omsett	1 248	1 292	2104	3004	1 692
Vinterfora sauer	33	34	36	35	39
Kg kjøtt per vf sau	24	25	24	24	25
Ull, kg omsett	164	174	184	163	197
Mjølk per årsgreit, kg	620	581	676	667	695
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 913	1 869	1923	1909	1 823
Ektefelle	311	363	334	337	386
Barn under 17 år	6	2	10	22	21
Sum familie	2 230	2 234	2 266	2 268	2 230
Leigd arbeid	383	385	445	507	442
Leigd arbeid, ubetalt	272	285	260	295	339
Timar jordbruket	2 885	2 904	2 971	3 071	3 011
Timar skogbruket	30	44	25	25	19
Timar nyanlegg	22	78	26	48	26
Opnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg					
Kumjølkk, liter	3,44	3,45	3,49	3,43	3,67
Kukjøtt	26,70	28,43	29,17	29,18	31,2
Anna storfekjøtt	31,58	33,43	34,76	35,64	37,17
Smågris, kr per stk	761	673	690	685	813
Svinekjøtt, slaktegris	21,81	21,24	20,19	20,47	22,64
Sau- og lammekjøtt	30,51	28,03	26,42	29,89	34,64
Ull	34,30	32,14	32,52	33,13	32,13
Geitemjølkk, liter	3,20	3,69	3,78	3,92	4,07

Tabell 3b

Fylkestal, Sogn og Fjordane
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2 003	2004	2 005	2006	2007
Korn					
Frukt	2 013	3 473	3 453	15 336	15 888
Andre planteprodukt	7 391	7 285	5 114	10 141	10 220
Planteprodukt	9 403	10 758	8 568	25 476	26 108
Storfe, mjølk	169 080	168 890	174 972	161 618	173 259
Stofe, livdyr og slakt	75 978	76 830	91 715	94 253	100 116
Smågris	11 244	10 013	27 853	26 188	26 949
Slaktegris	27 176	26 265	43 225	61 888	38 865
Purker og rånar	1 263	3 875	3 803	4 855	5 627
Sau, livdyr og slakt	24 425	24 168	24 657	28 081	37 907
Ull	5 645	5 348	5 790	5 388	6 569
Geit, mjølk	5 537	6 091	7 734	8 474	9 249
Geit, livdyr og slakt	299	95	414	540	338
Fjørfe, egg				79	90
Fjørfe, livdyr og slakt				4	19
Andre innt. husdyrhaldet	1 008	1 409	667	521	829
Husdyrprodukt	321 655	322 986	380 830	391 890	399 817
Areal- og kulturlandskaptilskot, grovfôr	51 947	54 200	26 811	25 945	26 694
Areal- og kulturlandskaptilskot, korn					
Kulturlandskaptilskot			27 939	27 494	31 044
Prod. tillegg, husdyr	62 352	66 799	63 891	63 743	66 672
Botnfrådrag	-6 194	-6 000	-5 583	-5 145	-5 018
Ref. avløysarutgifter	34 411	38 339	35 763	39 835	37 599
Drifts-, grunn og distr.tilskot	79 887	77 878	77 398	76 424	76 568
Andre tilskot og trygder	14 621	16 121	15 271	20 773	26 097
Leigeinntekter traktor og reiskap	5 220	4 074	1 726	3 604	2 370
Traktor i skogen	1 193	726	1 205	1 393	1 416
Anna	2 045	-354	1 979	-276	7 342
Produksjonsinntekter i alt	576 539	585 527	635 799	671 155	696 709
Kraftfôr	114 067	112 213	129 681	137 711	120 232
Andre fôrkostnader	6 218	4 991	4 297	7 199	8 372
Såvarer	1 793	1 553	1 067	1 955	1 394
Handelsgjødtsel og kalk	14 235	14 648	14 788	16 310	16 960
Konserveringsmidlar	6 003	5 004	4 776	4 357	4 761
Kjøp av dyr	18 507	22 275	18 692	24 676	27 567
Forbr.art. og diverse	26 283	29 170	32 229	37 583	36 070
Variable Kostnader	187 106	189 855	205 530	229 790	215 356
Leigd arbeid	48 145	51 938	58 827	62 062	66 075
Drivstoff	7 638	8 835	9 407	12 270	11 030
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	1 836	2 996	4 828	4 376	3 944
Vedl. hald driftsbygningar	16 155	17 841	19 218	18 306	17 817
Vedl. hald traktor og maskiner	28 560	29 469	28 891	28 944	29 862
Avskrivningar	62 739	59 332	61 828	68 619	67 976
Maskinleige	4 738	6 407	6 288	10 292	7 476
Andre kostnader	48 116	50 734	54 935	58 543	57 530
Faste kostnader	217 927	227 551	244 222	263 413	261 710
Kostnader i alt	405 033	417 406	449 752	493 203	477 066

**Tabell 3c Fylkestat, Sogn og Fjordane
Resultat og balanse**

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Driftsoverskot	171 506	168 121	186 047	177 952	219 640
- Renter av aktiva i jordbruket	47 864	39 328	31 784	45 339	55 236
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	123 642	128 793	154 263	132 613	164 404
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	102 296	106 367	125 602	107 880	136 020
Lønsevne i alt	171 787	180 732	213 091	194 675	230 479
Lønsevne per time	59,55	62,23	71,72	63,40	76,54
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsverk	130 464	133 439	144 716	135 905	167 464
Skattejustert vederlag per årsverk	144 691	147 019	158 605	149 567	191 517
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	171 506	168 121	186 047	177 952	219 640
Driftsoverskot, skogbruk	1 087	1 670	2 350	588	905
Driftsoverskot, tilleggsnæring	17 089	15 553	14 590	15 950	12 492
Driftsoverskot, anna næring	9 646	31 228	28 728	25 138	23 954
Løsinntekt	202 076	190 542	198 340	233 657	282 097
Pensjonar	8 418	8 262	13 921	7 815	6 304
Sjukepengar	7 278	6 933	6 241	6 636	7 391
Andre kapitalinntekter	4 517	10 265	4 160	3 090	6 171
Arbeid nyanlegg	3 040	10 967	3 735	6 956	4 055
Renteinntekter	12 386	6 092	5 277	7 856	20 030
- Renteutgifter	30 487	19 436	22 812	25 657	26 933
- Kår	3 648	3 054	3 221	4 177	4 350
Nettoinntekt	402 908	427 144	437 355	455 803	551 756
Privatforbruk eks. skatt	273 680	282 293	305 355	342 016	359 011
Skatt	114 738	117 384	110 544	114 031	132 976
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskot	343 203	381 724	342 149	320 354	508 620
Andre krav	77 509	109 473	106 939	125 487	106 426
Omløpsmidlar jordbruket	84 220	79 387	90 235	99 544	89 770
Omløpsmidlar skog	831	877	948	341	259
Omløpsmidlar tilleggsnæring	1 403	1 323	417		44
Omløpsmidlar anna næring	56 652	79 524	57 221	75 745	254 158
Omløpsmidlar i alt	563 819	652 307	597 908	621 472	959 277
Anleggsmidlar jordbruk	875 692	927 584	979 769	1 030 702	1 025 788
Anleggsmidlar skogbruk	21 845	25 759	30 301	31 578	26 424
Anleggsmidlar tilleggsnæring	69 894	46 582	77 550	91 516	111 864
Anleggsmidlar anna næring	19 794	53 241	69 785	47 010	31 622
Hovudbygning	476 174	477 244	479 952	530 951	549 818
Privat	90 090	96 691	121 222	118 397	129 564
Anleggsmidlar i alt	1 553 489	1 627 101	1 758 578	1 850 154	1 875 080
Eigedeler i jordbruket	959 912	1 006 971	1 070 004	1 130 246	1 115 558
Eigedeler i alt	2 117 309	2 279 408	2 356 486	2 471 626	2 834 357
Kortsiktig gjeld	118 708	177 734	154 897	154 298	123 204
Langsiktig gjeld	565 469	548 031	661 318	646 683	614 806
Eigenkapital	1 433 132	1 553 642	1 540 272	1 670 646	2 096 347

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 4a

Fylkestal, Møre og Romsdal
Produksjonstekniske data og opnådde prisar

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Tal bruk i gruppa	58	62	59	59	59
Alder på brukar	46	46	47	48	49
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa	13,5	12,6	14,8	14,4	11,5
Korn i alt, FEm per daa	302	310	253	315	234
Grovfôr i alt, daa	195,5	207,0	208,4	252,9	267,3
Grovfôr i alt, FEm per daa	388	395	367	379	357
Frukt og bær, daa	0,7	0,3	0,5	0,6	
Jorbruksareal i alt, daa	211,2	221,7	224,5	268,9	279,2
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	382	391	360	375	355
Leigd areal, daa	92,0	88,4	94,6	108,5	113,4
Husdyrproduksjon					
Arskyr	13,6	14,4	13,7	14,8	15,4
Omsett mjølk, liter	78 344	84 195	81 765	89 278	98 499
Mjølkekvote	80 959	85 879	85 215	95 054	96 317
Mjølk, per årsku, kg	6 480	6 621	6 734	6 774	7 048
Storfekjøtt, kg omsett	3 264	3 786	3 737	3 661	3 790
Tal grisekull	7	6	7	10	9
Slaktegris, kg omsett	3 417	3 111	3 714	4 173	4 589
Vinterfora sauer	19	16	17	17	17
Kg kjøtt per vf sau	22	27	29	30	25
Ull, kg omsett	84	81	94	82	72
Mjølk per årsgreit, kg	531	543	504	578	535
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 030	2 068	2 084	2 207	2 283
Ektefelle	436	367	411	481	376
Barn under 17 år	8	12	32	36	36
Sum familie	2 475	2 447	2 527	2 724	2 694
Leigd arbeid	549	543	532	556	415
Leigd arbeid, ubetalt	326	316	214	214	271
Timar jordbruket	3 350	3 305	3 273	3 495	3 380
Timar skogbruket	57	44	42	35	32
Timar nyanlegg	49	39	45	94	63
Oppnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg	1,64	1,48	1,61	1,62	1,49
Kumjølk, liter	3,47	3,44	3,45	3,48	3,71
Kukjøtt	26,46	27,88	28,72	29,25	30,49
Anna storfekjøtt	31,39	33,68	34,36	34,47	36,26
Smågris, kr per stk	786	667	675	642	793
Svinekjøtt, slaktegris	21,05	21,04	20,04	20,39	22,85
Sau- og lammekjøtt	28,60	27,49	25,51	27,80	32,94
Ull	33,77	31,43	32,03	34,48	31,14
Geitemjølk, liter	3,50	3,76	4,91	3,84	4,18
Egg	16,84	24,12	24,62	19,37	10

Tabell 4b

Fylkestal, Møre og Romsdal
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2 003	2004	2 005	2006	2007
Korn	5 373	2 709	3 113	4 308	3 780
Frukt	4 646	11 581	11 708	18 524	
Andre planteprodukt	7 789	10 959	11 482	16 687	14 760
Planteprodukt	17 807	25 248	26 304	39 519	18 540
Storfe, mjølk	272 018	289 457	281 927	310 637	365 895
Stofe, livdyr og slakt	114 804	125 769	143 743	146 802	163 766
Smågris	17 651	10 648	11 061	19 712	33 082
Slaktegris	78 362	61 507	74 801	93 200	105 397
Purker og rånar	10 289	9 785	13 835	8 075	14 708
Sau, livdyr og slakt	12 953	12 427	12 845	15 771	19 565
Ull	2 709	2 531	2 654	2 584	2 043
Geit, mjølk	4 605	4 632	6 963	5 314	5 531
Geit, livdyr og slakt	173	317	347	363	410
Fjørfe, egg	237	139	245	183	5
Fjørfe, livdyr og slakt	-6		-8	11	23
Andre innt. husdyrhaldet	3 756	235	443	27	117
Husdyrprodukt	517 551	517 448	548 857	602 681	710 542
Areal- og kulturlandskaptilskot, grovfôr	70 825	72 441	33 133	35 252	36 516
Areal- og kulturlandskaptilskot, korn	4 647	5 294	2 782	3 645	3 069
Kulturlandskaptilskot			41 829	46 400	52 088
Prod. tillegg, husdyr	78 066	81 100	74 538	77 352	78 866
Botnfrådrag	-5 897	-6 000	-5 585	-5 085	-5 542
Ref. avløysarutgifter	45 837	43 979	46 267	44 606	45 924
Drifts-, grunn og distr.tilskot	104 979	107 500	100 318	100 699	107 283
Andre tilskot og trygder	18 245	13 367	11 455	14 592	23 002
Leigeinntekter traktor og reiskap	9 238	12 582	9 840	8 943	13 057
T raktor i skogen	2 776	1 859	1 321	1 334	760
Anna	190	1 359	16 539	1 578	2 729
Produksjonsinntekter i alt	864 263	876 177	907 598	971 516	1 086 834
Kraftfôr	169 147	168 681	169 974	190 204	210 216
Andre fôrkostnader	9 443	7 217	8 896	9 790	10 561
Såvarer	4 187	3 510	3 919	5 237	3 468
Handelsgjødtsel og kalk	23 968	26 087	24 930	31 147	32 272
Konserveringsmidlar	6 565	5 553	5 284	6 618	6 708
Kjøp av dyr	29 214	24 550	17 557	19 877	25 762
Forbr.art. og diverse	48 158	50 396	50 217	55 485	62 800
Variable Kostnader	290 682	285 994	280 776	318 357	351 787
Leigd arbeid	65 351	69 766	66 929	74 974	68 217
Drivstoff	13 364	13 728	16 673	21 277	19 519
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	3 117	5 610	5 230	6 182	5 304
Vedl. hald driftsbygningar	19 417	21 010	26 038	24 876	29 656
Vedl. hald traktor og maskiner	42 448	40 729	39 166	34 362	44 429
Avskrivingar	91 271	89 581	89 662	97 016	94 342
Maskinleige	19 571	21 725	26 347	54 130	48 215
Andre kostnader	73 177	74 129	81 106	87 259	104 657
Faste kostnader	327 716	336 278	351 151	400 077	414 339
Kostnader i alt	618 398	622 271	631 927	718 433	766 126

Tabell 4c Fylkestat, Møre og Romsdal
Resultat og balanse

Periode	2 003	2004	2 005	2006	2007
Driftsoverskot	245 865	253 906	275 671	253 082	320 707
- Renter av aktiva i jordbruket	76 035	62 401	47 476	73 221	95 020
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	169 830	191 505	228 195	179 861	225 687
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	111 866	127 878	153 601	112 949	140 436
Lønsevne i alt	235 181	261 271	295 124	254 836	293 905
Lønsevne per time	70,20	79,05	90,16	72,92	86,95
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsverk	150 525	165 370	177 059	154 587	187 480
Skattejustert vederlag per årsverk	164 015	178 737	190 880	168 789	211 911
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	245 865	253 906	275 671	253 082	320 707
Driftsoverskot, skogbruk	690	803	-2 740	-767	5 789
Driftsoverskot, tilleggsnæring	21 910	27 958	30 508	31 770	21 377
Driftsoverskot, anna næring	9 512	7 707	13 473	11 102	9 609
Løsinntekt	167 861	196 965	205 464	207 160	236 255
Pensjonar	11 490	15 580	27 174	26 468	20 389
Sjukepengar	10 628	12 667	2 764	1 326	2 282
Andre kapitalinntekter	19 684	51 272	20 020	31 384	3 978
Arbeid nyanlegg	6 811	5 521	6 525	13 331	9 269
Renteinntekter	7 764	4 689	2 763	5 880	16 185
- Renteutgifter	56 724	40 579	42 449	53 443	69 292
- Kår	7 574	7 827	7 819	6 578	7 936
Nettoinntekt	437 916	528 661	531 355	520 714	568 612
Privatforbruk eks. skatt	325 830	337 115	380 480	366 790	356 410
Skatt	128 922	134 276	125 089	133 377	125 369
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskot	181 388	222 963	297 728	337 108	326 212
Andre krav	88 935	98 264	115 307	106 041	133 215
Omløpsmidlar jordbruket	139 029	138 592	141 425	166 304	164 187
Omløpsmidlar skog	1 046	1 349	1 101	801	560
Omløpsmidlar tilleggsnæring	586	548	834	658	171
Omløpsmidlar anna næring	129 952	203 222	145 662	159 812	199 732
Omløpsmidlar i alt	540 936	664 939	702 057	770 724	824 077
Anleggsmidlar jordbruk	1 403 119	1 446 862	1 454 777	1 759 990	1 804 456
Anleggsmidlar skogbruk	44 106	41 794	43 035	39 096	45 612
Anleggsmidlar tilleggsnæring	40 250	49 167	51 485	46 253	64 366
Anleggsmidlar anna næring	14 701	12 229	11 251	10 989	6 290
Hovudbygning	477 570	471 637	466 749	483 037	488 217
Privat	105 147	136 212	130 847	137 358	138 742
Anleggsmidlar i alt	2 084 893	2 157 901	2 158 142	2 476 723	2 547 683
Eigedeler i jordbruket	1 542 149	1 585 453	1 596 202	1 926 294	1 968 643
Eigedeler i alt	2 625 829	2 822 840	2 860 200	3 247 448	3 371 760
Kortsiktig gjeld	281 797	307 073	303 772	343 604	311 436
Langsiktig gjeld	830 593	941 804	997 166	1 202 523	1 301 952
Eigenkapital	1 513 439	1 573 963	1 559 262	1 701 320	1 758 371

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

**Tabell 5a Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe I (under 50 daa),
Produksjonstekniske data og opnådde prisar**

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Tal bruk i gruppa	7	8	8	9	10
Alder på brukar	54	53	54	51	52
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa					
Korn i alt, FEm per daa					
Grovfôr i alt, daa	17,8	16,6	16,9	14,6	13,2
Grovfôr i alt, FEm per daa	367	401	398	443	462
Frukt og bær, daa	20,4	21,0	20,5	22,4	21,9
Jorbruksareal i alt, daa	39,7	40,0	40,0	38,8	36,0
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	367	401	398	443	462
Leigd areal, daa	1,1	1,0	1,0	0,9	1,3
Husdyrproduksjon					
Arskyr	0,4				
Omsett mjølk, liter	2 716				
Mjølkekvote	4 329	5604	5604	4 981	4 483
Mjølk, per årsku, kg	7 471				
Storfekjøtt, kg omsett	180				
Tal grisekull	0				
Slaktegris, kg omsett	0				
Vinterfora sauer	14	14	15	13	10
Kg kjøtt per vf sau	33	26	30	24	35
Ull, kg omsett	99	81	85	71	70
Mjølk per årsgreit, kg	0	587	653	643	588
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 484	1 405	1 404	1 433	1 288
Ektefelle	375	347	316	512	375
Barn under 17 år	11			41	22
Sum familie	1 871	1 752	1 721	1 987	1 685
Leigd arbeid	168	248	245	658	478
Leigd arbeid, ubetalt	243	174	160	318	288
Timar jordbruket	2 282	2 174	2 126	2 964	2 451
Timar skogbruket	19	44	39	27	16
Timar nyanlegg	0	10	34	22	20
Opnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg					
Havre					
Kumjølk, liter	3,43				
Kukjøtt	20,91				
Anna storfekjøtt	29,38				
Smågris, kr per stk					
Svinekjøtt, slaktegris					
Sau- og lammekjøtt	29,31	29,13	24,02	29,40	32,03
Ull	30,36	30,78	32,39	30,05	30,64
Geitemjølk, liter		3,86	5,80	3,81	4,19
Egg					

Tabell 5b

**Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe I (under 50 daa),
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk**

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Korn					
Frukt	106 726	133 133	101 630	192 835	197 851
Andre planteprodukt	1 854	2 199	1 816	947	40 088
Planteprodukt	108 580	135 332	103 445	193 782	237 939
Storfe, mjølk	9 307				
Stofe, livdyr og slakt	4 078				
Smågris					
Slaktegris					
Purker og rånar					
Sau, livdyr og slakt	12 590	10 765	10 396	10 097	11 146
Ull	3 005	2 497	3 019	2 052	1 982
Geit, mjølk		19 086	32 600	18 938	17 252
Geit, livdyr og slakt		2 046	2 261	1 945	1 964
Fjørfe, egg					
Fjørfe, livdyr og slakt					
Andre innt. husdyrhaldet	79		55		
Husdyrprodukt	29 059	34 394	48 332	33 032	32 344
Areal- og kulturlandskaptilskot, grovfôr	6 531	6 438	3 075	2 670	2 403
Areal- og kulturlandskaptilskot, korn					
Kulturlandskaptilskot			7 475	6 936	7 470
Prod. tillegg, husdyr	9 685	20 689	18 147	15 663	14 088
Botnfrådrag	-6 000	-6 000	-5 500	-5 000	-4 500
Ref. avløysarutgifter	6 591	9 952	9 980	8 298	8 775
Drifts-, grunn og distr.tilskot	11 178	22 179	41 887	77 733	66 333
Andre tilskot og trygder	62 412	69 720	25 763	21 657	24 096
Leigeinntekter traktor og reiskap	1 388	1 992	813	9 194	7 856
Traktor i skogen	314	1 175	1 563	1 322	523
Anna	74				2 932
Produksjonsinntekter i alt	229 813	295 871	254 979	365 287	400 259
Kraftfôr	10 883	15 159	16 748	13 883	12 666
Andre fôrkostnader	354	629	1 346	1 008	726
Såvarer	3 178	3 076	4 657	1 627	1 866
Handelsgjødtsel og kalk	4 271	4 785	3 926	4 412	4 526
Konserveringsmidlar	942	1 284	772	858	747
Kjøp av dyr	2 632	600	1 088	236	760
Forbr.art. og diverse	20 355	22 354	24 758	24 361	32 288
Variable kostnader	42 616	47 886	53 294	46 386	53 579
Leigd arbeid	19 858	24 879	26 872	51 157	59 289
Drivstoff	4 197	4 842	5 882	6 877	6 957
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	4 634	4 256	4 051	8 946	5 617
Vedl. hald driftsbygningar	7 176	15 421	10 871	18 182	17 253
Vedl. hald traktor og maskiner	14 017	17 481	16 179	21 275	21 951
Avskrivningar	31 669	31 101	33 830	43 472	47 229
Maskinleige	2 278	3 091	1 482	2 475	1 447
Andre kostnader	30 116	29 581	30 737	36 319	40 522
Faste kostnader	113 944	130 651	129 903	188 702	200 264
Kostnader i alt	156 560	178 537	183 197	235 088	253 843

Tabell 5c

**Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe I (under 50 daa),
Resultat og balanse**

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Driftsoverskot	73 253	117 334	71 782	130 199	146 414
- Renter av aktiva i jordbruket	22 305	19 608	13 968	20 651	27 238
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	50 948	97 726	57 814	109 548	119 176
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	44 465	93 616	56 708	87 686	111 444
Lønsevne i alt	70 806	122 605	84 686	160 705	178 465
Lønsevne per time	31,03	56,40	39,83	54,23	72,81
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsverk	72 472	116 451	82 020	110 679	151 869
Skattejustert vederlag per årsverk	86 535	131 662	97 917	124 087	173 569
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	73 253	117 334	71 782	130 199	146 414
Driftsoverskot, skogbruk	-1 156	199	452	-145	-1 876
Driftsoverskot, tilleggsnæring	14 252	26 328	27 101	17 995	18 551
Driftsoverskot, anna næring	3 547	1 584		445	7 023
Løsinntekt	289 898	311 812	308 825	296 195	344 038
Pensjonar	28 391	0	15 341	13 333	19 834
Sjukepengar	1 129	6 840	3 798	6 969	5 309
Andre kapitalinntekter	673	5 552	927	1 686	6 308
Arbeid nyanlegg	0	1 411	4 858	3 192	2 935
Renteinntekter	17 600	2 409	3 912	6 891	11 339
- Renteutgifter	10 484	12 327	10 163	7 249	10 578
- Kår	2 061	3 639	3 639	5 086	3 968
Nettoinntekt	415 041	457 503	423 195	464 426	545 329
Privatforbruk eks. skatt	270 784	311 485	310 233	339 975	348 076
Skatt	112 576	124 146	115 528	108 189	129 214
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskot	519 325	398 808	419 410	391 668	485 253
Andre krav	69 013	110 088	108 247	107 376	70 858
Omløpsmidlar jordbruket	11 059	7 394	8 185	9 044	7 758
Omløpsmidlar skog	114	2 813		139	180
Omløpsmidlar tilleggsnæring	1 143	5 000	2 500		
Omløpsmidlar anna næring	36 362	51 191	52 291	48 318	71 754
Omløpsmidlar i alt	637 017	575 293	590 633	556 544	635 803
Anleggsmidlar jordbruk	427 679	470 260	445 340	506 063	537 912
Anleggsmidlar skogbruk	49 286	51 301	58 716	16 428	14 216
Anleggsmidlar tilleggsnæring	63 971	54 238	52 059	126 278	108 801
Anleggsmidlar anna næring					
Hovudbygning	282 750	265 846	257 184	585 752	550 307
Privat	144 649	159 093	139 805	150 170	190 559
Anleggsmidlar i alt	968 335	1 000 738	953 104	1 384 690	1 401 795
Eigedeler i jordbruket	438 738	477 654	453 525	515 107	545 670
Eigedeler i alt	1 605 352	1 576 030	1 543 737	1 941 234	2 037 598
Kortsiktig gjeld	36 856	56 892	38 112	50 627	55 513
Langsiktig gjeld	154 339	276 687	267 614	228 923	249 139
Eigenkapital	1 414 156	1 242 451	1 238 011	1 661 684	1 732 946

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

**Tabell 6a Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe II (50 - 100 daa)
Produksjonstekniske data og opnådde prisar**

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Tal bruk i gruppa	39	32	28	26	21
Alder på brukar	47	48	50	48	50
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa					
Korn i alt, FEm per daa					
Grovfôr i alt, daa	62,3	61,0	58,7	53,2	48,6
Grovfôr i alt, FEm per daa	376	345	336	309	311
Frukt og bær, daa	10,6	13,1	15,0	19,9	23,1
Jorbruksareal i alt, daa	75,9	77,5	76,9	75,4	72,9
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	376	345	338	329	317
Leigd areal, daa	14,7	15,5	17,1	10,9	12,5
Husdyrproduksjon					
Arskyr	2,9	2,8	3,0	2,0	1,1
Omsett mjølk, liter	16 394	15 543	16 447	11 026	6 390
Mjølkekvote	20 752	20 009	19 532	13 656	8 941
Mjølk, per årsku, kg	6 298	6 247	6 223	6 585	6 581
Storfekjøtt, kg omsett	584	425	379	639	516
Tal grisekull	1	4	3	3	
Slaktegris, kg omsett	1 257	2 197	2 169	2 653	2 056
Vinterfora sauer	30	22	21	19	23
Kg kjøtt per vf sau	22	22	25	24	23
Ull, kg omsett	126	104	129	85	142
Mjølk per årsgreit, kg	421	391	491	514	484
Arbeidsforbruk, timar					
Brucar	1 704	1 779	1 815	1 653	1 621
Ektefelle	258	237	231	181	169
Barn under 17 år	11	8	16	15	16
Sum familie	1 972	2 024	2 061	1 850	1 805
Leigd arbeid	330	455	571	824	527
Leigd arbeid, ubetalt	240	225	157	122	116
Timar jordbruket	2 543	2 705	2 789	2 795	2 448
Timar skogbruket	40	44	38	13	10
Timar nyanlegg	16	17	25	35	16
Oppnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg					
Havre					
Kumjølk, liter	3,33	3,39	3,45	3,44	3,78
Kukjøtt	26,09	26,63	27,74	27,12	28,9
Anna storfekjøtt	29,60	29,84	28,79	34,26	37,6
Smågris, kr per stk	773	673	682	726	
Svinekjøtt, slaktegris	21,85	20,94	20,36	20,64	23,44
Sau- og lammekjøtt	29,87	27,86	27,71	27,29	33,91
Ull	34,40	32,68	31,68	34,90	30,00
Geitemjølk, liter	3,57	3,68	3,90	3,88	4,17
Egg					

Tabell 6b

Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe II (50 - 100 daa)
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Korn				19	
Frukt	59 689	110 331	108 102	185 056	157 450
Andre planteprodukt	2 621	2 929	5 690	14 796	1 287
Planteprodukt	62 311	113 261	113 793	199 872	158 738
Storfe, mjølk	54 639	52 662	56 695	37 899	24 134
Stofe, livdyr og slakt	18 016	17 068	15 421	19 440	21 053
Smågris	7 473	18 093	22 551	11 806	-1 802
Slaktegris	27 242	43 899	40 593	56 607	52 947
Purker og rånar	967	2 815	2 410	2 199	
Sau, livdyr og slakt	19 425	13 258	14 401	13 490	19 411
Ull	4 623	3 058	3 390	3 228	4 361
Geit, mjølk	11 221	8 756	8 591	5 504	7 323
Geit, livdyr og slakt	375	103	137	118	220
Fjørfe, egg	42				
Fjørfe, livdyr og slakt	4				
Andre innt. husdyrhaldet	886	198	113	257	132
Husdyrprodukt	144 913	159 910	164 302	150 548	127 779
Areal- og kulturlandskaptilskot, grovfôr	26 488	23 880	10 783	9 765	9 250
Areal- og kulturlandskaptilskot, korn					
Kulturlandskaptilskot			14 341	13 408	14 385
Prod. tillegg, husdyr	39 381	37 632	31 847	25 773	22 356
Botnfrådrag	-6 000	-6 000	-5 679	-5 000	-5 000
Ref. avløysarutgifter	21 042	22 385	20 981	20 498	15 603
Drifts-, grunn og distr.tilskot	49 731	45 387	68 394	74 334	76 780
Andre tilskot og trygder	48 787	50 619	21 333	26 826	36 027
Leigeinntekter traktor og reiskap	3 090	1 071	979	638	3 370
T raktor i skogen	828	781	525	434	370
Anna	6 811	774	5 466	2 172	3 665
Produksjonsinntekter i alt	397 382	449 699	447 065	519 266	463 321
Kraftfôr	52 607	60 622	59 355	55 666	39 879
Andre fôrkostnader	3 003	3 509	4 133	1 985	2 997
Såvarer	3 678	2 591	1 676	5 008	3 007
Handelsgjødsel og kalk	7 479	6 580	6 671	7 301	9 865
Konserveringsmidlar	3 394	2 495	2 195	1 845	2 040
Kjøp av dyr	14 665	20 304	20 501	25 809	26 247
Forbr.art. og diverse	22 818	29 016	26 442	34 701	31 832
Variable kostnader	107 645	125 117	120 974	132 316	115 867
Leigd arbeid	35 068	51 654	50 322	83 059	57 476
Drivstoff	5 144	4 463	5 288	6 206	5 816
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	2 700	2 708	4 204	7 040	3 703
Vedl. hald driftsbygningar	9 652	10 719	13 078	11 879	12 228
Vedl. hald traktor og maskiner	19 737	22 706	27 368	19 672	21 847
Avskrivningar	37 313	39 881	40 802	47 331	40 415
Maskinleige	4 312	3 086	3 757	5 765	4 223
Andre kostnader	37 859	43 951	46 608	46 866	40 579
Faste kostnader	151 784	179 168	191 426	227 819	186 287
Kostnader i alt	259 429	304 286	312 400	360 135	302 154

Tabell 6c Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe II (50 - 100 daa)
Resultat og balanse

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Driftsoverskot	137 953	145 413	134 665	159 132	161 167
- Renter av aktiva i jordbruket	27 761	24 993	18 593	28 270	30 675
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	110 192	120 420	116 072	130 862	130 492
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	91 910	98 788	96 552	122 434	125 329
Lønsevne i alt	145 260	172 073	166 394	213 921	187 968
Lønsevne per time	57,13	63,62	59,67	76,53	76,79
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsverk	117 545	127 295	115 886	152 610	158 337
Skattejustert vederlag per årsverk	132 275	140 414	130 537	166 661	181 131
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	137 953	145 413	134 665	159 132	161 167
Driftsoverskot, skogbruk	823	290	89	-795	4 238
Driftsoverskot, tilleggsnæring	9 485	3 831	10 371	14 832	15 591
Driftsoverskot, anna næring	20 638	16 410	12 245	12 189	5 162
Løsinntekt	200 139	220 577	206 655	244 889	265 601
Pensjonar	12 746	11 924	26 588	5 244	29 184
Sjukepengar	6 500	6 607	6 934	12 981	9 595
Andre kapitalinntekter	11 986	2 132	2 776	-2 625	3 054
Arbeid nyanlegg	2 160	2 438	3 598	5 067	2 285
Renteinntekter	9 628	4 150	3 787	7 584	13 987
- Renteutgifter	24 554	21 961	22 678	26 655	23 829
- Kår	5 305	4 895	4 626	3 467	4 389
Nettoinntekt	382 200	386 917	380 406	428 376	481 646
Privatforbruk eks. skatt	277 066	282 554	279 737	283 683	328 231
Skatt	98 413	113 108	85 807	93 135	99 627
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskot	324 809	306 904	384 795	427 438	507 294
Andre krav	55 332	75 265	77 204	88 961	97 401
Omløpsmidlar jordbruket	38 459	36 232	35 021	34 902	33 195
Omløpsmidlar skog	447	852	527		
Omløpsmidlar tilleggsnæring		9 219	13 036	27 885	43 448
Omløpsmidlar anna næring	32 077	28 645	33 437	36 328	32 533
Omløpsmidlar i alt	451 126	457 115	544 019	615 513	713 871
Anleggsmidlar jordbruk	511 721	588 563	595 819	681 582	594 565
Anleggsmidlar skogbruk	17 735	15 017	17 266	15 589	20 714
Anleggsmidlar tilleggsnæring	63 863	99 915	113 771	145 305	182 677
Anleggsmidlar anna næring	7 217	4 524	12 514	3 999	2 857
Hovudbygning	402 002	377 877	384 613	374 165	379 363
Privat	75 479	88 082	114 431	148 919	141 794
Anleggsmidlar i alt	1 078 015	1 173 978	1 238 414	1 369 559	1 321 970
Eigedeler i jordbruket	550 180	624 795	630 840	716 484	627 760
Eigedeler i alt	1 529 141	1 631 093	1 782 433	1 985 072	2 035 841
Kortsiktig gjeld	98 538	86 874	115 157	128 581	113 275
Langsiktig gjeld	380 065	525 815	558 447	606 941	514 207
Eigenkapital	1 050 538	1 018 404	1 108 829	1 249 551	1 408 359

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 7a Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe III (100 - 200 daa)
Produksjonstekniske data og opnådde prisar

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Tal bruk i gruppa	80	79	73	63	68
Alder på brukar	45	46	47	48	47
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa	0,1				
Korn i alt, FEm per daa	201				
Grovfôr i alt, daa	148,3	149,3	146,5	152,1	155,5
Grovfôr i alt, FEm per daa	368	377	362	362	349
Frukt og bær, daa	0,1	0,3	0,4	0,3	0,3
Jorbruksareal i alt, daa	149,4	150,1	147,3	152,8	155,8
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	368	377	362	362	348
Leigd areal, daa	43,5	44,9	44,7	49,2	50,8
Husdyrproduksjon					
Arskyr	10,7	10,1	9,4	9,2	9,1
Omsett mjølk, liter	60 565	58 913	54 615	53 092	55 753
Mjølkekvote	63 225	61 016	56 972	55 862	56 214
Mjølk, per årsku, kg	6 431	6 643	6 538	6 515	6 692
Storfekjøtt, kg omsett	2 375	2 557	2 327	2 289	2 339
Tal grisekull	5	4	7	9	6
Slaktegris, kg omsett	2 590	2 645	2 848	3 174	1 307
Vinterfora sauer	23	25	25	29	31
Kg kjøtt per vf sau	25	25	25	25	24
Ull, kg omsett	120	120	125	141	131
Mjølk per årsgreit, kg	620	581	609	646	656
Arbeidsforbruk, timar per bruk					
Brukar	2 006	1 868	1 789	1 860	1 796
Ektefelle	290	285	307	343	306
Barn under 17 år	17	8	9	15	8
Sum familie	2 313	2 161	2 104	2 219	2 111
Leigd arbeid	426	379	367	318	345
Leigd arbeid, ubetalt	257	260	183	219	257
Timar jordbruket	2 996	2 800	2 654	2 756	2 713
Timar skogbruket	58	44	39	37	34
Timar nyanlegg	22	88	27	36	15
Opnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg	1,55				
Kveite					
Kumjølkk, liter	3,44	3,41	3,45	3,46	3,68
Kukjøtt	26,84	28,08	29,50	29,41	31,12
Anna storfekjøtt	31,19	33,27	34,18	35,53	37,37
Smågris, kr per stk	784	675	688	660	804
Svinekjøtt, slaktegris	21,42	21,13	20,14	20,52	21,85
Sau- og lammekjøtt	30,01	28,24	26,19	29,51	33,71
Ull	34,63	32,31	32,08	33,74	31,73
Geitemjølkk, liter	3,20	3,69	3,80	4,09	4,25
Egg	12,92	10,01	10,22	10,64	11,41

Tabell 7b

Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe III (100 - 200 daa)
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2 003	2004	2 005	2006	2007
Korn	22				
Frukt	299	987	950	692	539
Andre planteprodukt	8 028	9 195	7 177	8 170	5 299
Planteprodukt	8 350	10 183	8 126	8 862	5 838
Storfe, mjølk	208 044	201 007	188 545	183 513	205 234
Stofe, livdyr og slakt	87 410	84 212	93 984	93 142	106 258
Smågris	17 651	8 851	22 635	31 541	40 779
Slaktegris	58 642	53 783	58 842	68 559	26 554
Purker og rånar	3 327	4 368	3 685	2 546	4 959
Sau, livdyr og slakt	17 445	17 844	17 363	23 819	29 228
Ull	3 826	3 696	3 945	4 278	4 243
Geit, mjølk	4 291	4 781	6 496	9 469	9 357
Geit, livdyr og slakt	242	85	342	553	246
Fjørfe, egg	12 930	4 216	20 573	23 996	19 404
Fjørfe, livdyr og slakt	-1 255	3 032	7	-4 609	1 403
Andre innt. husdyrhaldet	2 061	139	222	443	149
Husdyrprodukt	414 615	386 013	416 637	437 250	447 814
Areal- og kulturlandskaptilskot, grovfôr	55 409	56 484	26 635	26 467	28 126
Areal- og kulturlandskaptilskot, korn	160				
Kulturlandskaptilskot			27 698	26 180	31 644
Prod. tillegg, husdyr	67 840	69 055	62 513	64 248	65 974
Botnfrådrag	-5 925	-6 000	-5 637	-5 206	-5 456
Ref. avløysarutgifter	39 024	38 282	37 956	41 212	39 940
Drifts-, grunn og distr.tilskot	90 229	87 394	80 045	81 019	80 776
Andre tilskot og trygder	11 206	11 900	12 160	16 709	21 831
Leigeinntekter traktor og reiskap	6 571	5 710	4 906	6 751	8 707
Traktor i skogen	2 536	2 135	1 931	1 956	1 712
Anna	1 666	4 946	2 635	269	7 623
Produksjonsinntekter i alt	691 681	666 103	675 606	705 717	734 529
Kraftfôr	148 196	136 331	141 981	152 186	136 716
Andre fôrkostnader	8 320	5 652	6 021	8 919	9 495
Såvarer	1 934	1 704	1 509	1 798	1 316
Handelsgjødse og kalk	16 325	16 919	15 595	17 483	18 658
Konserveringsmidlar	6 789	5 599	5 283	5 032	4 962
Kjøp av dyr	19 851	22 599	17 248	19 638	26 712
Forbr.art. og diverse	34 003	34 488	33 916	38 422	36 711
Variable kostnader	235 418	223 290	221 552	243 476	234 570
Leigd arbeid	54 819	55 204	54 657	47 025	56 377
Drivstoff	8 977	9 501	10 808	11 704	11 990
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	2 306	3 453	2 888	5 189	3 412
Vedl. hald driftsbygningar	19 586	17 313	19 958	16 585	21 047
Vedl. hald traktor og maskiner	31 430	28 088	28 358	24 844	33 762
Avskrivingar	74 350	70 285	69 098	69 582	66 705
Maskinleige	9 254	10 776	10 131	26 425	15 637
Andre kostnader	57 360	58 318	59 873	62 493	69 967
Faste kostnader	258 082	252 937	255 771	263 847	278 897
Kostnader i alt	493 500	476 227	477 324	507 323	513 467

Tabell 7c

Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe III (100 - 200 daa)

Resultat og balanse

Periode	2 003	2004	2 005	2006	2007
Driftsoverskot	198 182	189 876	198 282	198 394	221 065
- Renter av aktiva i jordbruket	58 344	47 922	36 246	49 449	59 168
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	139 837	141 954	162 036	148 945	161 897
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	100 389	108 181	130 720	112 717	126 140
Lønsevne i alt	194 657	197 159	216 693	195 970	218 273
Lønsevne per time	64,97	70,41	81,65	71,11	80,47
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsverk	140 855	150 693	164 698	152 914	176 840
Skattejustert vederlag per årsverk	155 039	165 754	186 516	168 953	202 426
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	198 182	189 876	198 282	198 394	221 065
Driftsoverskot, skogbruk	1 809	896	1 489	840	2 852
Driftsoverskot, tilleggsnæring	13 818	16 065	21 953	20 211	22 679
Driftsoverskot, anna næring	4 098	12 217	16 542	20 464	13 740
Løsinntekt	201 882	218 258	249 694	271 101	325 627
Pensjonar	10 354	15 489	19 340	19 790	16 345
Sjukepengar	6 424	11 091	6 138	2 651	13 143
Andre kapitalinntekter	9 880	17 489	11 203	13 966	8 354
Arbeid nyanlegg	3 095	12 558	3 993	4 998	2 231
Renteinntekter	9 943	4 758	5 215	6 409	19 097
- Renteutgifter	42 233	28 832	29 197	31 480	35 080
- Kår	4 817	4 979	5 081	4 451	5 078
Nettoinntekt	412 435	464 886	499 571	522 894	604 975
Privatforbruk eks. skatt	297 707	302 411	352 813	360 429	383 319
Skatt	121 344	130 785	135 198	142 716	146 491
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskott	236 148	333 097	345 290	293 160	406 708
Andre krav	78 710	118 152	127 884	118 005	115 412
Omløpsmidlar jordbruket	98 905	93 732	94 059	100 955	93 670
Omløpsmidlar skog	931	1 193	1 169	871	425
Omløpsmidlar tilleggsnæring	763	1 089	0	79	221
Omløpsmidlar anna næring	113 823	136 046	160 271	169 915	192 093
Omløpsmidlar i alt	529 279	683 309	728 674	682 985	808 529
Anleggsmidlar jordbruk	1 070 892	1 134 215	1 119 242	1 135 459	1 107 408
Anleggsmidlar skogbruk	34 806	39 218	36 038	38 263	43 675
Anleggsmidlar tilleggsnæring	49 767	44 022	70 655	96 379	104 527
Anleggsmidlar anna næring	10 357	31 279	55 402	37 400	5 722
Hovudbygning	483 319	508 886	497 506	488 316	576 632
Privat	112 440	126 443	151 378	141 212	162 257
Anleggsmidlar i alt	1 761 581	1 884 063	1 930 220	1 937 028	2 000 221
Eigedeler i jordbruket	1 169 797	1 227 947	1 213 300	1 236 414	1 201 078
Eigedeler i alt	2 290 860	2 567 372	2 658 894	2 620 013	2 808 750
Kortsiktig gjeld	167 348	206 262	173 893	164 617	127 114
Langsiktig gjeld	717 579	757 804	767 530	757 473	799 655
Eigenkapital	1 405 933	1 603 306	1 717 471	1 697 923	1 881 981

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 8a Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe IV (200 - 300 daa)
Produksjonstekniske data og opnådde prisar

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Tal bruk i gruppa	34	42	45	38	35
Alder på brukar	43	44	43	44	45
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa	2,9	0,8	0,5	1,0	1,8
Korn i alt, FEm per daa	242		337	296	329
Grovfôr i alt, daa	231,3	235,8	238,8	237,1	239,8
Grovfôr i alt, FEm per daa	326	334	332	320	351
Frukt og bær, daa					
Jorbruksareal i alt, daa	234,4	237,4	239,4	238,7	242,0
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	325	335	332	320	351
Leigd areal, daa	73,9	77,7	82,7	92,6	102,9
Husdyrproduksjon					
Arskyr	13,9	13,8	13,4	12,7	14,4
Omsett mjølk, liter	76 506	77 313	76 254	70 413	86 457
Mjølkekvote	78 189	78 342	79 119	76 255	84 391
Mjølk, per årsku, kg	6 279	6 439	6 512	6 322	6 845
Storfekjøt, kg omsett	3 462	3 456	3 187	2 845	2 911
Tal grisekull	2	3	2	1	7
Slaktegris, kg omsett	1 796	1 708	1 849	1 750	3 801
Vinterfora sauer	27	28	35	36	33
Kg kjøt per vf sau	28	28	28	28	28
Ull, kg omsett	131	148	175	162	179
Egg, kg omsett	324	283	255		
Arbeidsforbruk, timar per bruk					
Brukar	1 941	2 043	2 067	1 988	2 196
Ektefelle	465	375	409	455	539
Barn under 17 år	8	12	40	67	40
Sum familie	2 413	2 430	2 517	2 510	2 775
Leigd arbeid	509	446	542	475	441
Leigd arbeid, ubetalt	332	359	269	376	340
Timar jordbruket	3 254	3 235	3 328	3 361	3 556
Timar skogbruket	55	44	46	38	36
Timar nyanlegg	88	60	31	31	73
Opnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg					1,54
Havre					
Kumjølk, liter	3,54	3,46	3,47	3,44	3,67
Kukjøt	26,17	28,38	28,59	29,26	30,49
Anna storfekjøt	31,68	32,99	34,14	34,96	35,64
Smågris, kr per stk	718	727	725	663	806
Svinekjøt, slaktegris	22,81	21,67	21,44	20,38	23,18
Sau- og lammekjøt	30,96	28,82	27,93	30,76	34,97
Ull	33,83	32,57	33,33	32,29	33,57
Geitemjølk, liter					
Egg		20,48	21,27		

Tabell 8b

Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe IV (200 - 300 daa)
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Korn					559
Frukt	8		7	19	10
Andre planteprodukt	5 552	6 634	9 901	15 838	11 728
Planteprodukt	5 560	6 634	9 908	15 856	12 296
Storfe, mjølk	270 586	267 487	264 764	242 488	317 063
Stofe, livdyr og slakt	121 356	114 390	126 133	110 281	130 381
Smågris	2 618	5 484	2 596	6 804	19 950
Slaktegris	42 171	35 300	40 345	35 131	89 231
Purker og rånar	-864	4 703	1 136	1 600	6 871
Sau, livdyr og slakt	24 172	24 292	29 818	34 232	40 863
Ull	4 611	4 841	5 550	4 640	6 161
Geit, mjølk					
Geit, livdyr og slakt			37	58	
Fjørfe, egg	6 388	5 805	5 429	114	
Fjørfe, livdyr og slakt	-143	201	-217	58	
Andre innt. husdyrhaldet	1 819	2 140	1 173	492	122
Husdyrprodukt	472 714	464 642	476 764	435 897	610 642
Areal- og kulturlandskaptilskot, grovfôr	82 532	80 450	38 251	37 757	38 129
Areal- og kulturlandskaptilskot, korn	718	439	0	98	223
Kulturlandskapstilskot			40 855	39 485	44 022
Prod. tillegg, husdyr	76 216	81 540	77 323	75 443	84 113
Botnfrådrag	-6 176	-6 000	-5 500	-5 000	-5 429
Ref. avløysarutgifter	50 240	45 315	46 015	42 085	46 850
Drifts-, grunn og distr.tilskot	100 264	99 244	91 748	85 524	102 267
Andre tilskot og trygder	11 600	15 579	16 149	21 233	31 132
Leigeinntekter traktor og reiskap	4 596	4 556	5 500	10 067	7 624
Traktor i skogen	2 576	2 825	1 924	2 104	1 312
Anna		904	17 041	4 228	1 063
Produksjonsinntekter i alt	800 839	796 129	815 977	764 775	974 242
Kraftfôr	149 245	144 721	144 923	139 604	185 000
Andre fôrkostnader	11 230	8 796	9 330	10 346	12 131
Såvarer	2 781	2 127	2 167	1 838	1 940
Handelsgjødsel og kalk	24 057	23 674	25 217	22 194	24 979
Konserveringsmidlar	5 939	7 072	5 341	5 842	7 185
Kjøp av dyr	28 534	16 867	19 541	16 861	19 694
Forbr.art. og diverse	41 302	43 028	45 025	47 432	58 341
Variable Kostnader	263 087	246 285	251 543	244 116	309 270
Leigd arbeid	68 023	61 256	64 688	66 725	67 134
Drivstoff	10 363	12 275	14 059	16 343	17 264
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	2 708	4 993	4 222	3 816	4 530
Vedl. hald driftsbygningar	20 064	21 840	23 780	21 348	25 963
Vedl. hald traktor og maskiner	41 119	41 794	36 275	34 069	34 177
Avskrivingar	88 844	81 142	88 042	73 610	83 401
Maskinleige	15 110	16 953	19 852	23 892	32 612
Andre kostnader	71 005	69 260	77 533	74 517	86 683
Faste kostnader	317 237	309 513	328 451	314 320	351 764
Kostnader i alt	580 324	555 798	579 994	558 436	661 034

Tabell 8c Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe IV (200 - 300 daa)
Resultat og balanse

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Driftsoverskot	220 515	240 332	235 984	206 339	313 213
- Renter av aktiva i jordbruket	73 856	56 374	45 132	54 659	77 618
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	146 659	183 958	190 852	151 680	235 595
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	98 574	121 693	126 390	96 968	139 542
Lønsevne i alt	214 682	245 214	255 540	218 405	302 729
Lønsevne per time	65,97	75,80	76,78	64,99	85,13
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsverk	139 725	159 081	152 894	137 868	183 845
Skattejustert vederlag per årsverk	153 265	172 630	166 062	151 843	208 352
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	220 515	240 332	235 984	206 339	313 213
Driftsoverskot, skogbruk	585	4 405	922	-872	-191
Driftsoverskot, tilleggsnæring	22 923	31 389	37 747	55 528	17 751
Driftsoverskot, anna næring	11 477	20 882	25 824	17 177	-547
Løsinntekt	138 317	157 216	178 774	204 890	221 154
Pensjonar	12 549	12 993	19 796	17 162	14 919
Sjukepengar	27 243	10 717	784	5 166	2 398
Andre kapitalinntekter	3 438	66 655	17 468	26 017	8 409
Arbeid nyanlegg	12 124	8 507	4 416	4 422	11 038
Renteinntekter	10 238	5 040	3 451	5 933	21 880
- Renteutgifter	65 018	35 106	38 241	36 865	48 022
- Kår	7 167	6 789	6 062	6 141	6 225
Nettoinntekt	387 223	516 240	480 864	498 755	555 777
Privatforbruk eks. skatt	287 597	318 166	336 403	343 479	346 558
Skatt	108 416	118 796	108 444	124 038	128 266
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskot	284 863	264 328	323 284	463 402	569 228
Andre krav	75 548	95 175	119 726	95 000	108 457
Omløpsmidlar jordbruket	113 345	106 824	104 737	109 021	133 708
Omløpsmidlar skog	138	283	549	902	1 085
Omløpsmidlar tilleggsnæring			556		3
Omløpsmidlar anna næring	56 325	168 897	64 991	76 925	350 718
Omløpsmidlar i alt	530 219	635 507	613 843	745 250	1 163 199
Anleggsmidlar jordbruk	1 389 248	1 333 679	1 422 216	1 261 878	1 424 620
Anleggsmidlar skogbruk	39 088	36 781	36 502	29 510	33 762
Anleggsmidlar tilleggsnæring	67 633	68 878	72 178	86 984	90 983
Anleggsmidlar anna næring	25 289	19 201	15 883		10 141
Hovudbygning	435 659	467 630	474 394	475 370	472 118
Privat	79 175	126 769	106 802	101 389	105 211
Anleggsmidlar i alt	2 036 092	2 052 937	2 127 975	1 955 132	2 136 835
Eigedeler i jordbruket	1 502 594	1 440 503	1 526 953	1 370 899	1 558 328
Eigedeler i alt	2 566 311	2 688 444	2 741 818	2 700 382	3 300 034
Kortsiktig gjeld	213 729	253 353	247 641	214 307	257 352
Langsiktig gjeld	942 354	931 271	985 930	918 087	926 663
Eigenkapital	1 410 228	1 503 820	1 508 247	1 567 987	2 116 019

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

**Tabell 9a Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe V (over 300 daa)
Produksjonstekniske data og opnådde prisar**

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Tal bruk i gruppa	15	17	18	27	29
Alder på brukar	40	41	42	44	44
Arealfordeling og avling per dekar					
Bygg, daa	30,9	29,5	28,3	10,9	6,6
Havre, daa	2,7	3,6	5,2	5,0	3,2
Korn i alt, daa	33,5	33,1	35,4	15,9	12,3
Korn i alt, FEm per daa	339	371	276	375	229
Grovfôr i alt, daa	321,3	317,8	337,4	345,7	349,2
Grovfôr i alt, FEm per daa	325	348	329	343	301
Jorbruksareal i alt, daa	354,9	352,1	373,9	362,4	362,3
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	326	350	324	344	302
Leigd areal, daa	152,9	143,4	172,8	143,7	151,7
Husdyrproduksjon					
Arskyr	14,8	16,8	17,5	18,2	16,9
Omsett mjølk, liter	87 359	99 501	110 621	110 039	108 672
Mjølkekvote	89 374	101 934	113 991	115 788	115 915
Mjølk, per årsku, kg	6 606	6 780	7 154	6 870	7 095
Storfekjøtt, kg omsett	4 120	4 278	5 994	5 052	3 794
Tal grisekull	3	3	8	14	10
Slaktegris, kg omsett	4 027	1 907	4 746	7 292	7 458
Vinterfora sauer	61	40	37	26	51
Kg kjøtt per vf sau	19	25	22	24	27
Ull, kg omsett	275	174	214	120	193
Arbeidsforbruk, timar per bruk					
Brukar	2 384	2 497	2 585	2 491	2 472
Ektefelle	729	635	639	631	558
Barn under 17 år	13	8	9	28	53
Sum familie	3 126	3 140	3 234	3 150	3 083
Leigd arbeid	616	595	647	559	455
Leigd arbeid, ubetalt	300	290	294	202	180
Timar jordbruket	4 042	4 025	4 174	3 911	3 719
Timar skogbruket	17	44	15	39	26
Timar nyanlegg	160	44	98	157	75
Oppnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg	1,59	1,50	1,61	1,65	1,46
Kveite			1,66	1,68	1,45
Kumjølk, liter	3,47	3,48	3,47	3,53	3,78
Kukjøtt	26,85	27,83	28,78	29,69	30,58
Anna storfekjøtt	32,56	24,89	35,56	34,42	36,65
Smågris, kr per stk		298	648	674	871
Svinekjøtt, slaktegris	20,63	20,04	19,73	20,63	23,01
Sau- og lammekjøtt	29,35	28,49	27,20	30,69	35,08
Ull	32,19	30,43	32,17	32,20	34,88
Egg					

Tabell 9b

Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe V (over 300 daa)
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Bygg	15 071	7 450	5 605	5 761	2 804
Havre					1 662
Andre planteprodukt	11 562	9 427	13 070	23 099	10 217
Planteprodukt	26 634	16 877	18 675	28 860	14 683
Storfe, mjølk	303 204	346 605	383 526	388 038	410 260
Stofe, livdyr og slakt	145 621	163 913	221 309	196 163	167 921
Smågris	1 159	204	2 186	14 507	11 488
Slaktegris	90 826	29 022	97 159	160 032	175 382
Purker og rånar	24 750	24 222	39 285	25 747	26 396
Sau, livdyr og slakt	33 823	28 008	24 682	22 835	55 351
Ull	8 928	5 021	6 293	4 136	7 066
Geit, mjølk					
Geit, livdyr og slakt					439
Fjørfe, egg				8 442	5
Fjørfe, livdyr og slakt	24 367	21 157	19 585	4 102	86
Andre innt. husdyrhaldet	3 224	94	593		1 647
Husdyrprodukt	635 901	618 245	794 618	824 003	856 041
Areal- og kulturlandskaptilskot, grovfôr	96 885	97 978	43 624	43 663	44 180
Areal- og kulturlandskaptilskot, korn	11 807	13 955	6 857	4 116	3 506
Kulturlandskapstilskot			67 435	60 836	67 279
Prod. tillegg, husdyr	97 419	98 188	98 277	94 276	98 341
Botnfrådrag	-6 000	-6 000	-5 500	-5 185	-5 241
Ref. avløysarutgifter	44 721	55 706	49 832	51 478	49 199
Drifts-, grunn og distr.tilskot	112 163	114 251	119 672	111 702	112 090
Andre tilskot og trygder	24 677	17 253	22 852	20 378	38 065
Leigeinntekter traktor og reiskap	12 035	28 107	18 168	8 159	19 594
T raktor i skogen	1 380	235	533	1 291	1 091
Anna		783	556	4 249	4 269
Produksjonsinntekter i alt	1 057 623	1 055 578	1 235 600	1 247 827	1 303 097
Kraftfôr	214 652	193 950	257 943	272 557	270 597
Andre fôrkostnader	11 732	10 650	12 060	16 989	18 865
Såvarer	6 959	5 795	7 555	6 147	3 809
Handelsgjødsele og kalk	32 985	33 032	35 594	38 015	39 469
Konserveringsmidlar	6 418	6 293	6 804	8 087	7 016
Kjøp av dyr	78 025	50 851	41 589	41 250	34 324
Forbr.art. og diverse	53 253	59 355	67 140	71 801	70 203
Variable Kostnader	404 024	359 927	428 687	454 847	444 283
Leigd arbeid	71 038	75 902	80 530	75 938	74 760
Drivstoff	20 238	18 950	23 517	28 361	23 325
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	3 668	6 415	13 940	10 353	5 909
Vedl. hald driftsbygningar	25 340	29 594	39 992	35 885	35 765
Vedl. hald traktor og maskiner	58 675	55 628	68 314	56 160	59 288
Avskrivningar	112 664	110 451	131 213	139 496	126 622
Maskinleige	26 681	29 895	33 332	43 351	35 428
Andre kostnader	85 015	85 337	98 612	99 477	111 244
Faste kostnader	403 319	412 172	489 450	489 022	472 341
Kostnader i alt	807 342	772 099	918 137	943 869	916 624

Tabell 9c

Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe V (over 300 daa)
Resultat og balanse

Periode	2003	2004	2005	2006	2007
Driftsoverskot	250 281	283 480	317 463	303 957	386 471
- Renter av aktiva i jordbruket	105 885	82 325	72 365	105 194	123 372
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	144 396	201 155	245 098	198 764	263 099
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	77 761	108 201	128 176	109 403	148 764
Lønsevne i alt	215 434	277 057	325 628	274 702	337 859
Lønsevne per time	53,30	68,83	78,01	70,24	90,86
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsverk	126 985	147 675	157 778	154 071	198 014
Skattejustert vederlag per årsverk	138 270	158 901	169 017	166 817	220 305
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	250 281	283 480	317 463	303 957	386 471
Driftsoverskot, skogbruk	540	-392	-1 983	459	6 734
Driftsoverskot, tilleggsnæring	32 674	37 561	24 401	17 279	19 731
Driftsoverskot, anna næring	5 300	43 099	31 447	12 177	48 957
Løsinntekt	164 834	148 759	164 814	208 656	254 074
Pensjonar	20 089	12 896	23 249	12 259	4 582
Sjukepengar	60	6 083	2 573	3 624	531
Andre kapitalinntekter	53 750	12 459	532	5 053	1 857
Arbeid nyanlegg	22 753	6 380	14 201	22 584	11 017
Renteinntekter	7 059	8 942	3 074	3 709	6 976
- Renteutgifter	60 289	49 794	53 412	69 363	
- Kår	6 818	6 010	7 257	6 776	86 362
Nettoinntekt	490 233	503 462	519 101	513 619	654 568
Privatforbruk eks. skatt	350 091	336 442	368 336	401 556	397 751
Skatt	133 268	108 330	102 553	121 443	133 969
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskot	231 679	235 126	184 609	175 296	249 201
Andre krav	122 670	117 561	107 618	124 743	147 861
Omløpsmidlar jordbruket	165 452	166 577	207 765	205 339	158 815
Omløpsmidlar skog	1 040	918	500	333	
Omløpsmidlar tilleggsnæring	4 000	1 765	2 734		
Omløpsmidlar anna næring	53 825	43 768	44 078	32 746	53 938
Omløpsmidlar i alt	578 667	565 714	547 304	538 457	609 815
Anleggsmidlar jordbruk	2 061 450	1 939 643	2 228 108	2 473 180	2 361 707
Anleggsmidlar skogbruk	58 234	53 553	67 191	60 409	47 333
Anleggsmidlar tilleggsnæring	55 678	22 287	26 609	31 002	63 727
Anleggsmidlar anna næring	46 311	88 045	116 187	83 536	51 709
Hovudbygning	549 329	439 838	528 250	496 474	451 095
Privat	78 866	61 121	75 508	136 817	160 543
Anleggsmidlar i alt	2 849 868	2 604 486	3 041 854	3 281 419	3 136 114
Eigedeler i jordbruket	2 226 902	2 106 221	2 435 873	2 678 519	2 520 522
Eigedeler i alt	3 428 535	3 170 201	3 589 158	3 819 875	3 745 929
Kortsiktig gjeld	383 055	425 307	411 045	427 594	338 315
Langsiktig gjeld	1 006 292	1 092 174	1 343 579	1 559 025	1 603 938
Eigenkapital	2 039 188	1 652 720	1 834 534	1 833 257	1 803 676

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

**Tabell 10a Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon
Produksjonstekniske data og opnådde prisar**

Periode	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007
Tal bruk i gruppa	78	84	79	68	67
Alder på brukar	45	46	47	47	48
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn, daa	6,6	6,4	7,7	7,8	7,3
Korn, FEm per daa	340	283	265	335	294
Grovfôr i alt, daa	178,9	196,5	202,8	238,2	244,2
Grovfôr i alt, FEm per daa	387	390	368	376	371
Frukt og bær, daa					
Jorbruksareal i alt, daa	185,9	203,7	211,1	246,7	252,0
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	386	387	364	375	369
Leigd areal, daa	58,0	62,4	73,4	83,2	85,5
Husdyrproduksjon					
Arskyr	14,6	15,2	15,3	17,6	18,2
Omsett kumjolk, liter	83 941	89 201	90 788	104 469	115 401
Mjølkekvote	86 357	90 875	96 565	107 697	113 242
Mjolk, per årsku, kg	6 468	6 659	6 685	6 726	7 023
Storfekjøt, kg omsett	3 400	3 781	3 728	3 786	3 904
Tal grisekull					
Slaktegris, kg omsett	3		2		97
Vinterfora sauer	4	4	5	5	5
Kg kjøt per vf sau	20	24	22	24	24
Ull, kg omsett	18	18	22	24	20
Mjolk per årsgeit, kg					
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 025	1 972	2 056	2 175	2 244
Ektefelle	327	319	297	371	333
Barn under 17 år	15	6	11	18	19
Sum familie	2 367	2 297	2 365	2 564	2 596
Leigd arbeid	423	431	457	422	416
Leigd arbeid, ubetalt	278	256	230	246	256
Timar jordbruket	3 068	2 983	3 052	3 232	3 268
Timar skogbruket	55	44	43	41	36
Timar nyanlegg	31	82	43	75	21
Oppnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg	1,63	1,48	1,61	1,62	1,51
Havre					1,45
Kumjolk, liter	3,46	3,43	3,46	3,46	3,71
Kukjøt	26,38	27,98	28,83	29,33	30,57
Anna storfekjøt	31,14	33,18	34,20	34,82	36,23
Smågris, kr per stk					650
Svinekjøt, slaktegris	21,00		36,63		22,49
Sau- og lammekjøt	27,00	26,03	24,50	27,78	30,57
Ull	32,91	31,07	32,44	32,59	32,59
Geitemjolk, liter			5,44		
Egg					

Tabell 10b

Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007
Korn	2 987	1 845	2 325	3 053	2 818
Frukt	5				
Andre planteprodukt	5 044	7 525	10 358	10 823	10 996
Planteprodukt	8 035	9 370	12 683	13 876	13 814
Storfe, mjølk	290 115	305 583	314 223	361 764	428 350
Stofe, livdyr	11 051	15 463	19 037	19 763	21 518
Kuslakt	41 162	44 059	48 786	56 771	61 230
Annet storfeslakt	63 370	66 775	73 443	73 476	84 696
Smågris		571			-83
Slaktegris	57		79	6	2 851
Purker og rånar		1 726	3		85
Sau, livdyr og slakt	2 515	3 071	2 786	3 818	4 345
Ull	607	558	769	776	547
Fjørfe, egg					
Fjørfe, livdyr og slakt					
Andre innt. husdyrhald	1 504	187	248	260	-7
Husdyrprodukt	410 380	437 993	459 374	516 633	603 532
Areal- og kulturlandskaptilskot, grovfôr	64 551	68 119	31 766	34 126	35 363
Areal- og kulturlandskaptilskot, korn	2 338	2 600	1 404	1 904	2 080
Kulturlandskaptilskot			37 752	41 729	47 515
Prod. tillegg, husdyr	68 289	72 100	67 981	71 656	74 708
Botnfrådrag	-6 077	-6 000	-5 627	-5 147	-5 552
Ref. avløysarutgifter	40 366	42 247	42 207	45 621	46 123
Drifts-, grunn og distr.tilskot	103 692	104 549	98 597	103 225	111 842
Andre tilskot og trygder	5 780	6 271	7 970	10 453	16 207
Leigeinntekter traktor og reiskap	6 408	6 776	6 654	7 059	12 143
Traktor i skogen	2 325	2 136	2 270	1 534	1 487
Anna	174	1 344	51	1 120	1 232
Produksjonsinntekter i alt	706 261	747 504	763 082	843 788	960 494
Krafftôr	129 370	136 436	136 951	148 625	171 661
Andre fôrkostnader	8 420	6 652	8 271	10 250	12 482
Såvarer	2 706	2 609	2 839	3 371	2 886
Handelsgjødsele og kalk	21 548	24 369	23 422	30 920	31 517
Konserveringsmidlar	6 614	6 406	6 079	7 427	6 967
Kjøp av dyr	9 036	14 094	10 571	17 057	14 882
Forbr.art. og diverse	36 865	40 586	41 683	51 598	53 548
Variable kostnader	214 558	231 152	229 818	269 248	293 943
Leigd arbeid	57 375	60 409	60 112	61 041	67 897
Drivstoff	10 671	11 085	12 870	18 182	17 003
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	2 793	4 304	4 876	7 677	5 218
Vedl. hald driftsbygningar	18 864	19 534	22 697	21 688	27 128
Vedl. hald traktor og maskiner	35 665	37 384	36 873	35 679	42 841
Avskrivningar	77 721	77 667	78 491	82 233	88 447
Maskinleige	14 176	17 387	18 101	22 847	31 011
Andre kostnader	61 329	65 067	70 117	77 338	77 836
Faste kostnader	278 595	292 837	304 138	326 686	357 381
Kostnader i alt	493 153	523 989	533 955	595 934	651 324

Tabell 10c

Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon
Resultat og balanse

Periode	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007
Driftsoverskot	213 108	223 515	229 126	247 854	309 172
- Renter av aktiva i jordbruket	59 798	52 577	40 010	61 702	86 475
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	153 310	170 938	189 116	186 152	222 697
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	106 940	123 533	134 458	122 224	144 066
Lønsevne i alt	210 686	231 347	249 228	247 193	290 594
Lønsevne per time	68,68	77,54	81,67	76,49	88,92
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsverk	145 912	163 298	162 761	162 147	196 580
Skattejustert vederlag per årsverk	160 259	178 081	177 566	176 845	221 622
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	213 108	223 515	229 126	247 854	309 172
Driftsoverskot, skogbruk	689	2 051	499	-344	425
Driftsoverskot, tilleggsnæring	16 114	25 421	28 602	22 296	16 162
Driftsoverskot, anna næring	5 080	5 249	10 184	3 396	2 817
Løsinntekt	159 875	188 821	195 200	208 402	264 201
Pensjonar	13 630	15 019	27 278	22 375	19 406
Sjukepengar	11 531	9 748	2 530	4 288	7 839
Andre kapitalinntekter	15 587	44 819	13 332	25 303	10 796
Arbeid nyanlegg	4 377	11 564	6 260	10 859	3 219
Renteinntekter	8 123	4 743	4 253	7 361	16 848
- Renteutgifter	45 071	32 106	32 220	39 644	46 634
- Kår	5 410	5 722	5 545	5 445	7 611
Nettoinntekt	397 632	493 123	479 500	506 702	596 640
Privatforbruk eks. skatt	293 837	305 591	329 662	351 483	370 470
Skatt	116 258	129 534	121 181	133 223	143 845
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskot	210 054	268 544	314 570	334 291	399 220
Andre krav	86 334	105 803	112 407	116 355	144 567
Omløpsmidlar jordbruket	110 636	113 947	112 644	128 347	129 803
Omløpsmidlar skog	265	760	1 110	973	647
Omløpsmidlar tilleggsnæring	51	48	258	147	185
Omløpsmidlar anna næring	97 774	175 217	154 462	150 063	307 130
Omløpsmidlar i alt	505 114	664 318	695 452	730 175	981 552
Anleggsmidlar jordbruk	1 093 394	1 238 830	1 234 107	1 486 076	1 668 354
Anleggsmidlar skogbruk	42 893	42 723	49 235	38 681	46 102
Anleggsmidlar tilleggsnæring	35 398	40 238	44 254	47 113	65 920
Anleggsmidlar anna næring	19 547	15 854	15 858	9 961	
Hovudbygning	428 741	461 280	428 489	456 921	476 421
Privat	79 770	125 688	118 715	119 193	139 027
Anleggsmidlar i alt	1 699 744	1 924 613	1 890 659	2 157 944	2 395 824
Eigedelar i jordbruket	1 204 029	1 352 777	1 346 752	1 614 423	1 798 157
Eigedelar i alt	2 204 858	2 588 930	2 586 111	2 888 119	3 377 376
Kortsiktig gjeld	203 078	245 008	215 958	230 982	241 989
Langsiktig gjeld	718 455	838 093	826 825	977 634	1 059 946
Eigenkapital	1 283 325	1 505 829	1 543 328	1 679 504	2 075 441

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 11a

Vestlandet, driftsformer, sauehald
Produksjonstekniske data og opnådde prisar

Periode	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007
Tal bruk i gruppa	19	17	18	16	19
Alder på brukar	46	47	47	49	49
Arealfordeling og avling per dekar					
Potet, daa	0,2	0,1	0,2	0,4	0,3
Potet, kg per daa	886	1 250	857	664	927
Grovfôr i alt, daa	127,9	132,9	147,5	158,5	159,4
Grovfôr i alt, FEm per daa	244	255	246	244	231
Frukt og bær, daa	0,1			0,1	0,1
Jorbruksareal i alt, daa	128,3	133,3	147,9	159,0	159,8
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	244	255	246	244	231
Leigd areal, daa	22,1	34,9	50,7	57,3	56,3
Husdyrproduksjon					
Arskyr					
Omsett mjølk, liter					
Mjølkekvote					
Mjølk, per årsku, kg					
Storfekjøt, kg omsett					
				15	
Vinterfora sauer	88	96	101	103	101
Gagnslam per vf sau	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3
Sau / lammekjøt, kg omsett	1 856	2 243	2 530	2 664	2 467
Kg kjøt per vf sau	22	22	26	25	26
Ull, kg omsett	411	476	496	481	491
Mjølk per årsgeit, kg					
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 195	1 245	1 394	1 351	1 266
Ektefelle	271	282	275	276	313
Barn under 17 år	1	3	32	35	36
Sum familie	1 468	1 531	1 702	1 662	1 615
Leigd arbeid	208	210	218	237	222
Leigd arbeid, ubetalt	178	144	71	85	144
Timar jordbruket	1 854	1 885	1 991	1 984	1 980
Timar skogbruket	37	26	30	18	28
Timar nyanlegg	37	29	8	0	46
Oppnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg					
Havre					
Kumjølk, liter					
Kukjøt					
Anna storfekjøt					
				32,00	
Lammekjøt	33,50	32,10	31,43	34,65	
Saukjøt	14,74	13,22	12,25	13,96	
Sau- og lammekjøt	29,62	27,55	27,10	30,32	34,94
Ull	33,26	31,59	31,89	33,25	33,03
Geitemjølk, liter					
Egg					10,00

Tabell 11b

Vestlandet, driftsformer, sauehald
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007
Korn					
Frukt	14			26	43
Andre planteprodukt	1 522	1 489	5 317	5 488	3 082
Planteprodukt	1 536	1 489	5 317	5 514	3 125
Storfe, livdyr					
Kuslakt	-342				
Annet storfeslakt			356	80	
Smågris					
Slaktegris					
Purker og rånar					
Sau, livdyr og slakt	55 673	59 222	72 201	84 871	100 693
Ull	13 415	13 320	14 897	15 683	16 386
Geit, livdyr og slakt	42	47	89	160	607
Fjørfe, egg	316	29	28	31	16
Fjørfe, livdyr og slakt	-15	13	-79	-2	73
Andre innt. husdyrhald	308	4 496	2 229	860	2 993
Husdyrprodukt	69 397	77 128	89 720	101 683	120 768
Areal- og kulturlandskaptilskot, grovfôr	43 124	47 996	24 647	25 779	27 571
Areal- og kulturlandskaptilskot, korn					
Kulturlandskaptilskot			25 922	26 433	33 522
Prod. tillegg, husdyr	42 830	50 904	52 533	55 884	59 175
Botnfrådrag	-6 000	-6 000	-5 500	-5 500	-5 000
Ref. avløysarutgifter	21 277	23 590	26 443	29 767	30 597
Drifts-, grunn og distr.tilskot	14 436	17 422	19 565	21 026	21 513
Andre tilskot og trygder	21 864	27 176	29 645	35 527	41 539
Leigeinntekter traktor og reiskap	376	2 088	1 342	2 690	5 338
T raktor i skogen	489	535	1 075	469	1 123
Anna	44	118	239	313	367
Produksjonsinntekter i alt	209 373	242 447	270 947	299 584	339 638
Krafftôr	17 346	19 570	24 982	26 268	29 511
Andre fôrkostnader	5 098	2 612	3 467	6 867	8 877
Såvarer	1 473	915	921	1 424	1 094
Handelsgjødssel og kalk	7 541	8 210	8 744	9 663	13 946
Konserveringsmidlar	2 421	1 699	2 501	1 108	2 777
Kjøp av dyr	1 102	3 721	2 767	631	1 728
Forbr.art. og diverse	14 559	12 841	16 903	19 144	20 349
Variable kostnader	49 539	49 567	60 286	65 104	78 282
Leigd arbeid	26 183	30 110	29 782	33 753	31 597
Drivstoff	4 247	5 915	7 289	7 638	9 993
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanleg	1 117	1 748	1 707	2 236	4 011
Vedl. hald driftsbygningar	7 272	13 031	10 601	11 709	13 727
Vedl. hald traktor og maskiner	15 381	19 735	19 853	19 866	25 712
Avskrivningar	35 403	37 261	39 143	45 182	43 893
Maskinleige	2 194	4 252	3 693	5 297	11 517
Andre kostnader	29 613	34 793	37 687	38 211	38 254
Faste kostnader	121 410	146 845	149 756	163 891	178 704
Kostnader i alt	170 949	196 412	210 041	228 995	256 986

Tabell 11c

**Vestlandet, driftsformer, sauehald
Resultat og balanse**

Periode	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007
Driftsoverskot	38 424	46 035	60 906	70 589	82 650
- Renter av aktiva i jordbruket	28 054	22 140	16 700	23 936	33 229
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	10 370	23 894	44 206	46 653	49 421
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	11 624	26 319	46 001	49 270	51 837
Lønsevne i alt	36 554	54 005	73 989	80 405	81 018
Lønsevne per time	19,71	28,65	37,16	40,53	40,92
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsverk	54 905	69 261	77 998	89 443	97 849
Skattejustert vederlag per årsverk	70 346	82 380	93 854	104 785	120 413
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	38 424	46 035	60 906	70 589	82 650
Driftsoverskot, skogbruk	781	-1 124	-1 535	663	758
Driftsoverskot, tilleggsnæring	9 965	15 355	28 874	25 495	23 663
Driftsoverskot, anna næring	16 389	43 300	23 995	22 546	49 160
Løsinntekt	353 698	337 996	354 823	418 308	458 484
Pensjonar	14 081	8 225	9 703	11 003	10 501
Sjukepengar	827	645	1 081		
Andre kapitalinntekter	4 436	5 403	3 352	3 257	4 807
Arbeid nyanlegg	5 072	4 151	1 199		6 717
Renteinntekter	7 253	6 536	2 759	4 641	12 249
- Renteutgifter	20 289	10 534	16 173	21 081	25 305
- Kår	6 229	5 386	4 527	5 341	4 231
Nettoinntekt	424 408	450 601	464 458	530 080	619 453
Privatforbruk eks. skatt	295 457	329 136	359 534	408 288	374 142
Skatt	121 296	129 497	128 429	148 903	160 312
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar/bankinnskot	229 144	230 798	228 699	235 415	283 876
Andre krav	18 243	46 922	98 788	85 035	101 181
Omløpsmidlar jordbruket	25 459	23 401	25 895	28 260	22 633
Omløpsmidlar skog	1 839	2 221	431		
Omløpsmidlar tilleggsnæring					
Omløpsmidlar anna næring	49 438	72 470	45 489	86 815	114 007
Omløpsmidlar i alt	324 123	375 812	399 301	435 525	521 697
Anleggsmidlar jordbruk	544 311	522 359	549 832	579 794	641 678
Anleggsmidlar skogbruk	7 151	9 884	9 845	9 387	27 635
Anleggsmidlar tilleggsnæring	37 084	62 915	131 052	127 587	134 803
Anleggsmidlar anna næring	28 817	41 246	35 023	38 549	1 318
Hovudbygning	564 393	536 999	556 268	571 783	709 915
Privat	88 651	94 346	136 071	153 944	198 922
Anleggsmidlar i alt	1 270 407	1 267 749	1 418 091	1 481 044	1 714 271
Eigedelar i jordbruket	569 771	545 760	575 727	608 055	664 311
Eigedelar i alt	1 594 530	1 643 561	1 817 392	1 916 569	2 235 968
Kortsiktig gjeld	22 529	38 510	59 902	40 727	47 160
Langsiktig gjeld	341 446	272 555	488 518	496 817	630 339
Eigenkapital	1 230 555	1 332 495	1 268 972	1 379 026	1 558 469

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

**Tabell 12a Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin
Produksjonstekniske data og oppnådde priser**

Periode	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007
Tal bruk i gruppa	15	14	16	18	14
Alder på brukar	41	43	43	43	45
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa	18,3	9,6	9,1	9,2	12,1
Korn i alt, FEm per daa	229	147	258	309	67
Grovfôr i alt, daa	194,1	190,0	186,4	210,2	214,9
Grovfôr i alt, FEm per daa	351	369	364	357	365
Frukt og bær, daa					
Jorbruksareal i alt, daa	213,5	200,9	195,6	219,4	227,1
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	341	359	359	354	365
Leigd areal, daa	106,7	89,1	77,8	86,0	101,9
Husdyrproduksjon					
Arskyr	14,0	15,0	13,8	15,1	17,8
Omsett mjølk, liter	78 675	82 855	77 811	85 364	113 374
Mjølkekvote	77 782	81 744	80 115	90 456	114 857
Mjølk, per årsku, kg	6 388	6 365	6 495	6 307	6 991
Storfekjøtt, kg omsett	3 412	3 177	3 394	3 324	2 775
Tal grisekull	39	45	50	51	58
Slaktegris, kg omsett	21 305	23 104	24 473	24 327	22 487
Vinterfora sauer	16	6	10	8	3
Kg kjøtt per vf sau	22	22	15	13	27
Ull, kg omsett	38	18	28	22	18
Mjølk per årsgeit, kg					
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 609	2 641	2 533	2 484	2 562
Ektefelle	507	338	573	669	788
Barn under 17 år	18	34	24	53	53
Sum familie	3 134	3 013	3 131	3 206	3 404
Leigd arbeid	693	498	565	520	546
Leigd arbeid, ubetalt	352	512	224	302	441
Timar jordbruket	4 179	4 022	3 919	4 028	4 390
Timar skogbruket	31	40	30	39	33
Timar nyanlegg	179	38	15	53	32
Oppnådde priser, kr per kg / ltr					
Bygg	1,67	1,58		1,62	1,26
Kveite					
Kumjølk, liter	3,53	3,52	3,51	3,52	3,76
Kukjøtt	26,92	28,45	30,01	29,55	31,08
Anna storfekjøtt	32,86	33,61	34,96	34,92	36,92
Smågris, kr per stk	774	673	687	671	804
Svinekjøtt, slaktegris	21,52	21,18	20,34	20,63	22,93
Sau- og lammekjøtt	29,38	27,59	25,16	24,35	30,77
Ull	28,36	29,38	33,12	24,78	32,08
Geitemjølk, liter					
Egg					

Tabell 12b

Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007
Korn	5 357	926		1 581	1 052
Frukt					
Andre planteprodukt	10 630	13 125	9 364	7 822	11 299
Planteprodukt	15 987	14 051	9 364	9 403	12 351
Storfe, mjølk	277 951	291 400	273 341	300 179	426 199
Stofe, livdyr	15 520	15 734	14 508	22 060	20 427
Kuslakt	52 038	44 806	52 245	50 377	62 321
Annet storfeslakt	65 145	46 846	78 326	50 716	65 935
Smågris	120 661	104 525	148 830	149 254	258 814
Slaktegris	486 121	458 825	508 154	512 048	505 036
Purker og rånar	43 048	64 242	68 460	54 191	95 175
Sau, livdyr og slakt	10 377	3 583	4 029	2 985	2 938
Ull	1 168	233	919	697	601
Fjørfe, egg				240	343
Fjørfe, livdyr og slakt				12	84
Andre innt. husdyrhald	8 763	7	29	416	23
Husdyrprodukt	1 080 792	1 030 201	1 148 841	1 143 175	1 437 896
Areal- og kulturlandskaptilskot, grovfôr	71 048	70 060	31 185	33 227	33 409
Areal- og kulturlandskaptilskot, korn	6 660	4 627	1 843	2 075	2 861
Kulturlandskaptilskot			36 159	36 790	39 571
Prod. tillegg, husdyr	88 856	93 949	81 688	88 436	88 458
Botnfrådrag	-5 600	-6 000	-5 500	-5 000	-5 357
Ref. avløysarutgifter	47 331	53 104	50 049	51 795	53 455
Drifts-, grunn og distr.tilskot	115 562	115 633	108 887	110 036	119 131
Andre tilskot og trygder	15 225	9 974	8 997	7 511	12 424
Leigeinntekter traktor og reiskap	10 893	13 392	8 059	5 813	2 041
Traktor i skogen	3 107	2 657	1 525	2 735	2 315
Anna		960		379	25 213
Produksjonsinntekter i alt	1 449 861	1 402 607	1 481 097	1 486 375	1 823 768
Krafftôr	417 291	426 784	450 883	470 909	523 426
Andre fôrkostnader	14 873	6 285	8 344	11 178	5 692
Såvarer	5 120	3 913	3 534	4 226	2 954
Handelsgjødsele og kalk	18 481	17 752	19 073	22 562	22 835
Konserveringsmidlar	7 601	6 526	6 511	6 511	7 688
Kjøp av dyr	149 866	84 448	63 655	63 025	78 556
Forbr.art. og diverse	65 863	74 340	81 718	87 462	93 509
Variable kostnader	679 095	620 049	633 717	665 873	734 660
Leigd arbeid	70 349	77 803	82 067	75 259	90 288
Drivstoff	13 028	14 402	18 113	19 052	21 377
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	3 653	6 378	8 503	5 203	2 918
Vedl. hald driftsbygningar	29 593	23 184	34 891	34 153	38 263
Vedl. hald traktor og maskiner	56 492	44 462	48 093	49 664	49 075
Avskrivingar	139 818	141 118	145 530	154 021	161 729
Maskinleige	17 878	19 217	21 882	67 623	31 612
Andre kostnader	98 735	91 027	104 863	102 902	157 483
Faste kostnader	429 545	417 590	463 942	507 877	552 745
Kostnader i alt	1 108 640	1 037 638	1 097 659	1 173 749	1 287 405

Tabell 12c

Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin
Resultat og balanse

Resultatrekning i jordbruket	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007
Driftsoverskot	341 221	364 969	383 438	312 626	536 363
- Renter av aktiva i jordbruket	131 165	109 445	89 425	124 047	158 747
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	210 056	255 524	294 013	188 578	377 616
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	111 174	133 742	161 685	99 181	181 197
Lønsevne i alt	280 405	378 964	376 080	263 838	467 905
Lønsevne per time	67,10	82,87	98,96	65,50	106,57
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsverk	141 015	173 841	190 832	148 343	230 321
Skattejustert vederlag per årsverk	152 184	185 230	202 434	161 216	253 681
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	341 221	364 969	383 438	312 626	536 363
Driftsoverskot, skogbruk	-199	5 081	6 482	1 862	320
Driftsoverskot, tilleggsnæring	19 116	16 572	19 556	43 439	7 883
Driftsoverskot, anna næring	1 331	17 069	14 877	15 045	27 719
Løsinntekt	189 398	234 943	241 687	232 635	282 503
Pensjonar	15 009	1 675	480	7 893	2 389
Sjukepengar	5 483	18 003	13 530	2 266	6 032
Andre kapitalinntekter	-3 062	10 126	27 254	4 557	-17 532
Arbeid nyanlegg	25 094	5 382	2 149	6 688	4 868
Renteinntekter	6 628	1 883	5 393	2 372	4 750
- Renteutgifter	126 624	84 134	79 023	85 195	107 183
- Kår	4 720	5 015	4 715	4 891	5 821
Nettoinntekt	468 674	586 552	631 108	539 296	742 291
Privatforbruk eks. skatt	370 289	365 289	394 941	410 204	465 643
Skatt	127 461	154 210	140 394	134 010	140 302
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar/bankinnskot	133 729	156 307	227 175	144 164	247 032
Andre krav	78 114	67 226	69 421	76 226	117 668
Omløpsmidlar jordbruket	218 445	202 681	234 619	249 349	245 478
Omløpsmidlar skog	1 657	1 632	906	931	1 018
Omløpsmidlar tilleggsnæring	2 000				
Omløpsmidlar anna næring	69 123	46 403	44 360	94 870	113 134
Omløpsmidlar i alt	503 067	474 250	576 482	565 539	724 330
Anleggsmidlar jordbruk	2 511 648	2 549 162	2 761 829	2 846 307	2 941 367
Anleggsmidlar skogbruk	65 741	71 727	41 819	43 312	33 383
Anleggsmidlar tilleggsnæring	11 367	15 006	40 121	82 373	213 376
Anleggsmidlar anna næring	3 233	1 457	63	9 266	9 518
Hovudbygning	577 270	577 557	637 917	626 296	558 152
Privat	149 946	157 293	145 362	177 752	188 650
Anleggsmidlar i alt	3 319 205	3 372 201	3 627 110	3 785 306	3 944 446
Eigedelar i jordbruket	2 730 094	2 751 843	2 996 448	3 095 655	3 186 845
Eigedelar i alt	3 822 273	3 846 452	4 203 592	4 350 845	4 668 776
Kortsiktig gjeld	456 837	438 805	478 947	547 320	418 887
Langsiktig gjeld	1 816 327	1 837 564	1 825 219	1 885 101	2 000 971
Eigenkapital	1 549 109	1 570 082	1 899 426	1 918 424	2 248 918

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 13a

Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau
Produksjonstekniske data og opnådde prisar

Periode	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007
Tal bruk i gruppa	29	27	23	20	24
Alder på brukar	45	46	45	45	43
Arealfordeling og avling per dekar					
Korn i alt, daa		4,1	5,1	5,9	1,8
Korn i alt, FEm per daa		620	183	248	293
Grovfôr i alt, daa	195,2	217,1	208,7	234,7	256,3
Grovfôr i alt, FEm per daa	314	323	339	319	325
Frukt og bær, daa	0,1				
Jorbruksareal i alt, daa	196,1	221,6	214,0	240,8	258,2
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	314	329	335	317	325
Leigd areal, daa	74,0	93,5	85,1	107,5	103,6
Husdyrproduksjon					
Arskyr	10,4	10,4	11,1	11,4	13,6
Omsett mjølk, liter	56 607	57 774	61 830	60 989	74 350
Mjølkekvote	56 531	59 081	61 382	62 247	80 516
Mjølk, per årsku, kg	6 322	6 492	6 422	6 110	6 205
Storfekjøtt, kg omsett	1 785	2 279	2 457	2 292	2 628
Slaktegris, kg omsett	41	6			
Vinterfora sauer	63	65	63	69	80
Gagnslam per vf sau	1,4	1,4	1,4	1,5	1,4
Sau / Lammekjøtt, kg omsatt	1 579	1 855	1 884	1 975	2 155
Kg kjøtt per vf sau	27	30	31	31	29
Ull, kg omsett	343	341	417	317	364
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 151	2 307	2 157	2 203	2 388
Ektefelle	541	553	618	559	554
Barn under 17 år	21	21	36	73	32
Sum familie	2 713	2 880	2 811	2 835	2 973
Leigd arbeid	473	535	546	558	451
Leigd arbeid, ubetalt	275	371	377	380	411
Timar jordbruket	3 462	3 786	3 734	3 773	3 836
Timar skogbruket	67	60	31	24	15
Timar nyanlegg	39		15	39	89
Opnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg					2
Havre					
Kumjølk, liter	3,42	3,48	3,46	3,47	3,66
Kukjøtt	27,00	28,12	29,03	29,21	31,22
Anna storfekjøtt	31,52	35,24	36,13	35,94	36,50
Smågris, kr per stk					
Svinekjøtt, slaktegris	19,57				
Sau- og lammekjøtt	30,69	29,10	27,10	29,88	34,78
Ull	34,86	33,29	33,00	34,12	34,41
Geitemjølk, liter					
Egg		22,72	23,77	18,47	

Tabell 13b

Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007
Korn					815
Frukt			13	15	
Andre planteprodukt	3 995	5 218	3 662	7 128	6 471
Planteprodukt	3 995	5 218	3 675	7 143	7 286
Storfe, mjølk	193 802	200 868	213 697	211 337	271 940
Stofe, livdyr	10 956	15 477	16 580	20 960	13 913
Kuslakt	31 658	33 235	40 315	29 273	49 930
Annet storfeslakt	34 210	44 147	48 587	48 040	57 527
Smågris					
Slaktegris	809	405	4		
Purker og rånar		3			
Sau, livdyr og slakt	52 528	57 807	55 540	71 586	93 680
Ull	12 066	11 406	12 192	10 759	13 110
Fjørfe, egg	323	301	606	516	6
Fjørfe, livdyr og slakt	3	-9	42	35	-6
Andre innt. husdyrhald	1 211	291	1 297	220	323
Husdyrprodukt	337 565	363 932	388 860	392 725	500 423
Areal- og kulturlandskaptilskot, grovfôr	66 692	71 935	35 027	35 338	36 939
Areal- og kulturlandskaptilskot, korn		1 670	1 033	1 369	
Kulturlandskaptilskot			37 722	40 309	47 950
Prod. tillegg, husdyr	75 197	87 290	83 344	89 863	99 746
Botnfrådrag	-6 207	-6 000	-5 717	-5 000	-5 417
Ref. avløysarutgifter	49 536	50 555	49 936	47 794	50 303
Drifts-, grunn og distr.tilskot	99 027	101 257	97 044	96 708	107 781
Andre tilskot og trygder	21 532	25 626	26 867	30 087	49 228
Leigeinntekter traktor og reiskap	6 485	10 809	6 033	8 309	11 194
T raktor i skogen	2 616	1 265	596	407	1 228
Anna	111	200	511	385	1 530
Produksjonsinntekter i alt	656 548	713 757	724 930	745 437	908 191
Krafftôr	114 837	111 829	112 873	119 831	137 456
Andre fôrkostnader	6 420	10 135	6 620	14 892	10 477
Såvarer	2 321	1 662	2 207	3 401	1 568
Handelsgjødsel og kalk	20 932	23 133	26 255	23 331	30 477
Konserveringsmidlar	6 885	7 345	5 574	7 288	7 578
Kjøp av dyr	9 818	21 545	18 182	11 532	23 623
Forbr.art. og diverse	35 451	40 494	41 304	46 383	56 974
Variable kostnader	196 664	216 142	213 015	226 657	268 153
Leigd arbeid	65 961	66 299	72 063	80 207	74 696
Drivstoff	9 495	11 429	14 905	18 709	19 635
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanleg	1 956	3 947	4 724	6 512	3 948
Vedl. hald driftsbygningar	21 254	23 838	26 343	25 865	24 482
Vedl. hald traktor og maskiner	36 291	37 337	39 731	34 473	49 058
Avskrivingar	68 385	68 924	72 163	73 513	79 654
Maskinleige	7 501	9 927	7 696	15 325	24 455
Andre kostnader	60 113	63 657	65 225	65 241	77 681
Faste kostnader	270 956	285 356	302 850	319 846	353 609
Kostnader i alt	467 620	501 498	515 865	546 504	621 762

Tabell 13c

Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau
Resultat og balanse

Periode	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007
Driftsoverskot	188 928	212 259	209 065	198 933	286 424
- Renter av aktiva i jordbruket	57 493	45 958	38 969	51 622	7 270
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	131 435	166 301	170 096	147 312	279 154
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	81 157	94 379	98 440	84 538	152 198
Lønsevne i alt	197 396	232 600	242 159	227 519	288 417
Lønsevne per time	57,02	61,44	64,86	60,30	75,19
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsverk	127 461	128 811	132 013	129 181	162 891
Skattejustert vederlag per årsverk	140 043	140 439	143 492	141 847	184 949
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	188 928	212 259	209 065	198 933	286 424
Driftsoverskot, skogbruk	2 307	3 034	778	-451	9 144
Driftsoverskot, tilleggsnæring	26 651	14 598	15 559	31 620	18 690
Driftsoverskot, anna næring	5 243	45 439	44 300	10 623	13 558
Løsinntekt	170 664	124 076	159 832	166 249	197 715
Pensjonar	10 051	19 070	18 716	18 408	1 493
Sjukepengar	15 842	16 444	7 944	12 273	4 675
Andre kapitalinntekter	26 953	14 182	2 491	-78	6 508
Arbeid nyanlegg	5 272		2 037	5 640	13 083
Renteinntekter	16 044	7 612	4 246	6 070	13 335
- Renteutgifter	25 502	22 847	20 153	22 994	38 531
- Kår	6 728	6 178	6 739	5 172	5 785
Nettoinntekt	435 725	427 689	438 077	421 122	520 310
Privatforbruk eks. skatt	294 240	284 838	307 119	304 913	317 184
Skatt	108 499	91 137	105 171	103 606	105 889
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar/bankinnskot	435 106	481 584	379 094	385 885	479 809
Andre krav	74 903	97 644	87 093	79 390	95 262
Omløpsmidlar jordbruket	76 688	86 295	85 359	82 662	96 047
Omløpsmidlar skog	1 017	1 778	983	700	333
Omløpsmidlar tilleggsnæring	3 000	3 222	1 252	1 440	4
Omløpsmidlar anna næring	74 964	62 442	32 162	29 778	60 658
Omløpsmidlar i alt	665 678	732 965	585 942	579 855	732 113
Anleggsmidlar jordbruk	1 083 274	1 087 350	1 228 769	1 205 035	1 363 080
Anleggsmidlar skogbruk	25 325	24 430	22 392	12 522	15 425
Anleggsmidlar tilleggsnæring	87 856	35 614	36 559	41 996	46 635
Anleggsmidlar anna næring	8 706	87 773	141 994	72 017	71 720
Hovudbygning	433 890	407 548	429 033	454 543	551 199
Privat	94 337	71 367	85 148	79 667	101 701
Anleggsmidlar i alt	1 733 388	1 714 082	1 943 894	1 865 780	2 149 760
Eigedelar i jordbruket	1 159 961	1 173 645	1 314 128	1 287 697	1 459 127
Eigedelar i alt	2 399 065	2 447 047	2 529 836	2 445 635	2 881 873
Kortsiktig gjeld	129 786	238 246	187 235	178 576	153 134
Langsiktig gjeld	533 804	562 138	620 402	584 044	788 096
Eigenkapital	1 735 476	1 646 663	1 722 200	1 683 016	1 940 643

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 14a

Vestlandet, driftsformer, frukt
Produksjonstekniske data og opnådde prisar

Periode	2003	2004	2005	2006	2 007
Tal bruk i gruppa	16	18	18	21	20
Alder på brukar	48	46	48	47	
Arealfordeling dekar					
Eple, daa	24,6	22,6	23,0	23,6	21,7
Pærer, daa	1,4	1,7	1,7	2,0	1,8
Plommer, daa	5,8	6,9	6,9	6,1	6,8
Søtkirsebær, daa	3,3	2,6	2,3	3,5	3,4
Bær, daa					2,4
Frukt og bær i alt, daa	35,1	33,8	33,9	35,2	36,1
Grovfôr i alt, daa	20,5	22,2	21,5	22,1	18,6
Jorbruksareal i alt, daa	61,8	61,6	61,5	60,7	56,3
Leigd areal, daa	11,0	12,9	13,1	8,2	8,9
Avling per dekar					
Grovfôr i alt, FEm per daa	321	263	281	248	262
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	324	265	292	303	261
Eple, kg/daa	777	1 136	781	1 247	867
Pærer, kg/daa	212	481	226	433	628
Plommer, kg/daa	492	483	370	585	455
Moreller, kg/daa	201	475	327	560	359
Husdyrproduksjon					
Vinterfora sauer	17	15	14	14	14
Kg kjøtt per vî sau	28	23	26	23	23
Ull, kg omsett	88	64	69	71	75
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 674	1 586	1 483	1 462	1 409
Ektefelle	315	250	253	309	226
Barn under 17 år	19	7	20	36	28
Sum familie	2 008	1 843	1 756	1 807	1 663
Leigd arbeid	466	586	745	1 138	682
Leigd arbeid, ubetalt	386	307	194	247	261
Timar jordbruket	2 859	2 736	2 695	3 193	2 605
Timar skogbruket	33	36	38	15	12
Timar nyanlegg	38	21	15	39	16
Opnådde prisar, kr per kg / ltr					
Eple kl. I, kr per kg	7,27	6,02	7,01	5,81	7,14
Pærer kl. I, kr per kg	7,11	5,20	5,24	6,38	6,28
Plommer kl. I, kr per kg	13,86	15,21	16,84	17,07	17,52
Søtkirsebær kl. I, kr per kg	39,86	35,21	41,52	33,71	38,82
Anna storfekjøtt	31,76	35,48	33,25		
Sau- og lammekjøtt	31,99	29,52	27,52	26,39	26,35
Ull	32,84	30,54	32,43	33,77	31,57

1) Arealfordeling og prisen på frukt er henta fra grunnlagsmaterialet til referansebruksutrekningane

Tabell 14b

Vestlandet, driftsformer, frukt
Produksjonsinntekter og -kostnader per bruk

Periode	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007
Korn				24	
Frukt	193 657	259 647	217 180	313 838	266 080
Andre planteprodukt	22 636	19 880	6 952	16 650	20 515
Planteprodukt	216 293	279 527	224 132	330 511	286 595
Storfe, mjølk					
Stofe, livdyr					
Kuslakt					
Annet storfeslakt	4 918	4 475	1 921	50	
Smågris					
Slaktegris					
Purker og rånar					
Sau, livdyr og slakt	14 599	10 473	10 255	9 912	11 811
Ull	2 904	2 124	2 086	2 098	2 361
Fjørfe, egg					
Fjørfe, livdyr og slakt					
Andre innt. husdyrhald	205	353	201	318	82
Husdyrprodukt	22 626	17 424	14 463	12 377	14 254
Areal- og kulturlandskaptilskot, grovfôr	8 130	7 337	3 617	4 063	3 463
Areal- og kulturlandskaptilskot, frukt og grønt					15 407
Kulturlandskaptilskot			10 988	10 754	11 312
Prod. tillegg, husdyr	9 048	10 358	9 283	9 930	8 894
Botnfrådrag	-6 000	-6 000	-5 500	-5 000	-4 750
Ref. avløysarutgifter	4 560	5 722	4 998	8 032	5 362
Pristilskot 1)	4 722	3 783	58 703	79 809	76 994
Andre tilskot og trygder	124 734	110 094	33 306	37 503	29 139
Leigeinntekter traktor og reiskap	4 765	1 343	1 743	4 232	6 847
T traktor i skogen	1 013	1 422	611	453	445
Anna	10 655	2 167	2 151	2 689	4 437
Produksjonsinntekter i alt	400 546	433 178	358 496	495 354	458 399
Kraftfôr	6 680	4 980	3 756	3 290	3 952
Andre fôrkostnader	558	570	803	542	44
Såvarer	9 116	5 332	4 364	6 271	3 959
Handelsgjødsel og kalk	6 838	4 946	5 693	5 609	7 482
Konserveringsmidlar	1 257	790	461	299	373
Kjøp av dyr	1 738	1 367	378	376	295
Forbr.art. og diverse	33 207	38 139	29 730	37 737	41 041
Variable kostnader	59 395	56 124	45 185	54 124	57 146
Leigd arbeid	36 087	57 979	56 876	101 478	71 741
Drivstoff	6 295	5 287	6 034	6 753	7 216
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	5 808	5 945	5 836	10 213	5 799
Vedl. hald driftsbygningar	8 235	12 897	12 718	11 314	13 734
Vedl. hald traktor og maskiner	19 770	23 013	25 691	21 152	27 499
Avskrivningar	39 398	39 432	40 452	46 835	45 905
Maskinleige	3 284	1 441	1 990	1 925	1 960
Andre kostnader	39 522	44 461	43 105	46 244	44 239
Faste kostnader	158 398	190 454	192 703	245 913	218 093
Kostnader i alt	217 794	246 579	237 887	300 036	275 239

1) Pristilskot er endra i år 2005.

Tabell 14c

Vestlandet, driftsformer, frukt
Resultat og balanse

Periode	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007
Driftsoverskot	182 752	186 599	120 609	195 318	183 161
- Renter av aktiva i jordbruket	27 350	21 673	16 361	24 690	31 694
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	155 402	164 926	104 248	170 627	151 467
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	119 765	141 530	98 635	153 265	145 248
Lønsevne i alt	191 489	222 905	161 124	272 105	223 208
Lønsevne per time	66,98	81,48	59,78	85,21	85,68
Vederlag til arb. og eigenkap. per årsverk	137 396	160 855	117 683	168 530	175 870
Skattejustert vederlag per årsverk	152 037	175 552	132 618	182 353	199 183
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	182 752	186 599	120 609	195 318	183 161
Driftsoverskot, skogbruk	714	-861	118	-652	3 769
Driftsoverskot, tilleggsnæring	8 634	-3 229	7 038	11 231	10 819
Driftsoverskot, anna næring	35 732	12 920	23 443	15 473	8 932
Løsinntekt	188 594	249 582	236 836	265 143	292 970
Pensjonar	14 814	4 111	26 018	4 836	28 196
Sjukepengar	4 997	11 766	7 534	13 416	12 558
Andre kapitalinntekter	1 795	4 821	1 824	-2 950	3 256
Arbeid nyanlegg	5 266	2 940	2 159	5 657	2 399
Renteinntekter	17 605	4 154	4 304	10 155	15 867
- Renteutgifter	14 379	14 633	14 391	13 624	20 028
- Kår	6 378	6 841	6 382	4 631	4 736
Nettoinntekt	440 146	451 329	409 111	499 372	537 163
Privatforbruk eks. skatt	300 537	291 554	317 343	318 864	357 601
Skatt	116 724	130 402	96 479	99 535	110 841
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar/bankinnskott	526 374	448 321	488 473	500 935	564 535
Andre krav	116 892	145 789	132 527	129 805	117 402
Omløpsmidlar jordbruket	17 663	14 535	10 738	12 091	10 924
Omløpsmidlar skog		1 250			
Omløpsmidlar tilleggsnæring	500	18 611	21 389	35 619	45 500
Omløpsmidlar anna næring	70 754	74 317	68 493	62 790	68 423
Omløpsmidlar i alt	732 183	702 822	721 621	741 240	806 784
Anleggsmidlar jordbruk	519 040	528 652	536 816	626 448	635 461
Anleggsmidlar skogbruk	19 611	32 237	33 208	12 927	18 693
Anleggsmidlar tilleggsnæring	87 286	107 363	122 973	179 715	184 202
Anleggsmidlar anna næring	7 875	6 044	17 663	3 571	3 000
Hovudbygning	424 841	455 401	467 087	574 155	577 913
Privat	144 029	140 369	179 583	187 957	189 738
Anleggsmidlar i alt	1 202 681	1 270 066	1 357 330	1 584 774	1 609 007
Eigedelar i jordbruket	536 703	543 187	547 554	638 539	646 385
Eigedelar i alt	1 934 865	1 972 888	2 078 951	2 326 014	2 415 791
Kortsiktig gjeld	119 375	64 530	103 871	108 153	97 335
Langsiktig gjeld	237 849	401 546	428 849	425 843	478 967
Eigenkapital	1 577 640	1 506 812	1 546 231	1 792 017	1 839 489

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 15a

**Mjølkeproduksjon. Storleikgruppe under 15 årskyr.
Produksjonstekniske data og opnådde prisar**

Ar	2003	2004	2005	2006	2007
Tal bruk	42	42	38	27	23
Alder på brukar	47	47	50	51	51
Arefordeling og avling					
Korn, daa	1,0		1,8		
Grovfôr, daa	139,6	152,7	159,8	159,4	161,5
Anna areal, daa	0,8	0,6	0,2	0,6	0,1
Jordbruksareal, daa	141,4	153,3	161,8	160	161,6
- herav leigd areal, daa	43,2	49,6	59,2	58,3	55,4
Korn, Fem pr daa 1)	218		273		
Grovfôr, FEm pr daa	354	355	334	327	353
Jordbruksareal, FEm pr daa	352	354	333	326	353
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	10,4	10,8	10,8	11,2	11,4
Kumjolk, liter omsett	60126	64204	64613	65961	70 149
Mjølkekvote	63435	66176	68105	70261	71 495
Produsert mjølk pr årsku, kg	6434	6675	6675	6747	6 803
Storfekjøtt, kg omsett	2377	2508	2250	1879	2 009
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1862	1827	1933	1937	1 912
Ektefelle	335	296	192	233	284
Barn under 17 år	16	1	4	22	16
Sum familie	2213	2123	2129	2192	2 212
Leigd arbeid	595	588	494	551	474
Sum timar i jordbruket	2808	2712	2624	2744	2 686
Sum timar i skogbruket	52	51	38	28	38
Sum timar tilleggsnæring	41	15	21	31	19
Familiens arbeid på nyanlegg	6	104	48	4	9
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	1334	1429	1474	1378	1 546
Opnådde prisar					
Kumjolk, kr pr l	3,42	3,38	3,41	3,45	3,69
Kukjøtt, kr pr kg	26,06	27,81	28,95	28,91	30,33
Anna storfekjøtt, kr pr kg	31,05	32,5	32,73	32,84	33,63

Nettoinvesteringar

Ar	2003	2004	2005	2006	2007
Jord, grøfter og vassanlegg	-39	6743	3910	1924	4 185
Driftsbygningar	-6659	57179	18407	-21751	-17 055
Maskinar og reiskap	6549	3379	-244	9744	70 586
Mjølkekvote (ku og geit)	2855	3112	16269	4363	-150
Sum nettoinvesteringar	-10392	63655	38341	-5720	57 566

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 15b

**Mjølkeproduksjon. Storleikgruppe under 15 årskyr.
Produksjonsinntekt og -kostnader per bruk.**

Ar	2003	2004	2005	2006	2007
Korn					
Andre planteprodukt	3 145	7 496	9 558	8 565	4 233
Planteprodukt i alt	3 145	7 496	9 558	8 565	4 233
Storfe, mjølk	205 399	216 794	220 322	227 428	258 880
Storfe, livdyr	11 148	15 300	19 672	16 728	18 683
Kuslakt	26 384	34 002	28 253	32 893	36 673
Anna storfeslakt	42 047	36 989	34 308	25 066	34 750
Andre inntekter, husdyrhald	5 568	9 775	3 177	6 157	7 012
Husdyrprodukt i alt	290 545	312 861	305 732	308 272	355 997
Kulturlandskapstilskot 1)			28 980	26 020	31 064
Arealtilskot, grovfor	51 684	54 564	26 777	25 851	28 144
Arealtilskot, korn	429	439			
Arealtilskot, annet	134	134	63	111	26
Produksjonstillegg, husdyr	51 682	55 096	51 739	49 860	53 604
Botnfrådrag	-6 143	-6 000	-5 763	-5 185	-5 000
Driftstillegg mjølk ku	58 579	59 000	52 108	52 800	53 800
Distriktsilskot storfe	29 728	31 854	31 541	29 705	33 391
Grunntilskot storfe	3 010	13			
Distriktsilskot sau	376	573	429	654	896
Grunntilskot sau	268	501	311	482	604
Regionale miljøtilskot				1 474	3 419
Refundererte avløyсарutgifter	35 709	36 949	34 594	38 305	38 005
Andre tilskot	5 141	5 283	7 870	7 520	10 458
Tilskot i alt	230 596	238 407	228 648	227 596	248 412
Leigeinntekt, traktor og reiskap	6 363	5 833	5 563	3 843	6 626
Andre inntekter	323	2 497	107	2 664	1 105
Produksjonsinntekter i alt	530 971	567 094	549 608	550 940	616 371
Kostnader pr bruk					
Kraffor	94 768	99 089	91 679	93 040	99 184
Anna forkostnader inkl. beiteleige	6 569	5 141	6 322	7 768	9 120
Såvarer	1 406	1 435	1 390	2 116	1 505
Handelsgjødsel og kalk	14 701	16 616	15 886	16 646	19 380
Plantevernmiddel	1 217	1 242	1 221	1 356	788
Konserveringsmiddel	5 544	5 312	5 647	5 237	5 604
Andre forbruksartiklar m.v.	27 133	29 788	27 349	33 352	35 359
Kjøp av dyr	7 859	11 521	6 533	10 567	10 081
Sum variable kostnader	159 195	170 144	156 027	170 081	181 018
Leigd arbeid	47 661	44 850	43 142	47 673	50 534
Drivstoff	7 399	8 496	9 479	9 870	11 423
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	1 903	3 451	3 765	5 314	2 450
Vedl.h. driftsbygningar	15 240	16 864	17 746	17 138	24 798
Vedl.h. traktor og maskinar	26 253	30 315	27 845	25 420	34 450
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	1 957	1 947	2 246	1 547	958
Avskr. Driftsbygningar	25 771	26 631	27 185	27 121	28 748
Avskr. traktor og maskinar	32 603	30 064	25 582	20 864	27 820
Maskinleige	6 809	11 966	10 663	12 123	14 345
Andre faste kostnader	52 550	55 161	58 134	63 133	61 628
Sum faste kostnader	218 147	229 745	225 788	230 202	257 154
Kostnader i alt	377 342	399 889	381 815	400 283	438 172
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,51	1,5	1,35	1,35	1,61
Netto mek.kostn. pr l. omsett mjølk	1,25	1,27	1,12	1,06	1,31
Netto mekaniseringskostnader pr daa	531	531	448	439	568

1) Var tidlegare ein del av arealtilskotet

Tabell 15c

Mjølkeproduksjon. Storleikgruppe under 15 årkyr.
Resultatrekning

Ar	2003	2004	2005	2006	2007
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	153629	167205	167793	150657	178 199
- Renter av jordbruksaktiva 1)	43423	37212	26675	35397	48 922
Familiens arbeidsforteneste	110206	129992	141118	115260	129 277
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	82932	100630	111934	88288	99 137
Lønsevne	157868	174842	184260	162933	179 810
Lønsevne pr. time	56,22	64,47	70,23	59,39	66,95
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	118654	133147	138123	123435	147 639
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	100029	116783	121576	104080	126 061
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	153629	167205	167793	150657	178 199
Driftsoverskot, skogbruk	978	1339	-1873	-619	3 775
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	11908	20549	23704	15990	6 308
Driftsoverskot, andre næringar	7541	4381	10500	-1833	538
Løsinntekt	201307	238818	259390	258765	319 327
Pensjonar og sjukepengar	23335	22397	33742	39439	49 816
Gevinst/utbyte verdipapir	17053	8793	17726	54210	- 23 361
Familiens arbeid på nyanlegg	833	14727	6957	532	1 321
Renteinntekter	7790	3541	4465	4317	13 607
- Renteutgifter	39714	32231	30095	31993	27 689
- Kårutgifte	3919	4437	4585	4228	5 748
Nettoinntekt	380739	445082	487723	485238	516 094
Privatforbruk ekskl. skatt	284794	309666	336466	335303	368 988
Betalte skattar	106593	125418	131076	130374	140 590
Balanse og arbeidskapital pr 31.12.					
Kontantar og bankinnskot	200642	268741	282299	285629	317 714
Andre krav	81289	95360	93219	82741	96 084
Omløpsmidlar, jordbruk	77247	82147	75480	70691	75 701
Omløpsmidlar, skogbruk	95	526	321	844	
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	95	95			104
Omløpsmidlar, andre næringar	87464	115440	220956	232102	261 015
Omløpsmidlar i alt	446833	562310	672275	672007	750 618
Anleggsmidlar, jordbruk	783789	879660	828138	812289	935 487
Anleggsmidlar, skogbruk	40446	44005	41197	21958	29 845
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	27335	31485	32443	43496	39 115
Anleggsmidlar, andre næringar	19761	15536	15500	1073	0
Privat, hovudbygningar	460575	496243	462276	489492	516 504
Privat, anna	81623	138107	148908	139149	128 591
Anleggsmidlar i alt	1413529	1605035	1528463	1507456	1 649 542
Eigedeler i alt	1860362	2167345	2200737	2179464	2 400 161
Eigedeler i jordbruket	861037	961807	903618	882980	1 011 188
Kortsiktig gjeld	149579	183125	165006	143521	149 670
Langsiktig gjeld	631238	808123	763838	692495	650 471
Gjeld i alt	780818	991248	928844	836015	800 140
Endring i året, kroner	64022	104002	-2365	5897	27 171
Eigenkapital	1079544	1176097	1271893	1343449	1 600 020
Eigenkapitalprosent	58	54	58	62	67
Endring i året (sparing)	-3791	57111	156219	15542	36 360
Arbeidskapital	297254	379185	507269	528487	600 949
Endring i året	-12699	27639	128235	13438	-11 015
1) Kalkulasjonsrente	5 %	4 %	3 %	4 %	5 %

Tabell 16a

**Mjølkeproduksjon. Storleikgruppe 15 - 19,9 årskyr.
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar**

Ar	2003	2004	2005	2 006	2007
Tal bruk	23	29	26	25	25
Alder på brukar	43	45	44	44	46
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	2,6	8,5	3,8	10	3,0
Grovfôr, daa	188,5	201,0	204,9	231,7	225,2
Anna areal, daa	0,1	0,5	0,1	0,9	0,9
Jordbruksareal, daa	191,2	210,0	208,8	242,9	229,1
-herav leigd daa	45,6	60,0	67,0	91,0	89,7
Korn, FEm pr daa	1) ¹⁾ 258	387	219	414	39
Grovfôr, FEm pr daa	407	422	399	397	376
Jordbruksareal, FEm pr daa	405	421	396	396	370
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	17,5	17,3	17,1	17,9	17,4
Kumjøl, liter omsett	99 371	102 684	101 357	105 647	107 706
Mjølkekvote	99 523	103 519	100 548	106 867	107 038
Produsert mjøl pr årsku, kg	6 483	6 735	6 767	6 675	6 855
Storfekjø, kg omsett	3 995	4 446	4 257	4 180	4 051
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 254	2 137	2 090	2 274	2 236
Ektefelle	232	183	385	446	324
Barn under 17 år	21	14	23	6	12
Sum familie	2 507	2 334	2 497	2 726	2 572
Leigd arbeid	784	746	744	710	678
Sum timar i jordbruket	3 291	3 081	3 241	3 436	3 250
Sum timar i skogbruket	71	52	67	59	41
Sum timar tilleggsnæring	84	98	85	73	71
Familiens arbeid på nyanlegg	93	62	48	66	0
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	621	996	916	1 209	1 221
Oppnådde prisar					
Bygg, kr pr kg		1,49		1,66	
Kumjøl, kr pr l	3,47	3,46	3,49	3,51	3,70
Kukjø, kr pr kg	26,59	28,19	28,94	29,28	30,41
Anna storfekjø, kr pr kg	31,03	33,51	35,27	36,28	36,91
Nettoinvesteringar					
Ar	2003	2004	2005	2006	2007
Jord, grøfter og vassanlegg	842	-1 475	755	2 336	8 847
Driftsbygningar	73 095	46 879	-24 668	-3 733	155 268
Maskinar og reiskap	-11 492	19 985	1 604	11 057	51 540
Mjølkekvote (ku og geit)	6 464	6 047	37 793	25 472	448
Sum nettoinvesteringar	68 908	71 436	15 484	35 131	216 102

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 16b

Mjølkeproduksjon. Storleikgruppe 15 - 19,9 årskyr.

Produksjonsinntekter pr bruk

Ar	2003	2004	2005	2 006	2007
Korn	0	3 920	0	5 974	0
Andre planteprodukt	4 875	5 721	8 397	8 207	9 474
Planteprodukt i alt	4 875	9 641	8 397	14 180	9 474
Storfe, mjølk	344 783	354 958	354 118	370 293	398 715
Storfe, livdyr	10 699	19 047	18 460	24 178	18 839
Kuslakt	52 575	50 692	55 809	54 552	54 447
Anna storfeslakt	74 323	79 396	100 309	92 102	100 777
Andre inntekter, husdyrhald	3 149	2 848	6 338	4 144	3 887
Husdyrprodukt i alt	485 529	506 940	535 034	545 268	576 666
Kulturlandskapstilskot ¹⁾	0	0	37 068	40 367	42 833
Arealtilskot, grovfør	69 560	71 899	33 399	35 205	34 988
Arealtilskot, korn	278	3 684	609	2 580	1 185
Arealtilskot, annet	0	125	4	6	186
Produksjonstillegg, husdyr	80 100	82 957	76 330	76 310	75 043
Botnfrådrag	-6 000	-6 000	-5 500	-5 000	-6 080
Driftstillegg mjølk ku	59 000	59 000	52 949	52 800	53 800
Distriktsilskot storfe	46 719	51 505	50 183	51 265	54 026
Grunntilskot storfe	4 748	0	0		0
Distriktsilskot sau	437	373	704	535	509
Grunntilskot sau	445	336	579	421	414
Regionale miljøtilskot				1 194	2 448
Refunderte avløyarsutgifter	44 981	46 127	48 911	51 278	49 332
Andre tilskot	4 721	6 146	7 877	8 357	10 347
Tilskot i alt	304 989	316 154	303 214	315 319	319 030
Leigeinntekt, traktor og reiskap	11 942	7 582	11 673	11 978	12 745
Andre inntekter	0	275	0	-2 320	2 051
Produksjonsinntekter i alt	807 335	840 592	858 317	884 425	919 966
Kostnader pr bruk					
Kraffør	153 550	156 352	163 367	152 824	165 370
Anna førkostnader inkl. beiteleige	11 245	7 271	9 861	12 996	8 978
Såvarer	2 673	3 782	2 714	3 209	2 868
Handelsgjødsel og kalk	24 428	27 027	26 728	32 720	31 935
Plantevernmiddel	1 558	2 134	2 093	2 786	1 848
Konserveringsmiddel	9 087	8 296	6 927	7 994	6 413
Andre forbruksartiklar m.v.	39 476	42 478	45 681	49 789	48 437
Kjøp av dyr	7 531	15 391	16 067	19 663	18 606
Sum variable kostnader	249 547	262 732	273 438	281 981	284 456
Leigd arbeid	66 229	75 810	68 234	59 268	72 184
Drivstoff	10 832	11 210	14 319	17 704	14 903
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	3 409	2 613	5 586	8 197	5 914
Vedl.h. driftsbygningar	20 748	16 743	27 667	20 783	24 066
Vedl.h. traktor og maskinar	42 306	38 367	38 385	34 124	35 334
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	3 604	3 056	2 654	2 238	2 417
Avskr. driftsbygningar	50 108	48 386	46 238	41 895	36 058
Avskr. traktor og maskinar	38 621	34 773	42 614	39 735	37 325
Maskinleige	17 956	16 378	16 871	24 699	25 068
Andre faste kostnader	64 881	70 398	74 405	76 335	72 599
Sum faste kostnader	318 693	317 734	336 973	324 978	325 869
Kostnader i alt	568 241	580 466	610 411	606 959	610 324
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,38	1,15	1,31	1,21	1,35
Netto mek.kostn. pr l. omsett mjølk	1,08	0,99	1,07	1,10	1,06
Netto mekaniseringskostnader pr daa	561	486	519	478	499

1) Var tidlegare ein del av arealtilskotet

Tabell 16c

Mjølkeproduksjon. Storleikgruppe 15 - 19,9 årskyr.

Resultatrekning

Ar	2003	2004	2005	2 006	2007
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	239 094	260 126	247 906	277 466	309 641
- Renter av jordbruksaktiva 1)	75 565	64 083	49 190	63 608	74 017
Familiens arbeidsforteneste	163 529	196 043	198 716	213 858	235 624
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	108 093	141 137	134 125	130 934	157 507
Lønsevne	229 758	271 853	266 950	273 126	307 808
Lønsevne pr. time	69,82	88,24	82,37	79	94,72
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	157 657	192 450	169 721	168 165	204 130
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	142 085	176 767	155 171	155 472	192 087
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	239 094	260 126	247 906	277 466	309 641
Driftsoverskot, skogbruk	- 229	3 850	5 456	-316	- 2 719
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	23 006	30 967	31 089	33 333	22 616
Driftsoverskot, andre næringar			10 258	12 586	2 721
Løsinntekt	113 946	175 098	153 525	218 238	237 518
Pensjonar og sjukepengar	37 770	32 846	28 220	14 286	26 663
Gevinst/utbyte verdipapir	3 501	96 600	13 019	5 477	42 157
Familiens arbeid på nyanlegg	13 137	8 904	6 936	9 440	
Renteinntekter	9 026	4 438	4 801	10 091	17 277
- Renteutgifter	33 393	20 378	25 435	36 400	36 695
- Kårutgifter	4 625	5 814	5 180	6 530	6 600
Nettoinntekt	401 233	586 638	470 595	537 673	612 580
Privatforbruk ekskl. skatt	302 488	285 331	293 194	382 177	347 302
Betalte skattar	116 506	135 146	113 124	143 178	120 348
Balanse og arbeidskapital pr 31.12.					
Kontantar og bankinnskott	237 364	332 082	413 547	463 264	449 935
Andre krav	70 301	89 880	126 367	121 361	174 981
Omløpsmidlar, jordbruk	126 709	122 898	128 659	138 379	132 964
Omløpsmidlar, skogbruk	109	948	2 327	1 135	1 734
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar			785	400	400
Omløpsmidlar, andre næringar	142 022	327 384	96 547	126 817	159 525
Omløpsmidlar i alt	576 505	873 193	768 231	851 355	919 539
Anleggsmidlar, jordbruk	1 418 642	1 505 908	1 528 741	1 472 077	1 461 952
Anleggsmidlar, skogbruk	54 767	45 985	67 362	69 052	69 244
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	20 114	34 551	44 506	58 469	74 735
Anleggsmidlar, andre næringar					
Privat, hovudbygningar	286 105	369 369	355 257	390 617	415 441
Privat, anna	81 254	146 755	99 022	112 368	152 944
Anleggsmidlar i alt	1 860 881	2 102 568	2 094 888	2 102 582	2 174 315
Eigedeler i alt	2 437 386	2 975 761	2 863 119	2 953 938	3 093 855
Eigedeler i jordbruket	1 545 351	1 628 806	1 657 399	1 610 456	1 594 916
Kortsiktig gjeld	183 611	209 836	191 988	200 718	177 420
Langsiktig gjeld	696 744	666 465	784 104	892 759	895 082
Gjeld i alt	880 354	876 301	976 091	1 093 477	1 072 503
Endring i året, kroner	110 713	17 188	17 800	66 330	267 799
Eigenkapital	1 557 032	2 099 461	1 887 028	1 860 461	2 021 352
Eigenkapitalprosent	64	71	66	63	65
Endring i året (sparing)	3 938	183 128	133 413	38 945	168 578
Arbeidskapital	392 894	663 357	576 244	650 637	742 119
Endring i året	24 951	30 033	172 759	41 711	149 937
1) Kalkulasjonsrente	5,0 %	4,0 %	3,0 %	4,0 %	5,0 %

**Tabell 17a Mjølkeproduksjon.Storleikgruppe fra og med 20 årskyr.
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar**

Ar	2003	2004	2005	2 006	2007
Tal bruk	13	13	15	16	19
Alder på brukar	42	43	45	45	46
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	31,7	22,5	29,5	16,9	21,8
Grovfôr, daa	288,8	328,2	308,4	381,4	369,2
Anna areal, daa	0,1	1,6	2,1	0,8	0,6
Jordbruksareal, daa	320,6	352,2	340,1	399	391,5
- herav leigd areal, daa	127,5	109,4	120,6	113,2	116,5
Korn, FEm pr daa	1) 364	202	274	259	340
Grovfôr, FEm pr daa	417	397	376	392	376
Jordbruksareal, FEm pr daa	411	383	366	386	374
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	23,0	24,3	23,6	28,1	27,4
Kumjøl, liter omsett	133 581	139 886	138 780	167 610	180 303
Mjølkekvote	137 120	142 467	145 960	172 169	171 942
Produsert mjøl pr årsku, kg	6 496	6 514	6 594	6 761	7 275
Storfekjø, kg omsett	5 653	6 409	6 555	6 392	6 004
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 144	2 074	2 311	2 421	2 658
Ektefelle	472	694	412	485	405
Barn under 17 år		5	9	31	32
Sum familie	2 616	2 772	2 732	2 936	3 096
Leigd arbeid	896	872	1 077	800	902
Sum timar i jordbruket	3 512	3 644	3 808	3 737	3 998
Sum timar i skogbruket	36	25	16	36	27
Sum timar tilleggsnæring	122	248	219	53	71
Familiens arbeid på nyanlegg	2	50	23	210	63
Familiens arbeid i anna verksemd i a	665	475	617	665	1 101
Oppnådde prisar					
Bygg, kr pr kg	1,63	1,45	1,61	1,56	1,51
Kumjøl, kr pr l	3,50	3,45	3,48	3,43	3,73
Kukjø, kr pr kg	26,61	27,91	28,61	29,68	30,82
Anna storfekjø, kr pr kg	31,40	33,40	33,96	34,00	36,43
Nettoinvesteringar					
Ar	2003	2004	2005	2 006	2007
Jord, grøfter og vassanlegg	597	60 773	1 419	5 675	3 096
Driftsbygningar	20 601	43 125	-27 483	519 629	6 761
Maskinar og reiskap	-19 995	68 540	-4 485	-3 728	43 656
Mjølkekvote (ku og geit)	6 707	5 213	19 515	9 299	28 105
Sum nettoinvesteringar	7 911	177 651	-11 035	530 876	81 619

Tabell 17b

Mjølkeproduksjon. Storleikgruppe fra og med 20 årskyr.

Produksjonsinntekter pr bruk

Ar	2003	2004	2005	2006	2007
Korn	17 925	3 176	12 246	3 640	9 935
Andre planteprodukt	11 502	11 646	15 784	18 722	21 187
Planteprodukt i alt	29 427	14 821	28 030	22 361	31 122
Storfe, mjølk	467 091	482 299	482 951	575 128	672 491
Storfe, livdyr	11 362	7 995	18 431	17 986	28 476
Kuslakt	68 712	61 751	88 628	100 533	99 882
Anna storfeslakt	112 880	134 852	126 017	126 063	123 999
Andre inntekter, husdyrhald	4 537	1 563	1 429	3 791	13 684
Husdyrprodukt i alt	664 582	688 459	717 456	823 501	938 533
Kulturlandskapstilskot ¹⁾			61 163	70 366	73 589
Arealtilskot, grovfôr	97 262	103 477	41 574	46 402	44 595
Arealtilskot, korn	12 154	7 159	6 336	4 060	5 775
Arealtilskot, annet	43	43	43	47	224
Produksjonstillegg, husdyr	101 045	102 819	94 655	101 166	99 814
Botnfrådrag	-6 000	-6 000	-5 500	-5 313	-5 526
Driftstillegg mjølk ku	59 000	59 000	52 800	52 800	57 011
Distriktsilskot storfe	61 275	71 121	70 905	79 740	86 277
Grunntilskot storfe	7 322		232		
Distriktsilskot sau	300	164	209	485	234
Grunntilskot sau	151	125	190	440	217
Regional miljøtilskot				2 553	3 905
Refundererte avløyserutgifter	47 245	50 708	49 870	49 129	51 727
Andre tilskot	9 244	8 987	8 176	11 528	19 311
Tilskot i alt	389 041	397 603	380 652	413 404	437 152
Leigeinntekt, traktor og reiskap	10 711	21 829	12 670	11 319	23 275
Andre inntekter	0	0	0	3 887	309
Produksjonsinntekter i alt	1 093 760	1 122 712	1 138 807	1 274 473	1 430 390
Kostnader pr bruk					
Kraffôr	198 382	212 666	205 855	235 864	267 672
Anna fôrkostnader inkl. beiteleige	9 401	10 153	10 455	10 146	21 163
Såvarer	6 965	3 784	6 728	5 742	4 580
Handelsgjødsel og kalk	38 574	43 489	36 784	52 194	45 658
Plantevernmiddel	3 819	2 393	2 424	1 554	3 173
Konserveringsmiddel	5 697	5 724	5 702	10 238	9 347
Andre forbruksartiklar m.v.	53 182	60 091	61 923	77 021	75 733
Kjøp av dyr	15 497	19 512	11 275	23 941	15 794
Sum variable kostnader	331 518	357 811	341 146	416 699	443 119
Leigd arbeid	73 095	76 321	89 025	86 371	83 274
Drivstoff	20 955	19 173	18 952	32 956	26 520
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl	4 579	10 829	6 457	10 855	7 651
Vedl.h. driftsbygningar	27 237	34 383	26 625	30 783	32 506
Vedl.h. traktor og maskinar	54 323	58 032	57 123	55 423	62 877
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	3 883	3 920	3 063	2 249	2 137
Avskr. driftsbygningar	47 697	56 168	55 263	79 159	83 082
Avskr. traktor og maskinar	56 473	59 972	57 086	53 452	57 299
Maskinleige	31 287	37 147	39 075	38 049	59 005
Andre faste kostnader	83 417	85 183	93 041	102 874	105 821
Sum faste kostnader	402 947	441 129	445 709	492 170	520 170
Kostnader i alt	734 465	798 941	786 854	908 869	963 290
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,29	1,25	1,38	1,19	1,39
Netto mek.kostn. pr l. omsett mjølk	1,27	1,20	1,24	1,09	1,12
Netto mekaniseringskostnader pr daa	530	477	505	460	517

1) Var tidlegare ein del av arealtilskotet

Tabell 17c

Mjølkeproduksjon. Storleikgruppe fra og med 20 årskyr.
Resultatrekning

Ar	2003	2004	2005	2006	2007
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	359 295	323 771	351 953	365605	467 101
- Renter av jordbruksaktiva 1)	85 761	76 550	57 881	103113	148 325
Familiens arbeidsforteneste	273 534	247 221	294 072	262491	318 776
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	167 622	148 347	178 891	152898	167 316
Lønsevne	346 629	323 542	383 097	348862	402 050
Lønsevne pr. time	98,70	88,79	100,59	93,36	100,57
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	197 771	180 654	195 874	201355	227 335
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	185 888	168 302	191 804	187229	214 833
Rekneskapsamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	359 295	323 771	351 953	365605	467 101
Driftsoverskot, skogbruk	1 383	337	- 2 085	75	505
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	33 422	73 071	49 622	23303	28 798
Driftsoverskot, andre næringar	6 116	19 765	9 258	-2141	5 703
Lønsinntekt	107 275	57 906	104 821	108047	232 578
Pensjonar og sjukepengar	8 754	14 400	22 597	24442	688
Gevinst/utbyte verdipapir	16 321	1 417	- 10 177	-110	1 680
Familiens arbeid på nyanlegg	328	7 280	3 320	30504	9 753
Renteinntekter	7 603	9 305	2 767	8234	20 206
- Renteutgifter	83 042	57 863	49 364	57624	82 646
- Kårutgifter	11 618	9 667	8 607	5805	11 197
Nettoinntekt	445 837	439 722	474 105	494530	673 168
Privatforbruk ekskl. skatt	307 748	337 618	375 635	330829	402 748
Betalte skattar	147 047	130 312	110 079	122476	178 702
Balanse og arbeidskapital pr 31.12.					
Kontantar og bankinnskot	192 150	126 171	224 766	214887	431 154
Andre krav	130 997	175 058	136 819	165256	163 240
Omløpsmidlar, jordbruk	190 067	196 714	179 036	209967	191 137
Omløpsmidlar, skogbruk	1 093	1 093	1 000	938	
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar					
Omløpsmidlar, andre næringar	52 795	28 896	86 399	47943	557 170
Omløpsmidlar i alt	567 102	527 931	628 019	938990	1 342 701
Anleggsmidlar, jordbruk	1 537 343	1 803 438	1 751 866	2644963	2 827 091
Anleggsmidlar, skogbruk	29 793	31 302	38 179	19448	35 332
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	88 492	81 204	73 737	35474	86 768
Anleggsmidlar, andre næringar	53 436	52 248	44 253	40522	0
Privat, hovudbygningar	578 248	553 355	469 830	505556	508 136
Privat, anna	71 162	38 568	76 361	96180	133 347
Anleggsmidlar i alt	2 358 474	2 560 115	2 454 226	3342143	3 590 676
Eigedeler i alt	2 925 576	3 088 045	3 082 245	3981133	4 933 377
Eigedeler i jordbruket	1 727 410	2 000 151	1 930 901	2854930	3 018 229
Kortsiktig gjeld	410 361	523 402	386 586	425859	438 703
Langsiktig gjeld	1 038 646	1 317 784	1 060 441	1591424	1 772 552
Gjeld i alt	1 449 008	1 841 186	1 447 026	2017282	2 211 255
Endring i året, kroner	10 849	187 601	-19 809	459236	36 766
Eigenkapital	1 476 568	1 246 859	1 635 218	1963851	2 722 122
Eigenkapitalprosent	50	40	53	49	55
Endring i året (sparing)	36 760	18 635	81 331	100469	196 140
Arbeidskapital	156 740	4 529	241 433	213132	903 998
Endring i året	38 232	-101 187	95 862	30268	291 790
1) Kalkulasjonsrente	5,0 %	4,0 %	3,0 %	4,0 %	5,0 %

Forklaring på faguttrykka i tabellsamlinga

Arbeid: Både leigd arbeid og arbeidet til familien vert registrert etter medgått arbeidstid. Born i familien over 17 år som har arbeidd i jordbruket, vert førde som leigd hjelp i rekneskapen. Arbeidet til familien på nyanlegg vert halde utanom produksjonen i jordbruket.

Areal: Jordbruksareal i dekar. Leigd jord er med i dette, men ikkje bortleigd. Overflatedyrka beite vert teke med som redusert areal. Utmarksbeite er ikkje med.

Avskrivning: Verdinedgang på grunn av slitasje og stigande alder. Det blir brukt lineære avskrivningar. (Like stor nominell verdinedgang kvart år).

Driftsoverskot: Produksjonsinntekter minus kostnader. Driftsoverskotet er den godtgjeringa familien får for innsatsen av eige arbeid, samt for eventuelt ubetalt leid arbeid, og for eigen og lånt kapital.

Eigenkapital: Totale egedelar minus gjeld.

Eigenkapitalprosent: Viser kor stor del av egedelane som er finansierte med eigenkapital.

Egedelar: Også kalla aktiva. Egedelar i jordbruket er verdsette ut frå bokført verdi, med andre ord innkjøpspris med tillegg av nyanlegg og frådrag for avskrivningar og fråsal.

Familien: Definert som brukar og eventuell ektefelle, sambuar eller partner og deira born under 17 år.

Gjeldsprosent: Gjelda til familien i prosent av totalkapitalen, og den syner kor stor del av egedelane som er finansierte med framand kapital.

Jordbruksfrådrag: Eit frådrag i allminnelig inntekt som vert gitt til skatteytar som har inntekt frå jordbruk og/eller hageverksemd.

Kostnader: Verdien av dei varene og tenestene som er lagt ned (brukt) i produksjonen.

Lønsevne: Arbeidsfortenesta til familien pluss kostnader til leigd arbeid

Arbeidsfortenesta til familien er driftsoverskot minus renter på eigendelar i jordbruket.

Nettoinntekt: Driftsoverskot for alle yrkesgreiner, løsinntekter og trygd, med tillegg av renteinntekter og verdien av familien sitt arbeid på nyanlegg, minus rente- og kårutgifter.

Nettoinvestering: Verdi knytt til kjøp av faste egedelar som traktor, maskiner og reiskap, driftsbygningar, jord og grøfter, minus avskrivningar, investeringstilskot og verdien av selde egedelar.

Produksjonsinntekter: Verdien av varer og tenester som er produsert i løpet av året.

Ubetalt leigd arbeid: I driftsrekneskapen vart tidlegare alt arbeid i jordbruket utført av nære slektningar utanom brukarfamilien verdsett etter jordbrukstariff. Differansen mellom kalkulerte lønskostnader og faktisk utbetalt løn, blei sett på som ei gåve til brukarfamilien og kalla gåvearbeid. Frå og med 2002 vart det ikkje lenger sett inn ein verdi på gratisarbeidet. Dette får effekt for nokre resultatmål, som driftsoverskot, familien si arbeidsforteneste og nettoinntekt. Vederlaget til alt arbeid og eigenkapital og lønsevne blir ikkje påverka av denne endringa.

Vederlag til arbeid og eigenkapital: Driftsoverskot og kostnader til leigd hjelp, minus jordbruket sin del av renter på gjeld og kår.

Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital er vederlag til arbeid og eigenkapital korrigert for skatt.

Årsverk: Eit årsverk i jordbruket er sett til 1 845 timar.